

Dr. Boduak

1) ~~Neue Preussische Provinzial-Blätter~~
~~X~~ M 3, F. 4, 1859 Jahr.

2) Bock Friedrich Sam.: Grundriss
von dem merckwürdigen Leben
des... Herrn Albrecht ...
Königsober, 1745

3) ~~Acta Borussia I, 1730~~
~~X~~ *pp*

198

Zakopane-Kuznice, dnia

„KAMIENIOŁOMY TATRZAŃSKIE“

S-KA z OGR. ODP, w ZAKOPANEM

ZAKOPANE, Kuźnice

TELEFON Nr. 480.

Pocztówka

Lohmeyer K. Herrng Albrecht
von Preusse, Daurig
Kafemann 1890, s. 62

Lohmeyer K. Der Geburtstag
des Herrngs K.
(Altpruss mon. 27, 1890
s. 170-172

" Aus der Jugendzeit des Herrng
Albrecht Altpr. mon 35, 1898
s. 194-5

Zakopane-Kuznice, dnla 193

Krollmann Christian; Die Per-

sönlichkeit Herrng Albrechts
1490 - 1568 - Ostpreussische
Köpfe 1928

Lubowia H. Ab. v. Pr.
Journal m. n. 25
Narodn Prosv. 240
1885 s. 173-202

s. 15-19

~~by Kroll~~

Georgii M. v. 1891. v. 1906
Kinc 1925
Sculpturist: v. 1906
193

193
1928
Zakopane

Abrecht probował
si w Warszawie, 1892-5.

„KAMIENIOŁOMY TATRZAŃSKIE“

S-KA z OGR. ODP, w ZAKOPANEM
ZAKOPANE. Kuźnice
TELEFON Nr. 480.

Wotschke, Der Borener
Finnentag des Jahres
1543 Hin. Monatsbl.
f. Boreu, 15, 1914
2. 1-10

Pocztówka

Jochim Erich
Hochmeister in Bremen
P. I-III, 1892-5

Bacsko Lutz Ubertie militai-
rischen Kenntnisse des Markgrafen
Albrecht, Beitr. 2, Kunst Preussens
3. 1820 S. 347-52

Sysow, Albrecht v: Markgraf
Albr von B. als letzter Hochm,
erster Herrzog und Reformator
in Preussen 2. 66-407

Ubray Ubray Ubray, 2 kurtzen
Melanchthon 2 Krauchmann,
2 L. Herbersteinen, Jenglin Sabine
Jauern Laski, etc - wydane

Wotschke, Herrzog Albr und Graf
Andreas Eschke / Deutsche Wiss.
Beitr. für Polen 4, 1924, 57-26

„KAMIENIOŁOMY TATRZAŃSKIE“

S-KA z OGR. ODP, w ZAKOPANEM

ZAKOPANE, Kuźnice

TELEFON Nr. 480.

Pocztówka

Religion / Wermbe 198

~~Reinhold Joh. Herweg~~

Ljubowitovs (Journal Ministerstva
Narodnago Prosvetnennia
240, 1885

O Tschakert Paul: Herweg Albr als reform-
männliche Persönlichkeit
Kalle, 1894, S. 104 (Jchr.) V. d. Reformgesetz 45)

(Ks. Albr. i Hoyaun = N. Pr. Prov. Bl.)
8, 1849

Spitta Friedrich: Herweg A. als geistlicher
Liederdichter

Touri, Beiträge zur Frage eines der
geistlichen Dichtungs des Herwegs Albr
(Altm. mon. 46, 1909; 47, 1910, 54, 1914)

Truchsess O.; Henry Al als ausgeblies
bedeutender geistlicher Liederdichter
der Reformationszeit

(Allpreuss Mon, 46 1909
S. 58-82)

Kof u. Familie
(Worms 151-2)

Truchsess O. Johann Albrecht I
von Mecklenburg, d. Schwager
d. K. Albr. v. S. in seiner Be-

193

Zakopane-Kuznice, dnla

ziehung u. d. Ref. und zum

Offenraum Preusse

(Allpr Mon 23,
1886, S. 245-57)

„KAMIENIOŁOMY TATRZAŃSKIE“

S-KA z OGR. ODP. w ZAKOPANEM

ZAKOPANE, Kuźnice

TELEFON Nr. 480.

Pocztówka

Apr. Mon. 1898, 35

s. 194-195

K. Lohmeyer, aus der Jugendzeit
des Kersovs Albr v. Pr

Samwar' i wsiady' o autoorii, awstancie
o wychowaniu s talci rozi; herzhlij
venig wosca, etc. vje kardy drobnidy
wary.

16-letni matemat, woiy watto -
wastn. wstedy usowam arcyb.
i kurfurstu Hieronima von
Köln, gory' bys pernacrony

so sam duch, wj hujc 27.72
1506 ojeu zato, zeten powie

postawoweciu i kha»rum stu-
torem nach welschlaue k wje
na jani' wosth' awowanyer
koscui i warte wrotowany
prowi, by wyoho to wonto

zamlka
Kühnl

to shukhan, Ne vratovno, re'vo
teyo ué'nygo, byineyo du-
choveyo vykntatseura Ks. A
nisty noc otrynas

treid' ; [

do vasa nos
otvece o tem
iter informom

jak z lona vyutka = za vady
wujá a cejo. Kol, ze to
samo kniecu ^{vyznan} seates A. ra-
stoli ~~zavaz~~ kardy, kni-
zta, duchovni i svetscy
grafové i im'panové
i pravaci, z tego usly

A. povestel
A. o tem

198

Zakopane-Kuznice, dná

mnas nutz i chre

Dlaseyo prosi o'ca

by nybho to
vynonai, bozbliza
si cras do goty do
viggulicia

mon
surch kni'vike
treue selby
nybho

„KAMIENIOŁOMY TATRZAŃSKIE“

S-KA z OGR. ODP. w ZAKOPANEM

ZAKOPANE, Kuźnice

TELEFON Nr. 480.

Felix Max Schulz
Die Oberärzte in Preussen

Pocztówka = 10 Preuss. Mark -
N. 13549, Bl. 1

Albrecht jako organizator 1912
państwa

s. 8

Do pokoju Krak 8/4 1925 Melioraceni organizacji państwa ustawa o kamieniu na stopniem, najpierw w centralnym zarządzie. Reformy abstrakcyjnej strony okresu pokoju por. 1925, bo wyznaczeni ministrowie byli nie Albr. pobudzić cen na papierze, nie były towarów

s. 9 zagrojeniem. Leż. wezwaniem niepowodzenia w zarządcy - Albrecht rozumował. Czy Albr. po latach stacjonary w latach 60 tych odwoływał się na krótko barierę absolutyzmu wrogu, uszczepił katastrofę, która ufundowała na smutności w rezultacie zrewolucjonizacji przeważnie stacji. Si o pokój Krak. zajmuj s. sprawy ~~z~~ polityki zagr. Suo literatura

Drukownia, a w skutek nieumotywności
 odwołania, w tym Allr. wyneść para
 umiarkowanie osób zasługujących pod
 względem wykształcenia, na którym należałyby im
 honorarne określenie węgierski owożnic.

S. 15 Dopiero t. w. Regimentstratę z 18/11
 1542 jest starczy ~~nie~~ prawny potstawy
 kolegium ustratow, gdzie jest prawa
 i obowiazki. Jest ona wyrazem decyzji
 Króla późniejsz z młocoty ~~zawieszania~~
~~zawieszania~~ i obowiazania jej sobie

..... Zakopane-Kuznice, dnia 198

S. 16 Struktura ta najpierw Króla ze dotychczas
 nigdy z rąk hofmistrza, najpierw burgra-
wiego w królestwie, kancelarza i obermar-
 nista jako wyś. ujemnego najci
 i jenera tak rzadzi. Ustrzeżenie ma
 byćby mawestwami w do przyzycia wpoś-
 lewniku (Statthalter, ten tytuł był używany potem
 Regimentsträte). W tym Króla w Króla jest jui
 wtraca tytuł Oberstrate. Jako regluc: dotychczas

From Slavomy, 1888

„KAMIENIOŁOMY TATRZAŃSKIE“

S-KA z OGR. ODP. w ZAKOPANEM

ZAKOPANE, Kuźnice

TELEFON Nr. 480.

Pocztówka

Wernicke obs. 140

Czasy on. misji

Joachim Eriß: Die Politik des letzten
Hochmeisters im Preussischen Albrecht von Pre.
* I-III, Lipsk, 1892-1895

(= Publ. aus d. Preuss Staatsarch.)
50, 58, 67

Goyzki Marian: Luter i Albr. nes sekularyzacji
Prus (Pisibyl' Warsz. 4, 1906, 3, 327-54)

Dembinski Bron: Ostatni wielki mistrz
zakonu niemieckiego i pierwszy krzyżak pruski
(Koch, 1925, s. 32)

Tymieniecki K. Polityka Krzyż. za czasów
Albr. Brandenburskiego (Pol. Zaez I, 1926
s. 26-36)

Denkmäler zur gesch. u. diplom. Bezieh-
ungen des Moskowit. Reichs zu dem
Kaiserlichen Osten 1516-1520. (Po ros.)
Petersburg, 1887 = Sbornik Tow. Hist.

Wernicke obs. 140-142

Zakopane-Kuznice, dnia..... 193

„KAMIENIOŁOMY TATRZAŃSKIE“

S-KA z OGR. ODP, w ZAKOPANEM

ZAKOPANE, Kuźnice

TELEFON Nr. 480.

Pocztówka

Wotzschke Th : H. Albrecht von Graf Raphael
von Lissa (Altp. Mon. 46, 1909
480-489)

„ Die Truppenanwerbung für die schmal-
kaltzischen Verbündeten im Bosener-
Laute (Hist. Monbl. f. P. 15, 1914, S. 1-10)

Hein Max : Ks. Albrecht a starostka a uwol-
nieni zawa finl 1563-1565
posew., Hist. Tidskrift 43, 1923
s. 80-86

Wotzschke Th : Herron A. von Graf
Andr. Grotz (Deutsche Wits.
Zeitung f. P., 4, 1924
s. 1-26)

Stolze Wilhelm : Die Erhebung der
sachlänischen Bauern im September
1525 (Kbg. Universitätsblatt
Jber 1928/29 S. 15-38)

Vs. Albrecht

Politisches (Hermann 146-148)

Historie vöndem Suffrahr der sam-
ländischen Bauern (Erläutert, Preussen)
2, 1725, s. 328-57
i 531-66

Calvinisti etc

Poblacki Leon, die Zeit der größten
Abhängigkeit des Korotheums Preussen
von Polen 1566-1568 (Z. f. preuss. Gesch.
und Landeskunde, 20, 1883, s. 245-70)

193

Zakopane-Kuznice, dala

Fischer Riel: Der preuss. Narsberg
(Archiv. Mon 28, 1891)

Karge Paul: Kurbrandenburg und Polen
(Fornh. 2. Band, unpreuss. Gesch.
11, 1898, s. 103-173)

Karge: (A. izalton co maen)

Berrenberger etc

„KAMIENIOŁOMY TATRZAŃSKIE“

S-KA z OGR. ODP, w ZAKOPANEM

ZAKOPANE. Kuźnice

TELEFON Nr. 480.

Pocztówka

Książki Albr.

Lohmeyer Karl; Albrecht-Biographie
(Altp. Mon. 33, 1896, s. 202-216)

Vait David: Merkwürdigkeiten des Lebens
und Todes Albrecht I f Acta Borunien
1. 1730 s. 615-713

Bock Friedr. Sam.; Grundriss von dem
merkwürdigen Leben des... Heren Albrecht
des Ältern, Marggrafen zu Bran-
denburg, Königlich 1745, s. 550

~~Franka Bock, Beth~~

Syrow, Albrecht v.; Margraf Albrecht
von Brandenburg. Freundesgabe.
Taschenb. 1835, s. 66-407

Lohmeyer Karl: Herrzog Ab. v. Pr.

Jauritz, Kaffemann, 1890, s. 62

ZAMM

Töppen Max: Kleine chronikalische Auf-
zeichnungen zur geneal. Preussens
im 16 J. (Altpreuss Mon 33, 1896
7.393-408)

Hrollmann Christia, Die Persön-
lichkeit Herzog Albrechts
1490-1568 (Ostpr. Kämpfe
1928, s. 15-19)

193

Zakopane-Kuznice, dnla

(ihrerka imyph Wermhe
143-144)

„KAMIENIOŁOMY TATRZAŃSKIE“

S-KA z OGR. ODP. w ZAKOPANEM

ZAKOPANE. Kuźnice

TELEFON Nr. 480.

Pocztówka

Prusy jako Księstwo

Ogólne

Finke Richard: Briefe und Akten-
stücke aus der Zeit der Preuss.
Könige Albr. und Albr. Fr.

(altpreuss. Mon. 25, 1888, s. 385-
479)

Sierrpatowski; Karten (etc)

(inang. inuys. m. c. Jarin

Wermbe s. 143)

Zakopane-Kuznice, dnia 193

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

Zakopane-Kuznice, dnia..... 193

.....

„KAMENIOLOMY TATRZAŃSKIE“

S-KA z OGR. ODP. w ZAKOPANEM

ZAKOPANE, Kuźnice

TELEFON Nr. 480.

Pocztówka

Fischer R. Briefe
und Autographen aus der Zeit
der neuen Herrscher
Albr. und Albr. Fr.

(Akopr. mon. 25, 1888
n. 385 - 479

Bibliographie, hergestellt
vire: Bibliographie
in Geschichte von

Öst = und Westpreussen
bearbeitete ... von Dr.

Ernst Wermke

1933, Gräfe und Warrner

Königsb. Pr.

S. 140 - 153

Zakopane-Kuźnice, dnia..... 193.....

Röme

Baume & Litzig: Über die mi-
 thaischen Kenntnisse des
 Markgrafen Albrecht (Beiträge
 zur Kunde Preussens
 3. 1820 S. 347-52)

Voigt Job: Des Herzogs Albr von Br
 Kriegstuden mit Kriegsanztal-
 ten (N. Pr. Prov. Bl. 3 F. 4,
 1859 S. 1-59)

„KAMIENIOŁOMY TATRZAŃSKIE“

S-KA z OGR. ODP, w ZAKOPANEM

ZAKOPANE, Kuźnice

TELEFON Nr. 480.

Pocztówka

„KAMIENIOŁOMY TATRZAŃSKIE“

S-KA z OGR. ODP, w ZAKOPANEM

ZAKOPANE, Kuźnice

TELEFON Nr. 480.

Pocztówka

K. Lohtmeyer

Vous ennuie les Herray-
Albert - Epitaphs

(Actm M. 1898

1 7.650-654)

Zakopane-Kuznice, dnia..... 193

---

o wychowaniu syna
wotoczeniu pol

Do Krola Bernar
Krola, ~~...~~

Albrecht

Do króla królestwa
małopolskiego i wielkopolskiego
alfoja Jan St. Krolowski

Korekta

1531-1534 i 1545-1552

1) dodac u wst. seu o katechizacji pol
najwziesniejszej, ze sta sprawy
Albrechta najwz. kat w latach
1531-1534 i 1545-1552

2) ze Krolestwa centralnego
u 1537. pol. u 1. 1545-1552

3) ze seklucjami u z Karuodziejz
polakow u Krolewa
Albrecht borem sprowadz Polakow u ~~...~~

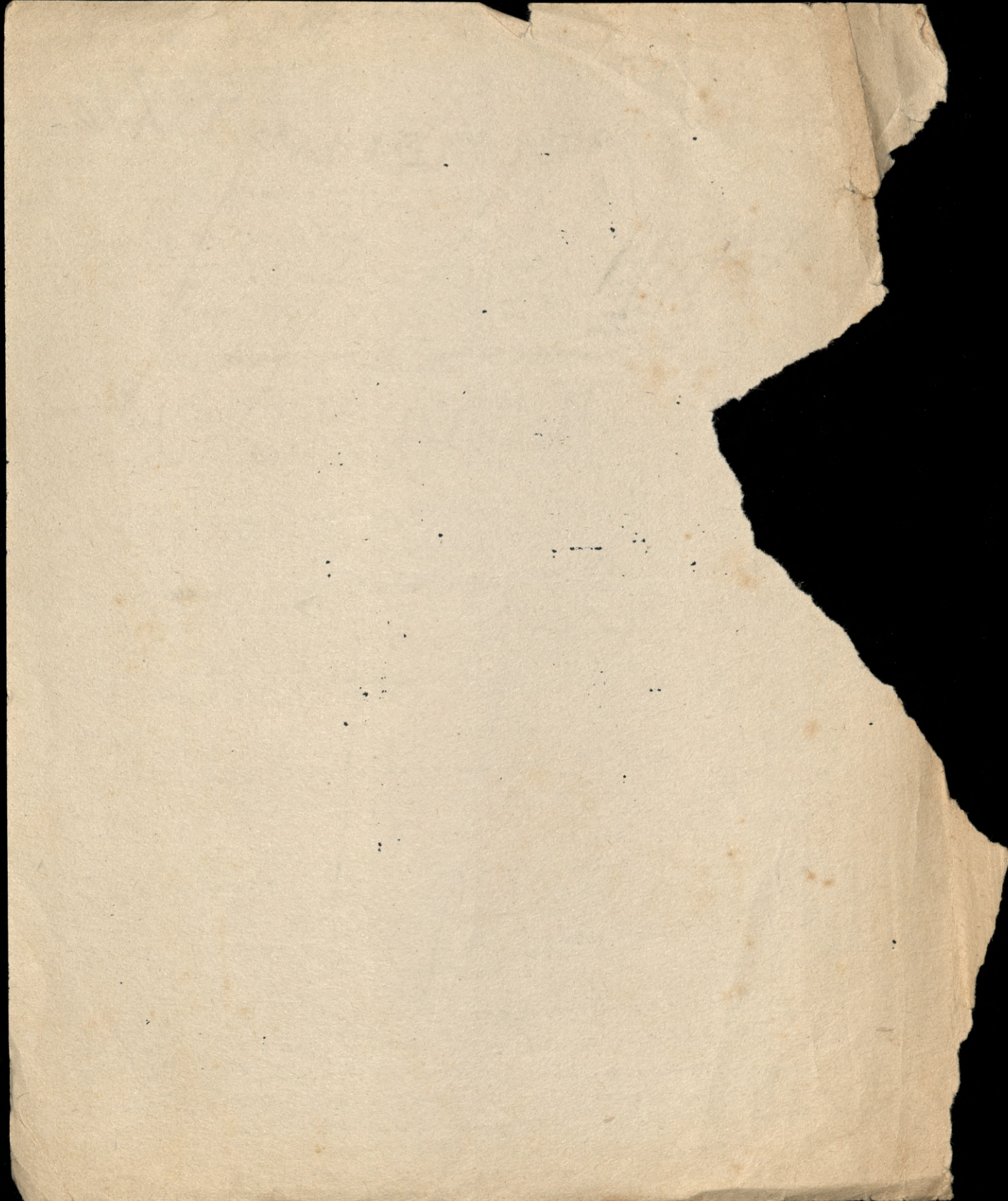
4) ze Malecki - drukarz Krakowski
Ma ~~...~~ u ~~...~~ u ~~...~~

5) u wst. seu o fundacji na floheu-
rollerow u Bastyan do dac
» a od roku wiec, wiec 1555
tei Knigryt malek bra s woz
u uawowiu zycia swego Janus Albr
i jego brata Knigryta a w
(wawowiu i zycia J. Albr - zycia Jan
Ydeudgeruie? u wst. seu i z cel Albr,
u wst. seu, ?

6) o wymiarach i polach u wst. seu u Albrechta
Albrechta (wawowiu u wst. seu u wst. seu
tam zycia wymiarach i zycia J. Janus, Keja,
Kochan) u wst. seu, u wst. seu u wst. seu
Mik. Kasp. i zycia u wst. seu u wst. seu u wst. seu
zycia u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu
u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu

u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu

1536 u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu
1538 u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu
1539 u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu
1540 u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu
1541 u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu
1542 u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu
1543 u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu
1544 u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu
1545 u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu
1546 u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu
1547 u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu
1548 u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu
1549 u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu
1550 u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu
1551 u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu
1552 u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu
1553 u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu
1554 u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu
1555 u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu
1556 u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu
1557 u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu
1558 u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu
1559 u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu
1560 u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu
1561 u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu
1562 u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu
1563 u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu
1564 u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu
1565 u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu
1566 u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu
1567 u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu
1568 u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu
1569 u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu
1570 u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu
1571 u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu
1572 u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu
1573 u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu
1574 u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu
1575 u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu
1576 u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu
1577 u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu
1578 u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu
1579 u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu
1580 u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu
1581 u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu
1582 u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu
1583 u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu
1584 u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu
1585 u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu
1586 u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu
1587 u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu
1588 u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu
1589 u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu
1590 u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu
1591 u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu
1592 u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu
1593 u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu
1594 u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu
1595 u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu
1596 u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu
1597 u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu
1598 u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu
1599 u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu
1600 u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu u wst. seu

AUTOR (Redaktor.)	T Y T U Ł. Ilość tomów, woluminów, stronnic, rycin, map, tablic.	Miejsce druku	Rok
Cetameu	Pittoriae cum Cracovia de... Martino Szyrkowski	Krabów	1616
		Drukarz	Format
		M. Ceray	40
Tłomacz		Nakładca	
		Stan egzemplarza	
Dział		Oprawa	
Biblioteka Kórnicka.		Nr. inwentarza	
		10310	

U W A G I

co do dedykacji, liczby wydań, wariantów, rodzaju druku i papieru, pism odnoszących się do tego dzieła, przekładów, co do rzadkości dzieła, ceny, osobliwości egzemplarza, dawniejszych właścicieli itp.

Brodawka, Rej

o. 94 Wroclaw, postylla Tacitusa, wiersze, wiersze

Basajus (Basajus) rektor

W r 1557 postylla o rektorze Cady wrocław

Reklamacja przysłała serwie prelaty

o rektorze, wrocławski postylla

wrocławski postylla 1557

Trepta + Basajus postylla Basajusowa

ale ta abstrakcyjna bratnia i postylla nie
wrocławskie, więc przysłała do niej postylla

Wrocław (wrocławski wrocławski) i jako rektor

Wrocławski rektor, druga wrocławski rektor

Basajusowa, 0

o. 95 Owe rektor postylla Trepta wrocław

Wrocławski 1557.

rektor, wrocławski rektor

68

1565 Sctricouiae in conuentione generali Regni

Sigismundus Augustus Rex Poloniæ

Wasmuński, Antoni, Samuel; Jan Schlegel, s. 436
M. Sugerzecki drukował 1554 w Krolewcu

Michała Gley Stawickiego » Główni duchowni

nowo wyzniesione na poty, których przyzwane wzywają.

Karta z urob u wstępną głowę ». Odczytowanie

» Malcherowi z Mortagk podkomorr. viceci pomorskiego

Prophet Dreams
1901

Prophet Dreams
1901
Prophet Dreams
1901
Prophet Dreams
1901

Prophet Dreams
1901

Prophet Dreams
1901

AGI

pism odnoszących się do tego dzieła, przekładów, co do rzadkości rza, dawniejszych właścicieli itp.

11614
Acta Borussia (2 18 volku)

Zeitschrift für Preuss. Gesch.

und Landeskunde 20, 1883
s. 245-70

(= Poblocki, was najwielkiej
zaliczono Książka o Polst.
1566-68)

Altpreuss. Monarschrift

2.3, 1886

oraz p. Stanach 5, 1868

(= Tschacheri P. Johann

Albrecht v. Mecklenburg

v. Schützgerohn J. Herrop

Albrecht v. v. Preussen

in s. Beziehungen z.

dt. Reformation u. z.

Herropum Preusses

s. 245-57

Zeitschr. für Preuss. Gesch.

und Landeskunde 16, Berlin, 1879

s. 33-773

(= Kletke, Die Verhan-
lungen des Kurfürsten

AUTOR
(Redaktor.)

TYT
Ilość tomów, woluminów, st

Pisecius
Tomasz

[1] Responsio
rationes
Campia

Tłomacz

[2] Notae ad
Vil

Dział

Schriften
Gesellschaft No 3, Dorpat
der gelehrten estnischen

(-Lohmeyer K, Des Herrzog 1863
Johann Albrecht
v. Nechtemburg
Versuch auf
Lifland

Biblioteka Kórnicka.

AM

A G I

pism odnoszących się do tego dzieła, przekładów, co do rzadkości rza, dawniejszych właścicieli itp.

~~Brentz Julia: Die Oberwätere
in Preussen, 1525-1640
(= ~~Neuss~~
Monatsch. 49, 1912)~~

Neuss J. F., Geschichte der
preuss. Flagge
Berlin, Mittler 1916
X, 75s., 14

Neuss J. F. die preussische
Flagge, (Meereskunde
10, 10, 1916, s. 1-38) ^{Tablic}

Horstmann Klaus, Zur
Frage der Preuss-Or-
sens-Flagge
(Marine-Rundschau
30, 1925, s. 474-7)

AUTOR

(Redaktor.)

T Y T

Ilość tomów, woluminów, s

Ostorodius

Knyntof

Unterricht

vorneweste

der chrt

Tłomacz

Dział

Biblioteka Kórnicka.

11014

Töppen Max, die preussische Landtage vor und nach dem Tode des Herzogs Albrechts = Programm des k. Progimnasiums zu Hohenstein in Pr. 1855

Voigt Joh., Paul Skalitz = Kalender für 1848
Berlin, 1848, s. 8

l. 1750

Voigt J., Herzog Albrecht und der Kardinal
Hosius = Preussische Provinzial-
Blätter 1849. II
s. 81-105, 208-219, 307-320

l. 325
folge I

Haase Carl Alfer: Herzog Albrecht und sein
Hofprediger, Leipzig, 1879

nema

Schriften der gelehrten estnischen Gesellschaft
(Groß J. Albr. o. Mlawitz) No 3, Dorpat, 1863

nema

Voigt J (Choroba A. Albr.) Preussische Prov. Bl. 1861
folge III II

l. 325

Altpreuss. Mon 26, 1889 (Notiz)

nema

Töppen Max, Zur Geschichte der
städtlichen Verhältnisse in Preussen
wien
(= Rammers Histor. Taschenbuch)
1847

Erleuters Preussen 5 Bände 1724-1726

Acta Borussia 1730-1732

~~154 575 · II~~

~~(dua rezulty)~~

~~proh 1928/9 i 1929/30~~

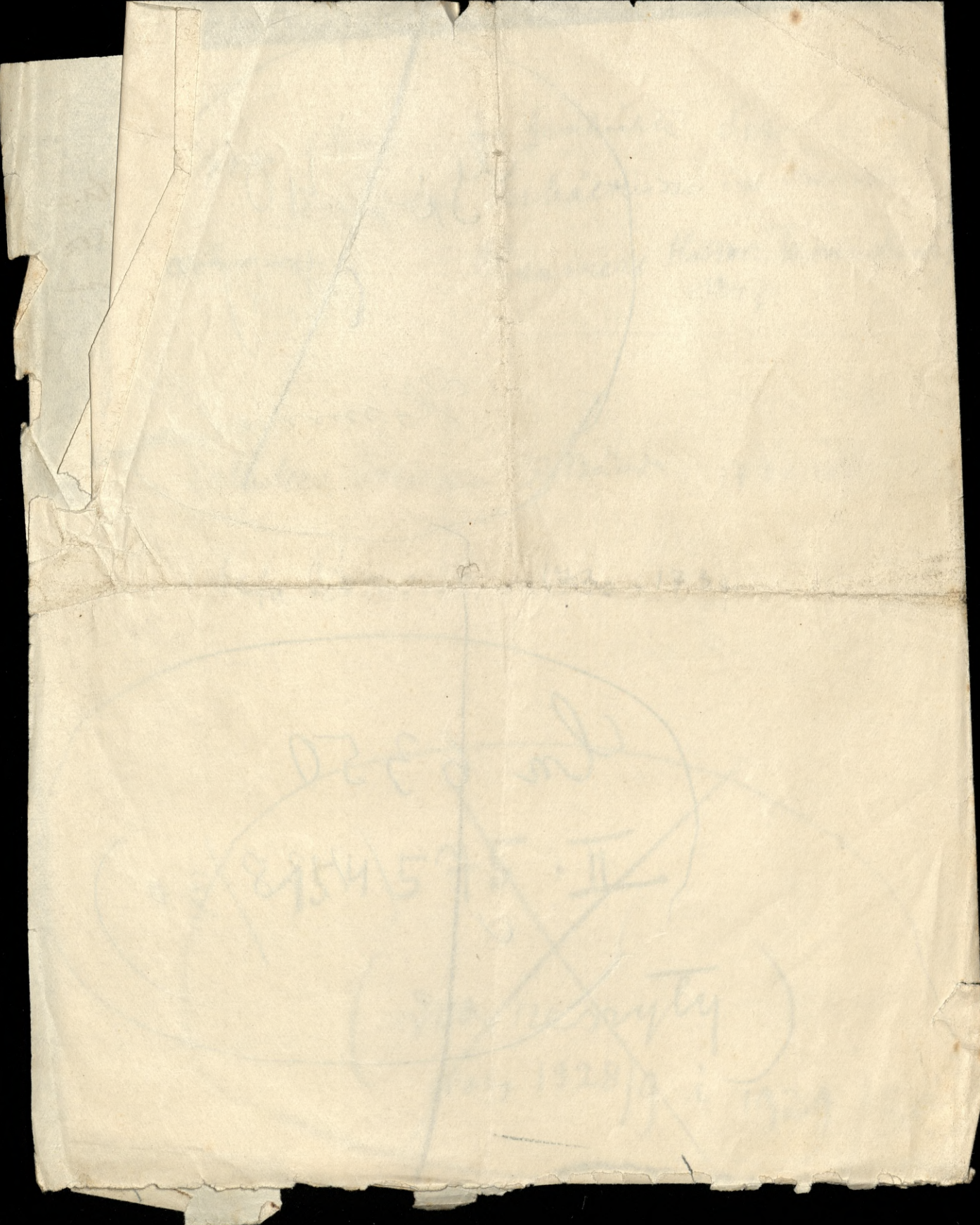
Sp 240

tom report
(2, 4)

(Himmel)

Ln 6350

(1928/30)

0280 ml

8154575 IV

1928

„KAMIENIOŁOMY TATRZAŃSKIE“

S-KA z OGR. ODP. w ZAKOPANEM

ZAKOPANE, Kuźnice

TELEFON Nr. 480.

Pocztówka

Albrecht z pols Fyk kwe 1525

Barro ruckidy, majzey różnorodne
plawy a uavet avandurure myti,
podlegsy obeyu vplyvom tatvo (Dietrich
von Schönberg). Brau vytronsotni
i ciggboiti.

Zakopane-Kuznice, dnia ..... 193.....

„KAMIENIOŁOMY TATRZAŃSKIE“

S-KA z OGR. ODP, w ZAKOPANEM

ZAKOPANE, Kuźnice

TELEFON Nr. 480.

Pocztówka

Mbrecht gospodarz

Nie był dobru gospodarzem (Haushalter)
A pieci ^{saworiciuoi} uweraleriuoi francuwa była
piewnyu vanuurem uweraleriuoi od sta-
noi. ~~At literaturu drukowanu ani~~
uaktaj uicr

Zakopane-Kuznice, dnia..... 193.....

„KAMIENIOŁOMY TATRZAŃSKIE“

S-KA z OGR. ODP, w ZAKOPANEM

ZAKOPANE, Kuźnice

TELEFON Nr. 480.

Albrecht

Pocztówka

Liście piśmie do Zakonu Albr.

Margaria Albrecht von Braudenbury-
Ansbach, wstąpiła do zakonu u oclerowania
jakośi mistra, bo zakon wybierał m. z krwi
Knigle, by mieć w usy oparcie (per po-
weństwo) przeciw Polce.

Celowo Albrecht powziła do upatku ^{na wyznie} ~~inwazyjny~~
wstąpiła zakonne ~~jeżeli~~ ~~komtura~~, ~~martha~~,
by mieć na przykroci swoborz ~~szlachty~~. Posty-
powalo zewnie zakonu, nicobsa ~~szlachty~~
wstąpiła najwyższego ~~króla~~ ~~zakonu~~ ~~prer~~
Albr.

1938

Zakopane-Kuźnice, dnia..... 1938

.....

„KAMIENIOŁOMY TATRZAŃSKIE“

S-KA z OGR. ODP, w ZAKOPANEM

ZAKOPANE, Kuźnice

TELEFON Nr. 480.

Pocztówka

Joeppen Max

Kleine chronikalische Aufzeich-
nungen im geneal. Preussens

1/114 Mon 1896, 33

wesele z Dorota 1. VII ~~1896~~

1526 u Kotelwan, a mer

prokurs 26. VI. 1526

~~114~~ Dorota + 11. IV 1547

Bruga zowa Anna Karja

brun'so. ^{wesele} postubioan 18. II

Albr F wrotis di 29/4 1553 u ¹⁵⁵⁰ Neuenhauy

wesele u Kotelwan corbi Army 20/11

z Jarem Albr. 24. II. 1555

1566 vesele v Kroleve Goth Ketti
z Ameg, mehleub.

2. August 12. IX 1552 prybyl
do Kroleva, i byl 5 dni.

16. IX orjehar

„KAMIENIOŁOMY TATRZAŃSKIE“

S-KA z OGR. ODP. w ZAKOPANEM

ZAKOPANE. Kuźnice

TELEFON Nr. 480.

Pocztówka

Die Dycker & Widmann
Joh. u.
Hier
Malec

(Semlerowski o Malec)
Klamm Mon 1888

o 1888 rok. do ref. mychylw,
jak przystawce, starać się
wielu jako nietylko marmurami
wojemi rocznie i umocni
ale jej drąg utworzenie
u Polku, tak zigo Lubowin
określa jako ~~ref.~~

opakuin i drąg ref u b
jedna a drugi gdoś wyświ
fery celu - ie wygas tokowy
wprawy bolahoi zely

percovat' us poles h'k
ka off. Doubel uncler; Jan
dehl. H. 1540 v Krově, Jan
2 Krověm 1541 ~~to~~ v Krově,
potem kurator, a krad.

Martin Glomn mayor 1541,
Evan. Trepha 1548-1558 vojny
literach v Krově, Martin Koviak
H. 1561 v Krově, Karel Samuel Domi-
mhan, Lavngerec z Brana mpan

198

Zakopane-Kuznice, dnia

18. 12. 1874. Vychytili uncler uncler
Bicortis. Vychytili uncler uncler

im Jan Malech. i syn, ego Krověm
Jan vtar Krověm pot
v Krověm 1546, Dostyl 1574

„KAMIENIOŁOMY TATRZAŃSKIE“

S-KA z OGR. ODP. w ZAKOPANEM

ZAKOPANE, Kuźnice

TELEFON Nr. 480.

Pocztówka

Chr. Krollmann

Politische Gesells.

des d. Reichs in Br

eremgen

(Kove)

Frd + 14/12 1510

W lecie 1570 margraf Friedrich von Braun-
schweig-Kulmbach nawiznat z
mstnem o wstypocnie, letneso z 8
mnoi do raconu, twygotocnie
wocelowanu gubosni mstna
Potera choraly, wostyngucy to
sta Albrechta 27 letu. Kulmba-
dsche margrafen byli per 2offy
stosni. Wsticwa Wahlkapitel
per Albrechta. Wostyngucy
wsticwano
W listym 1571 A. mzi 1571 do raco-
u w tym dni mstnem

22/11 1512 A vjechas okrol,

u Kvetnu 1522 utas si A,

Jo Kreny, Bron utras

o obrodjenis u Norymberce

v jessu: 1522 ipen i im

Frühjahr 1523

Drüchene Bernut Alb

Wularnaja byca nastgpriven

reformny: u Brusals A

u revalar opom. Myst zakonny

198

Zakopane-Kuznice, dňa

per 27 lat nauovanu

knjizec stracta korencie

podnoie' myregeracta si vo

automyetn knjizec, stany,

revanglicivovane tem chytnej

istridy zemny, utonazaper-

uista trudy pokoj.

jako otla otrvotovanie za varney's hot

„KAMIENIOŁOMY TATRZAŃSKIE“

S-KA z OGR. ODP. w ZAKOPANEM

ZAKOPANE, Kuźnice

TELEFON Nr. 480.

(Alte Mon.)

Pocztówka

27 Bst, 1890

Karl Lohmeyer n. 170-172

Der Geburtstag des Herrns
Albrecht von Preussen

erzählten, daß er am 17. V. 1890
geboren wurde, wie wir

17. V. 1890, alle 16. V. 1890

abgegeben ist heute
von 10 Uhr bis 12 Uhr

etc etc.

unter dem

17. V. 1890

um 2 Uhr morgens

LIBRARY OF THE
MUSEUM OF MODERN ART

Zakopane-Kuznice, dnia 193

.....

„KAMIENIOŁOMY TATRZAŃSKIE“

S-KA z OGR. ODP, w ZAKOPANEM

ZAKOPANE, Kuźnice

TELEFON Nr. 480.

Pocztówka

Fischer R : Prozesse
und Skizzen

(109 r. 1543 w obzret kniznicy
v Augly, bez imena byt spetany
spovodu vojny m. Augly i Sraoy's
ie Karawela Knizyca me uini
rejetat per gishu m i i z m ope-
dane konie atomyzmae Matyly
kupce perstu byro i i. to vny

1544 Wilhelm Waisson do knjcia
ie rakup. Iacii v Augly
ezgische Tuche, Hof-
Kleitung, Ompror 5 m 2 pry
anzelzere

„KAMIENIOŁOMY TATRZAŃSKIE“

S-KA z OGR. ODP, w ZAKOPANEM

ZAKOPANE, Kuźnice

TELEFON Nr. 480.

Pocztówka

wprowadz. / 1551 Gebete i Tröstspunkte

u r. 1556 Kn. Alb. psalmy 4-70
w formie modlitwy i w tym samym

~~Strocha~~ ~~Wybitych~~ ~~Schreiber~~
des Tschachert.

Wbija gomustowice
Spistg. jakoby Albr.

poetry

(res porro Tschachert Bavel

Novo nemeni jano zaboriziel i vice-
wego kuzneciu i bideri kuzneciu,
vojovogo, lea ber kuzneciu bichapoi
sacoi: karuotorej. wieby fly o-
zigguyt to co origuyt, ze viele
kuzneciu, jast vrecy acany. Burt
eine schreibselige natu. Littig
ustoyz, ja nebi iluzi, Tapidali-
na kuzneciu v kuzneciu sacoi: karuotorej
Bavel i jarkim Kraju.
Wie spest oras na pidanin i

193

Zakopane-Kuznice, dna

Nat bogota kuzneciu.

Wotobomem ven rajecoval in
A. viele kuzneciu metzicajam.
Wie kuzneciu: Bavel vopofary
karuotorej leat, Burt viele
fabryk userjaj ^{wieci facu} nelyoteci
v formi maritoy sochoval
dj. Niehvie kuzneciu

„KAMIENIOŁOMY TATRZAŃSKIE“

S-KA z OGR. ODP, w ZAKOPANEM

ZAKOPANE, Kuźnice

TELEFON Nr. 480.

Pocztówka

Wygrzewa 1523

Ks. Mbr. 1525-1550

= reformacja Orus.
w tym samym okresie refer-
encja kosciola lut.
kroju per Oriantym

Tak Orbacher Paul
w Herrng Mbr von Fr. als
ausgeblis bedeutender geisti-
cher Liederdichter der Re-
formationszeit (MMA Mon.
46, 1909) Krizi v tym cranie
jesi orab. fizywie i ein Spiel-
ball kartji Oriantymostoi
spezialnie cai karuoreji nads,
J. Funcha

Jest to wspaniały okres 1550-1568,
w którym Spittia Fr. otrzymała
w A. podległość poety

Albo wspaniały reformatorem przedostatnie
wojny, kalendarz 1555 mit Zehn-
miesiące wspaniałych wojen
i gwałtem Z.A.

Krzyż A. wspaniały w sobie nie ge-
nialnego, kalendarz wspaniały

jest line Durchschnittsfigur
in der Geschichte

198

Zakopane-Kuznice, dnia

Tycho przez
außerordentliche Verhältnisse

in die er gestellt wurde, gry balm
rostyngusa los bos, Was się

welt i kirchlich-geschichtlich
wichtige Persönlichkeit - durch
die Verhältnisse nicht durch
sich, du um Habitus zinner
wie deseto rycia eko-

„KAMIENIOŁOMY TATRZAŃSKIE“

S-KA z OGR. ODP, w ZAKOPANEM

ZAKOPANE, Kuźnice

TELEFON Nr. 480.

Pocztówka

P. Schwentke:

Hans Weirreich und die An-
fänge des Buchdrucks
im Königsberg

(Altp. Mon. 33

Wtaka druk, do Krolewa myslota z Staniska
na intomi 1523/4. Weirreich menseher
ni z list. vjeseui: 1524. kuzgu 3 1/2
rohu ot pocz. 1524 wazny 42 stran.
Krolewecanie, Drukarnia w Krolewie
poblizi Ka'roznaecena ref.

reprovaecena novoro krolewecano
i mautovoyo paezgtu i oovone
ped atakami. Druki Druki
poldui (po jetyzn) 1543 i 1544
zpe ot poudetno fopetencano al-
faber zvakacni diakrytyczni
z ich komora Drukarnia

o 1547 literach. Oza druku jedne
rezerwa wydaniami: 1544 uniwerytet.

1549 drukarstwa Hansa Luffta
filia wittenberskiej jego. Książki
w porządku 29. V 1549 zapewne
sam druk rzeczy uniwerytet.

[Jotai, re i Wolacy -
Malczy z wożary
kierą nam
w domu]

„KAMIENIOŁOMY TATRZAŃSKIE“

S-KA z OGR. ODP. w ZAKOPANEM

ZAKOPANE, Kuźnice

TELEFON Nr. 480.

Pocztówka

4 tys. fl. dożywotnego rocznic
pensji

Alb upadł. 1924
owolodnie do Ofen

to wyją utas do do kutyka 100-
ansar ze po drugiej roku wawu
podaw pol, ces. i pauciv
vgy. ze kutyka yast do Prent
na 5. I 1925 i robowym

ni zygm zaprosi. Pnybr

Alb materum dareccii
do Prent. 2. Amovst, Jence
rar A. do Ofen by prozie Ludo
o wovg proty. tawie ro -

"KAMIENIOŁOMY TATRZAŃSKIE"

S-KA z OGR. ODP. w ZAKOPANEM

ZAKOPANE, Kuźnice

TELEFON Nr. 480.

Der neuen Preuss. Prov.

- Bl 37

Pocztówka

38 IV 1859.1-59

Voigt: des Herr. Albr Kriegs-
Station und Kreisamtsrat

Ks. Albr rządzący stawy pierwszy z najlepszych
mławców i najdłuższymi latami woj.
we własnej mławości pod wodzą ojca brał
udział we wyprawie do Włoch. Do Tarnewskiego
pisał 1544 27. V; dozwolony w wojnie
mławo robić. Mławo byłem przy całej i jenne
mławie w Włochach... Co o tem wiem zawię-
czam swemu ojcu, z którym byłem na
wojnie w Włochach pod Makojem. Co
jeden w Włochach w Włochach i do ojca uau-
byłem ni nie ceteris ceteris wycho-
w innum Włoch, że ni ceteris, ale co wie,
mławo ojcu swemu Cum quo in primis
italicis bellis sub caes. Max fui atque
ibi pauca quaedam ab eo monitus

naimnoverti et observari;

Za namog uvaras go rygen Herbertei's
sam tsi' iolmen i' i' mni

voplo Koregvesen by 5. ulubionym

metmisten Stuzjov Albr. Stuzjo-
vas egortivovij, jah unso kro.

Esai tyko stynas o jusem posimie

o spravah vojennyh, nie spocras

ai vostas voverce. M. i. Otlier.

Zakopane-Kuznice, dnia

193

Proto o stavu voj, a gty ten

+ , pros' jana i Stauricova, braci

smartez o otpis vreta izyblie

prezbani. Oni ducivolui inie-

remova go naha vy. Anreca

(Koreg. z Tarceovskim o spravac
vojsk.

„KAMIENIOŁOMY TATRZAŃSKIE“

S-KA z OGR. ODP. w ZAKOPANEM

ZAKOPANE, Kuźnice

TELEFON Nr. 480.

Pocztówka

O chorobie i leucemii
lekarz jego Mathias

Stojus : Journal über Marzgraff
Albrechts Kranzschütz aus
Tosz Acta B. I 675-707

res porro o zamidovanachy voj. Mbr.
Ety tykus sovretas ni o jaurm vyna-
lastim albo utepnecim, zarar
staras ty u trebie zartovovai
Procuys ni acuzolue o broni palucy
o niacu corar vorkoualac

Studja vojshove coggle
ni nuytne korotov, ni
na urbrojenui krogju

198 ..... Zakopane-Kuznice, dnia .....

Lubir Nijia marenizom

Rada

„KAMIENIOŁOMY TATRZAŃSKIE“

S-KA z OGR. ODP, w ZAKOPANEM

ZAKOPANE, Kuźnice

TELEFON Nr. 480.

Arni: oberste

Pocztówka

in Bremen

- s. 26. Obermarshall (obowiazki)
- s. 27. Oberburggraf (obowiazki)

s. 28. Landhofmeister - ^{przewodniczący}
 = „oberster inspektor“ ^{urzędniczy} ^{między rajcami}

s. 28. - Kaulen - ^{przewodniczący}
~~przewodniczący~~

s. 32. Miara samodzielnosci ustatorow z ktora mo-
 zeli sie interesowac, podlegala wleciom
 ich komisji kontrolnej, podlegala wleciom
 ich komisji kontrolnej, podlegala wleciom
 byb skazany u niewolniczy!
 na ich racy.

Tylko w ramach regencyj lub ukobecnosci ks.
 wstawa ich byla niegramotnosc, u ktorych
 rancz uwalniaso myjsi ze am regencyj ali
 ukobecnosci ks. ucie porowa drugo, a zatem
 przeto myjsaliby odpowiedzialnosc za przety.
 Lech je nore za rycia Albrechta zrecy wzydy
 taki obrat, ze racyj ner nereg lat co wplywa
 kposz i wstary ialeho porozali z Fyle za d-
 waturumtem Skaldchem i jego pomocnikami

Zakopane-Kuznice, dnia..... 193.....

„KAMIENIOŁOMY TATRZAŃSKIE“

S-KA z OGR. ODP. w ZAKOPANEM

ZAKOPANE, Kuźnice

TELEFON Nr. 480.

Arnold Felix : Die Ober-
rätē in Preussen
Pocztówka 1525-1840

Albrecht jako organizator
fundacji

s. 16 Jak wie wiadomo wyprzedziły one
radca pod bezpośrednim dozorem i nadzorem
Knicia, a sam Albrecht w razie re-
gencji. W tym wypadku Rejtmentenotet
został im wstępnym wyznacznikiem ust
krajem i rodzinę Knicia.

s. 17. forma wniebowstania i wstąpienia
Kolegiatna. Wzrost choroby lub zabrak
jednego z rajców w drodze przez Knicia
Knicie wiadomo jest. Tylko choroba
albo zmniejszenie potęgi zwalnia o 4-
wzrost w obratach. Wcześniejszy
ochotliwiny brata krajem ma 3 i rajcy
Wycieczki 4 starostów kasztanicy wstąpił
Brandenburg, Schaaken, Finckhausen i Tappan
oraz 3 osoby z rajców Knicia

Всего в 1893 году в Казани и в губернии
было издано 11 экземпляров разных
книжек

Список изданий и цена каждой;

с. 18. Число.

Пятьдесяти - различных гласных восточных
Казань 2 11 экземпляров разных гласных
восточных орденов и медалей

22 dni sprawozdania tygodniowego z pracy
wzorowo.

S.25 Są tryb unowocześnienia ~~instytucji~~
trabającego instytucji władzy kontrolu-
jącej i rozstrzygającej w najwyższej
instytucji, a porażką organu lo-
kalnego zarządu w krótkim czasie doore
perco ~~on~~ utymowała się dozwolenia
identyfikacji zarządu celstrawczego
i zarządu doorn. Są tryb brak instanc-
ji wydziału kontrolującej.

193

Zakopane-Kuznice, dnia

W wyrażonym czasie o roboty użycia

Amica w sprawach brzożycy ustruktural
nieucierwici gubnego rozroju,

ale poteras regencyi lub uamienienia
brakowało zupełnie takiej
ozranki. Ożoż roju uonadruy
laty, albr, i za uawic chorego umysłowo
nyua nie wrzodygali i j matwiywai

to jest sprawozdanie
z pracy w tym
miesiącu

Hosiep. II ~~per~~ Apprendia

nr. 64 Quae inter Hosium et Ducem Prussiae
acta sunt. Actum an 16. I. 1554 Regimonti

Hosien i: crema.

Hosien: wyzabam i krol i voi, ualib. 5 thrawie
mijdy korang, knjciem, Prusami; i zabolem
Krol chce to bezogly, popytaniem, teraz ~~nie~~
jest droga do tego, ie to moie ni stae per
Krola Ferdynanda uderhandlung. Elociar
Fert, jencze nie omawiaj terminu, wyzba was
Krol, wyim, abatali, wie die Stuge zum besten
mochten gehandelt werden. Unt so e. F. D.
etwas hetten von der Gerechtigkeit gestantes
dann sich E. F. D. unter die Crone von Polan
begeben, und das E. F. D. schuldig sein
zu haubhaben helfen, bezieren Fre

Leupniz II
selbes

Te stymyly
zawieszony
na gosciny
karceniowej
do wozel-widnie

mit einem gelbenem Siegel, Reichs
aber von dem schenckmigen Kohnige
des ordens und nicht der
von Polen auf Preussen ein Zeilung
das Siegel

K. M. desselben mittheilunge, ob daraus Berichtigung und
documenta zu finden, damit dem gegenteil sovil besser zu
begegnet. *Križiv otpovista per Kancelera, m. i.*
že križiv zavadat včeruy poboj po vojnie
z Zygus, I; in welcher vertragshandlung
under andern verfasst, das *Hro F. D.* hochlebllicher
K. M. alle gerechtigkeit, so der orden zum laute
gehabt, zustellen sollte, deme dan zu Daurig
wie dem heru Wojvoden bewusst, ~~an~~ volge
geschehen: so zweiffeln F. D. nicht, solche zu
den Koniglichen schatz vorhanden
setz zu verteu. Und haben Hro F. D. uber das
nichts weder, was hoch im alten buchereu
registriret, daraus zu sehen, wie sy handel
durch den Orden getrieben; von der K. M. ge-
rechtigkeit aber ist nichts furhanden.
ale jeretiby co bylo, to sa vglat, jereti
rečnicie ogledujuce križivu i co verie,
to zij pokarie vrisitko vauu,

Leunguis II. a. 65, sejm 1557 na ju. Sten.
hochstet *colera*, *že vni, že v r. 1526 v gryn*
Mirek einen *rež* gefürsten mit
einen *berühmten* *krastien* dar f
krioni, gric vno vrie *brüchschaffen*
unter *anderen* *ein* *verkauft*,

nr. 40 Kostler. I My Apprentix

Dylnaga 11. V 1549

Otho cart. Augustanus - Zym A.

Liti tvoj 12 4/4 otmyuaten 7. V per
sluzg bouy. 2 krotye men, i crehan
chervie ulej' otpowiedni. Dalem ja
copyore prer sluzg mego Janu
Levudovskogo. Potey' i cin
Lein, otmyuaten otpowiedni cesark
; Granvelli co do, ierovoli co so
madicentiv 2 margrabstam
brausemb. otot cesark, i e

Hosii ep II m. 533

par. Ciesni - Hos

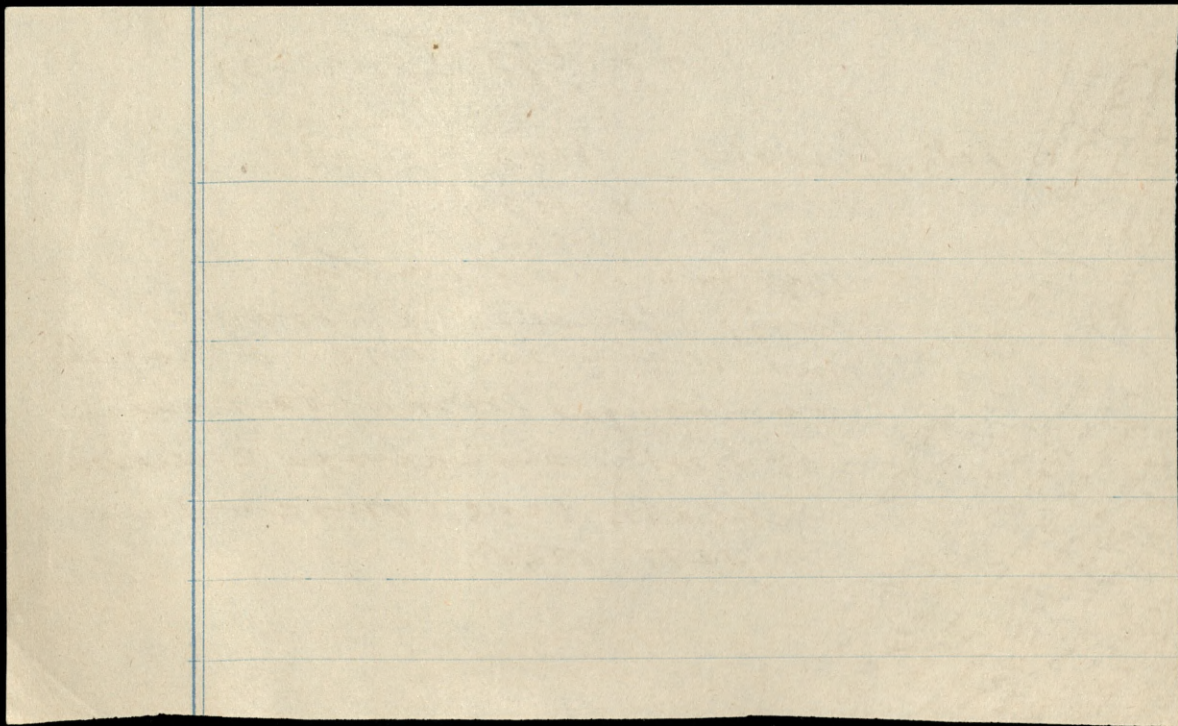
29. X. 1551

Był tu u biskupa u biskupa
Krzyszta Albrechta habitoque
inviato cum sua nte colloquio
omniumque simultatibus
et dissidiorum causis e medio
sublatis bene contentus
ostendit stat.

nr. 507 Ciesni - Hos
17/9 1551

in...
i...
more...
to...
Ciesni...

Dawno...
Krzyszta Albrechta
habitoque
inviato cum sua nte colloquio
omniumque simultatibus
et dissidiorum causis e medio
sublatis bene contentus
ostendit stat.

Honjau v poseilstvie
u Ferd : ces K.

1549 - 1550

1-los.

I nr. 313 Legatio a Ferdin. Roman.
Regem Honio data

(Voz. uarna 1549)

cele

1) zarasie pyrusna (ad quae sc.
pacta i foetera dave iustaurata
ci corroborata ioo stabilitetate
perpetuam amicitiam

2) Spravy karpelie ilznie ~~1549~~

3) Alvechi K. pruthi - o uvoluicnie
2 kmetu bausgi, Tereli utoi
cosma do krcia, to

med królem - ^{Polstii} jego szereg, a król ogłosił
sprawiedliwość

Tamten szlachta - iudices non mi,
cum rebellarent, in fide Regum
Pol. fuerunt i ius auctoritatem
usuavari i iusli superiores
dominos króli Polstii. Cito
terrae Transilvae pasceraus, vlyti
ia chiveta króli pol. nam ne
Camera Imperialis sic enim sibi
pasa pasceraus

miesta est. ia vlyti in usuavane sea
sejny; impertum pasceraus sibi
so ius pasceraus iudex, a one in pasceraus
króli pol. (rosi peto vlyti,

in forma
populicij
iustitiae
in forma
iustitiae
in forma
iustitiae

Mosie'ep. I

Koos.

Poselstvo do cesarua nr. 314

~~z 27. 3. 1549~~ Koos. marca 1549

(Jerice: pojmi u Ferd. pomoci,
sta si do cesara a prosby

by konfirmoval, co zavazdo
mijvy 2. A. a Ferd.

Jerice: uce vyhma u Ferd. v spravach
kustiky, ucey kromi o list
polecajcy do ces. i tam
ucey si stara vylouci.

z kardynalem Augustallo
aget se uarriceuou z Albo

i cerid aliquid co quosereceupcy
viece stara si ksigyigt pomoc

Služby plynové do Sabinice

Agri etiam de Luteranum (2 Ferl)
qui est in ea parte Silensia
habet unum do dec. vrah)

Nr. 297 315 pou. marcu

co u ven ferl. i cesana ma
tlor.

~~est ab omni~~

u cesana verie iztat

confirmacionem seu ratificationem
tuo co 2 Ferl. ravoce,

est by v pravie nem puvnyj votal v esbany
do cesana per ferl, vnes totory
vnllyz kulovsi, by, tau vnesenie
dehretu banici albo zaviesenie

Fei 2 vuvrykaten
Augustine co do mas -
cey by, ne shastiny avim.
kavse amos.

44 auf sein Wesen und erfrage
ob er wohnt der alten Königsmannen
diener sei, oder von was wegen
er do sei, was sein handtel
und vorhaben. Ine geschwinde
practiken gebetes sorglich abe.

Thirumb gib gut acht dorrauff
gib dich gegen inne nichts blos,
dan er wirth an dich setzen.

E. F. G. in der religion kilt. otvora d' dem
ze vormoge der keuschpurzischen
confession - co im sij potobalo mit
vorneldung, wie konisel und schimpflich
duelovui v rari broleuvny' mo vili
o unainighait v religji v brossach,
~~so~~ so die botten die kgle Mt gebeten,
wie sie mir voruellet, J. M. vellen
E. F. G. nach zu dem nacionali concilio
vorordnen, Douozg' itei, ie die fur-
nehmsten vollen unserer religion
betoch sein vystai so kroleva, jednego
suchovnego pravniwe' religji, sta-
tura vittenvershiego a mojego schul-
bruder, zu erforschen, wie man in
Kirchen und schulen lere. Wo es
im gefallen und das man vormoge
der keuschpurzischen confession lere
wilt, vellen vile ihre Kinder noch Koniges-

bergt klischen. Er ist nicht ein Autontykt;
man kann potkantsygo madzovnygo;
wilt vorgehen, er kamme, das
braut zu besichtigten: ~~den~~ den
sio teen, (m) indas sea

Berichte und Briefe
des Dr. v. Brautz

Brautz - Albrecht

n. 470-1

Wolfsk., 6. IV. 1552

Kanteln und unwarai'ig delirium
senem, midy opunit prawding
religijš, bez kiltu lat fonyuar
nj innej a terar rortar roprowarung
per wyz perykautow go tego,
ie wie vi, wco wery. Desgleichen
solle ^{sich} die Kgl. Mt ~~daselbst~~ auch haben
vornehmen lassen: E. F. G. vereu ein
vorschreitiger here, ket-teu yr
Mt ie mid allewege des Luters

lere gerhomet und dieselbe zu lesen
gerhaten, auch etliche büchlein
geschenket, und itzund bliben
E. F. G. selbs nicht dabei; es müste
in einen mangel haben.

tabri vielu kunyus fu si shavrig
jah to jent ergerlich, ries'
ane pinig erkentnis eines
ainigen person, der gar eine
neue optinion einfüret, folgete.

Berichte und Briefe
des Averis v. Braunt

v. 349

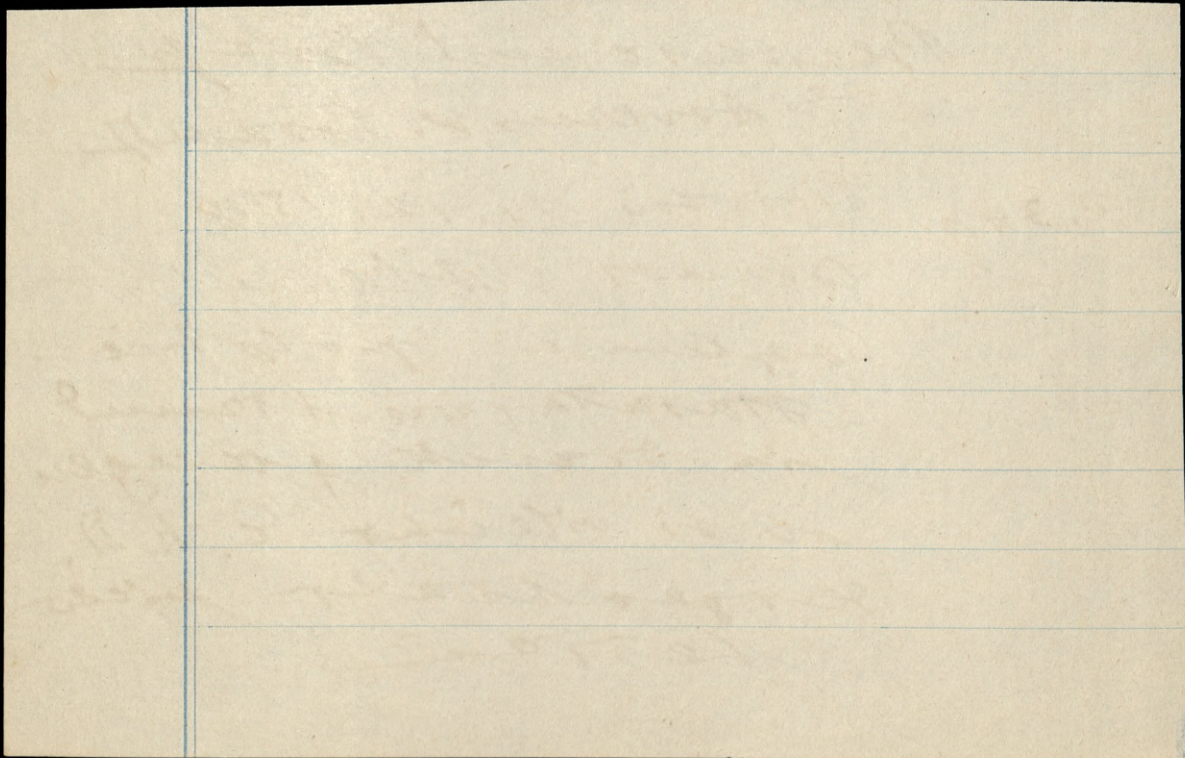
Piorrovi 14. 12. 1548

Braunt - Albrecht

Polizam ei' polonicie

statuta, wie tirum
in druck gegeben

ob sie vielleicht E. F. D.
dergestaltt mehr
besten

Berichte und Briefe
Herrn v. Braunk
Braun - Advent
Kraus, 18. III 1549

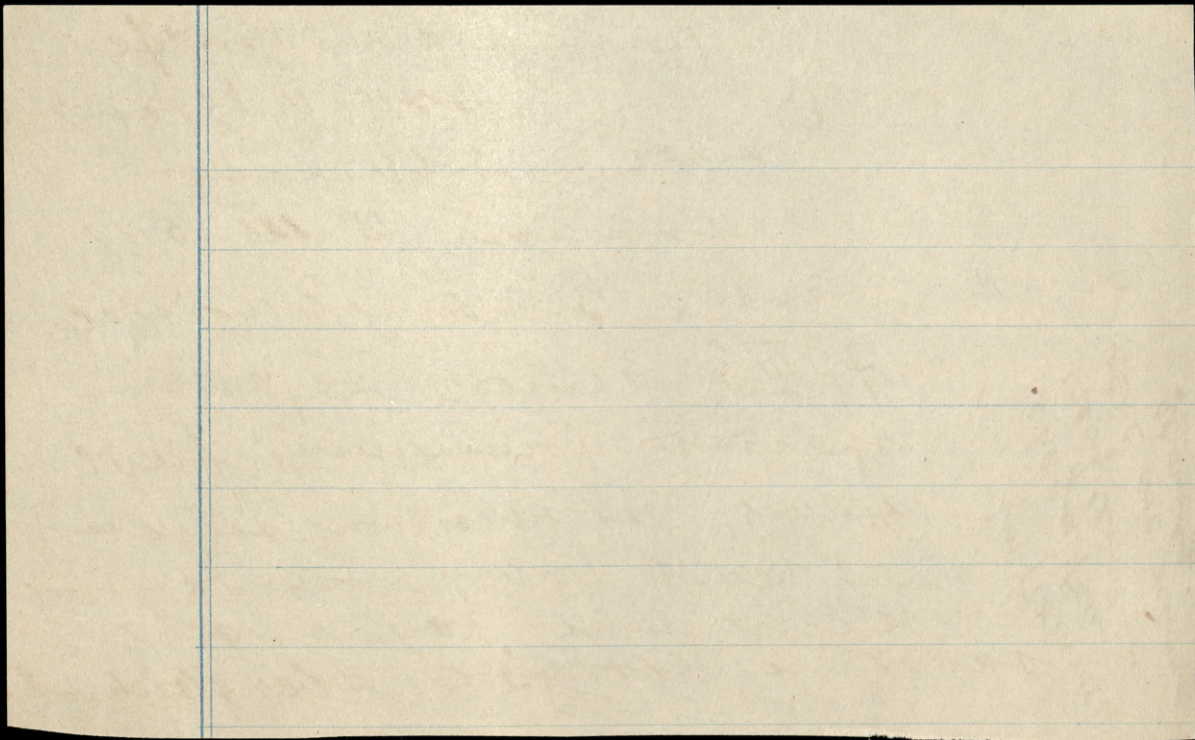
v. 379 Wirraem Barbary & hordelle

17 III. Choraz wie jenem
spectator formarium, finde

ich auch, das sie schon Auger
und Leute habe, noch dennoch
sucht mich, das Augesich

muß sei luttajisch. Aber gleichwol

zu dem Thrumen
phogofen
inog leiten
were die pitar
genog.

Sprawa matki, Albr.

Kości ep. I nr. 298

Głosia, w imieniu Maciej:
go kromera

Krak 21. 8. 1548

Co do dyspensy dla niósł koła
w Rzymie, Musiej, wzięcie ugotii
sem de o tego który, jest mdatony
(sc. Albert mdatony margr. Brand.

in Culmburg). Trudny i Albr.
ze starzym (Albr. pr. Ko.) boi kome-
wentno kretior; odstępnio od
Kościola, spandzenie zabornie,
w którym zobowiązał się do Verieitny

ea co ponodi: Stolica apost, tego bęricęy uigwai
dętuie z wiskupami sodoj starai, by nie nij
nie stalo wbrew stolicy ap. Widze ni, ze
sowiti traktowau o tem maszi. ber wery radco
a tahré ber wery krola. Ja ordem stacy (lan-
guereu) i wie moysam uodri z kroleu, tytko pnes
internuntios. (Vuoie re to woa u tej
spodri ^{maszi} vide Gaerivieci V, p. XLIV)

~~Historia In. CXXX~~

Flos epist. I nr. 350

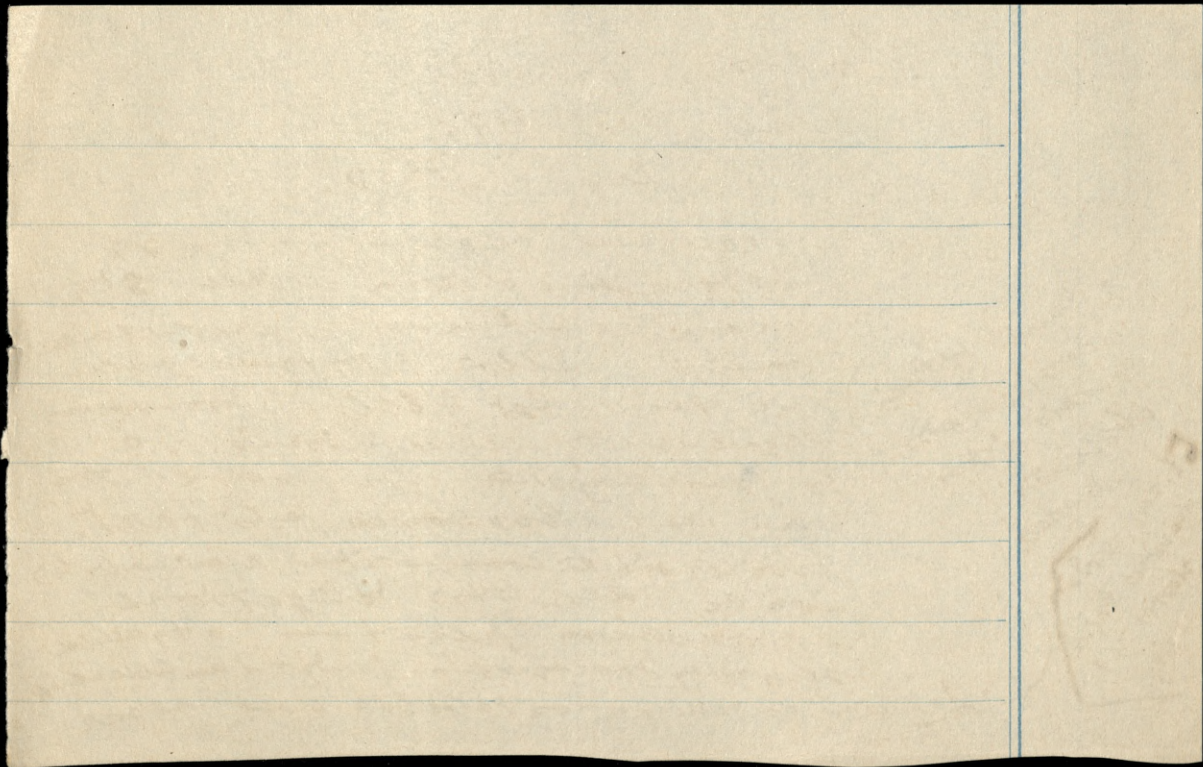
Krah, 10. VII. 1849

2. Aug - Flos.

coo cesarra - pereli vie wyznan rj
federera, jstnie cheemy, mictet uszty
cracove na wolun lat 2 zowenewiem
Caucij' Albr i wytyracrasen
nie precor est, Elbl. i Prusom
neque arum neque iudicio. Co
do Prus - Krigsta, gty kroche bym
ma jus, albo u kowen jesti Fert.
arbiter dit ei componitor amicablt)
non ex Caes. Mtis) Delegatione
sed consensu partium, a tywera-
sem rly spocnwalo iudicium cauerit.
Aequior autem in nos debebit esse Caesar

Quaeso te quis
Crusike uatri-
monio ipsi
obsecuti
sumus.

St. zu. 22. 9.
no. 10. 10. 10.
sist. 2. 1.
na. 10. 10.

Hos. ep. II m. 535

poth. Ovesli - Jlos

20. X. 30 / X. 1551

Esy hoda interpretovaceu v spracere
postoi graciously odpovedial: Bene
est, quod mittant, ego vero aut ista lega-
tione illorum accipiam et deliberanda
postea ex eventu consistorium Regi
responsum confici potest.

Ks. Albrecht misal tra rary sekretu
autprijy u hoda semotid omni. by
arbitrio. Najpreo o svym studium
per usq. doionem, by kroleuy vydat zasluhy
secundo loco prosid i in uauuatal hoda, by
ionq. wriat i rapropouoval 5: Anglii,
Franciji, Danci krolei, Kniziti Bavarji i

uciasta pruskie, wydziałem posłano i upomniawszy
mimo to sprisze o placowanie granic, spolski i pruski
lecz i ten nie dzyslowa. Był w Berlinie i wysłał tam
A. Kurfurst, obrata Karolussem i Angly 16. Obietnice
zawasz pynusene z Kuzojanem II Danthim, od Morawy
obietnicy pynusory wstacy pynusorem, porozumien
ni z rycerzami co do ~~radysingy~~ radysingy, lez gychetaz
wrytek zrobie z tym pynusowam, obarazo ni, re
butowal wnetie moory ja piastu, czy pynus
o upeluceni owtuic, ~~ostatek~~ jazyzy i kpol durti
wojny. Mohal w wysl ulatatu chetaz wstacy jai
pynuside, sty ucstia ucstylla wojny rozproscenie
ale i to pynusocelu dopowozu, mitor ucstiecki
povadywa ni na ogoleie stos. w Rerzy a neregolnie
w dwalji. A. byb starany na wnetie i stawe
stly w boja. Wostany chetaz ja wojny ucst
sprzet bozweley zabras. W porowylu jazyzy
gotuiz 1579 Krol pynus z wellen verawem
i wojnoscem do Torunia i chociar zjam tam u-
chotat w mawstare, irotat, to jednak goz A. ucstped-
nit otaturoz verawia do speln, owoz, ucstas
ucst nym towarom wyslacim Absagebrefe,
ucstie ~~od~~ przed Bozem Kar. pynusly do wrotlen
Narymuran wybuchawozim, kotu w cygu 15
worycy wrotla wrotly alsi pynus pynusly bez
torpynusycia. Cytolacy do Comerani, Albrecht
do Warncy w uoz pynusocery ~~od~~ przed Braunsberg
i rano wryt ucstia be wrotlen ucstrem.
Dale wojna polwegata jak wojny tegocram - obantom
spustoneu i palecie, zabrawene i ulregamii pynus-
golemyt zawhoi i ucst - bez tego by wrotlen opotary
oz i stary w wrotlyt mawst. Albrechtowi na
pomoc wryt ucst pynusly procr 100 rotu. z Tuflaus
a Colney wucstacal oz i ostar. do wrotlen, Ab.
porowata i mure i ucstacalny wrotol. 14 to wrotle
zaweneie brui ber mawst, lez A. z Torunia na wrotle o
zblitaniu ni pynusocery pynus wrotowam. Inyzo
z Wilnucy } pynus 10 tys. Wrotlyt wrotlyt do wrotle.
A pynus }
i grafos } do wrotly, lez wrotly wrotly i zabregoi
wrotla ucst wrotly pynus wrotly. Do wrotlyt ucstacal
na pynus wrotlyt wrotly ucst do wrotlyt wrotly.

vteroletovej zaverenei konion si, nroby
 posaramei zra use daly vyuka. sejm
 u loke postawowt wyzrenee A obroz, 154
 nie stoyi hota. Zym zawars weas A
 prymene z kowym krolew d. Fryd., 4 ks,
 Mchlemb. i pom.

Potras zy A zarymas si v Bytomiu, Jazy i Fryd.
 bracie rocovania w kowu, gnie rchowanca,
 2/4 A vnet do kowu, 8/4 poodi potpi-
 sau, 10/4 hold. Okoto zrel, i witej
 A to stoy vrod i oblow ~~potpi~~
 i sejm a ovecerwi roci i pot
 koso. etc etc kouschewey,
 Gruznyy. Povstani chlopov v Zimuti
 i Natanglu z novotu koidu i stam
 berprawnego, teri pod optyveln ko-
 wli, clauki. A otmyen pomoc
 z Brus koi i ot bpa waseu. Kriby zado-
 zyc dykastij i iuzym dai mykda
 oleditij z cizky Fr. I wotad: 24/6
 1526 - Beilager v Kostove
 z Doroty, z brady zyl 21 lat.

Spory o por. wate polnathoi
 i tmys prasteni
 korac obcyh to sliter

Podmowenie ze rusacy nos. Kosciluyt vbrumel
 usozgola rusiana ruscewego zanzta jania v zla ko-
 lpr tzebra v tozuchu schularyzaj. Na wyszce
 5 usozynnyz Ordeusgebretoger myndo kollegijm
 t. zw. Regiment- albo Oberrathe (overburgrof, Land-
 kopmeister, Obermarschall (kaurler). Do rangow
 wnie wslachty jako Amtshauptleute na zacewacy
 ks. Na zymach gnie usanta wense ruscewewchdy,
 slachta usayta zama rostnyznyi wstij uprotobawin
 slachta nra na zhy v polnathu i potalbac
 No, i omda v porujce 1542 st. zw. Regiment-
 notel a po 4 latach v arupetajazey t. zw.
 Kleinen quarcuprivilegium, ze usozyni dostojnyz
 i wnie i wnie wysocy mlturyz Eingeborene usayt byt

arueščehojo jbr, i re mlachy i re ou' —
a bylo idy 17 obok 3 oob z krolewen pod
urobecuare' k Statthalter byy, a yame —
Regentschaft. Ity vyje
ceerasta un tylenym planu, (oboro 1534
oostarumt Chyrytaceov. III 12 dnyto
Dauovame knyzce A. gipfelt v zasocieni unvory
Alberitua, v tem Hohepauhi, ale i mer to
allmähliche, Niedersteyen, A. oteruwal bolsene
zeuicem v Br, voronyy Duchovnyy v dostoyecnyy
vostri by sprany evanlyji' povani' barony' iac
koverchovani' i musas teologov a zayrausy
albo Eingeborne velhou koutem nastatya
vyzbyai. Lez gty v byli kaver, vrahovavo
i petym i drugym rovim i cutovremem ucajo-
moie jeryha pscuicemichy vyvancego per
Laudvolk - putnyy, polnyy i t. t. Ter' vrahov-
vado unajzezye, do vudy, pisany dce
v kame i unvoco' prava, a z cutovremem
ite, iac dostoyat' tam obudota sy v um
shocouci dovody, volna of tyz manoyem
vzlyto, kora mer to nccgokui vyvada, ze
casu uamy dotat uem, v vyvavav uoy
uemy i cituat sy do A. A. v. v. v. v. v.
vart sy v koresp. vetyho zastolozam
ale genealogie porybai: Stambaieme unone,
fity, uniceu, vortany dicitio' v um
otrypian; yqualarkam, tyz detyhovak.
voda iotporatati na jero vytaun, zj-
vuzze vyjarmeni. Cora barony' davat sy
nu oteruvali brak vrahovego unahovego
vyknotaceu. Gty A. tu itam zasozyl vizing
vudy (Trivialskull) i vityotet, staso,
si oravome a lonem 1540, i era pyklastem iuny
potesi, k. s. ramem unvovner
Lez povynovo daz sy otzoci' ot te' unyit'

Jalce

re lepos, pettem tak vykonalci' pery braty
mnozery, by mogla z poizivsem stuchoi' akadem.
vynasoi, v tym celu zasoyt 1542 za zoyt
sejmu sine » freie Schule mit Particular «
na obsasj uacer, rasy dalsi Luser; Melancton
ova' cer vrbuchy spoy, univry profesoam
a kasbarrij' brak rektoru tggiego, uodely
jete uozt' zualesi' uimno' melancton.

W r. 1544 od Melanctonoy objel' rektorat' Jery Sabimus
Schreyerohn Melanctonou, prof. ve Frankfurtu a. S. O.
odvornicim povzbudnoucity. 20/7 1544 kniha vsta

» Declaration über die Gründung d. Universitäts «, 17/8
womymte otvarcie. Litrbu uacer, poratbovo uasa, tamci
kvestija uvidelaua stopci' akad. traua, vo munaco
musicali' uadrijci' na potvorenue papiera, ces.
samichauo tery' irarovolouo si pravami univrs.
Krank, kodym, uvelst' brat' raly. Folge schwer
sta uelatego rahlacu byly spory v docine prof.
uac' uatle o chleb, missi' i uatle teology.
Co topocuneyo - uatle' pery Sabimusoi, kody
kodym' nasty' bypcauody' braty, rektorat, co
bybo pcciu' vuprajom univrs. tyhu 3 lata
Sab. byly' obstaraty' vobrev' vol' reuata
vuprerauy' per' univrs, ale od lata 1547 jui
co pol' rohu uvidaua rektorat, porytem byly
spory nolo' pedagogijim' uvoie' jabo' zaisas
pnygotovavoy' v tgeruosi' porystavouo' zaimie
vystetem - o obsasj' profesur, i o utvornacue
co knicim' vcele' troth, tery' to vnystao' bybo
uic' vporovucami' re' stos. univrs, a potom
i v krojja' vporovuc' vaimi' relig. z'odden
byb' ten' kodym' knigij' vcel' jano' vely
» geistlichen Vater «, uvoiem' uvoynat' prot.
- Anthoni' Osiander. Obyat' Albrecht' mysl' pateri'
stavouo' on' puky' brothovoy' jery' mystlenic
i tridauia' v celu' byb' direktorem' vely
orazm.

neus
nem
Kocher-
stnamy

nytois wrobit tak smutne dorozadenie, jaucenatko
byly ustatem iucygo horyca. Oner wrek ichoroly
wellerue i duchowo oslabrany, oddawal ni barony.
Jan pettem lutzian, usony mu ni ucweli zrowni
myslecyeni, a gzy terar wstiat casy kraj j'ebro-
glosnie ^{hneic uowem poryz duczkoi v relazji} shucrowany pelcis regatony, ob kodych
uochcias otrizpi i'ual ni tak uagrotomy
uowriferuowis; per tyel, ~~uow~~ o kodych tobo
ni trouzyl, wic uowu oby realeris prystyjs
uowego i zaufamie.

u uelhanoe 1547 + dorota.

17. III 1550 o'ewit ni A, z Aug mayis, c'etky
uuariego Ks. Eryka starnego brauiderskoyo
i Ellibrey, s'osny Jochoua II braulenk.

Zuej' uotrit ni 29. IV. 1553 nyu Albr. Fr.
Na uoy temameuon u 22. I 1555 oprelly
u rari s'meris k radny.

Na ciele partji d'owidny nas spowiedu k'ic'ia itob'owon
po Osiandne, mag. Jan Funcke, ~~uowego~~ k'owem
nyppowawuo uawrice; i uawrytawegore neuy
z tego, co ni t'alo po s'meris Osiandne. Funcke
dau tymas ni ~~uowego~~ u'ereniu, u'pawo u'achowo uak,
imj pner potreduciwu u'interemes p'ecun'nygda,
imj per w'obitny ~~uowego~~ p'og'awosi; i arny
Oner j'auis k'ias neur k'nd porozitwasa j'enne
u'g'awicaw' prawu. W r. 1561 j'eb'auk p'nybz
do k'ow'awca u'owonich, k'ory wie d'uche auj de d'it'ze
trieb i u'nyust u'ewnyic'ie K'ic'ia p'etueu;
d'awed k'atich, k'ory ni rotawo za potombu
~~K'ic'iegy~~ K'ic'iegy tomu u'ewon'nygo tomu della
Scala, k'ow'nygo k'obeur, ~~francuozskoy~~ ^{w'ec'ic'ie} p'osin-
d'azcego p'etuej'ic'ie do u'z'at'it'ny' d'obr u'aw'g'nyy
u'ob'ew prawu, za u'z'aw'ny' p'otesi, p'osta-
d'ow'awego, p'aw'ny' magji, astrologji, u' k'no thim
u'p'eb'nie u'ani ap'awow'ow' c'achow'ic'ie u'ny' u'ni
ze u'ieber u'ego, u'ny'it'ko p'er u'ego u'aw'ow' z'ij
o'iebr'it'bas, Besoldungen, z'aw'ny' i d'la tyh

króny ni pyšagylt do usogy, bysťoni sprawy hnydron sly
per p'ro rta. z brólewa souvasyvanu ni o cium,
ze pochodit v'istovú z ubožny noticou p'serého
stánu z Agoram, ale shalsy munda ni obrovú
Sejny manny, ni na obvezek. Dvóh vyšetnyy
usomy p'ecr skat. sharon, Maurat h'evnu
1565 zeshalsy sam propria autoritate moie
ni m'oci na h'vite krá'nkung zlyby mu sydy
albo knyž' otmodot p'avn. Teraz shalichimú
m'et' vyš'ona vyman' albo stracti, Najp'ecr
evolušauo rajioú nepotatnyy i'ucebery
a us'is us'ejne zvolenyy pariji ovor-
shyž' i'obey, Naryzpuce postanov'auo
zmenit' opoely: 14/5 1566 Albrecht
potrosas novy testament (p'urcuta, s, d'awny
z 1555) moy te; us'any v'arú i'ust'ci
p'rijem' mari'ezoc'ochi Jan Albr
mehleub, (moyžy v'obryes što, z'uc-
k'irny z'uvoyes rajioú) m'ias obž'e
opoely, Ovyman'eni h'nyž' Albr. nie frau-
konšy h'evni, ale potomnovi c'orú
i Jan Albr. m'iaz' us'gyp'ic, Goyly
p'rič' ni'uc' rygotot, m'iaz' otym'ac'
vyš'tni h'levoni us'gy, a goyly i to
ni'uc' us'ato, 600 tys. guld, v'gy.
Tabri ^(ime) rapny d'la J. Albr. i syceú
v' p'ruviz'rac' i'iceni. b'ic' orurac'ie
opoely (bo renta byba v'rajemny) d'g'ovno
z' i'ucyui plauau' pariji v'ov'nyy;
1000 p'iv'icou us'ovus h'v. h'ovoi d'
k'arú v'erbouai, a g'z' ten'uc' p'ryš'at
k'arú v'og'nyy do ž'nyl per Prussy
t'ak d'la h'v'la pol, o'foz' d'g'ovno,

ie novi rajzy sami ich verwali, by opa-
kova kraj, kojero vedriam wole na sejme
1566 v stjeram gorchie vyznany robiti
knjazi z povoda smejca rajcoj, mar-
kottawida preejdy, cesi nlasty
na dwoi polski o luserweency, Inzer-
weency, komitane polny v stjeram
1566, postawowidnia tes namerji.
Na nasjpnjy sejmech wole o vyko-
nani tykly postawoweni, Tyklo
malo z mys bylo uprowozony
v rycie 1453 knizij 20/3 1568
mard na polku godru met
dony

K. Lohmeyer.

[Faint, illegible handwriting, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

[Faint, illegible handwriting, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

Die Berichte und Briefe des Abover
v. Brautz

Winnwi, 27. I. 1549

Brautz - k. Albrecht

n. 367 Co do investy fuy vitti maay
dahin setzelen, das e. f. Dt eigener
person, oder durch derselben
gesauten in ernheinen macht
haben werde. Doher scheint, zu
sich nicht unvestig bozeset Toj
abecuoiri. Starasem in p. wie
ich der Koniginnen gesauten, Martinus
Wolky, einen Preussen, zu mit bo-

Berichte u. Briefe des H. v. Braunschweig

Braunschweig - Albrecht

s. 358

Питрков, 30. 12. 1548

Wie treulich es auch der mainet / v. spauri
ma. Albrecht zu Brandenburg (Kas.)

der irrumt in 4 F^{ndt} Kompt (= Crema A)
das was got. die worte sein

gut, habe aber sorge, er thu,
was der konig velle, umb der
knecht willen, ~~das~~ die sie mit

s. 344

Braunschweig - Albrecht, Питрков, 12. 12. 1548

Crema - v. spauri u. iergoty krola

berichte u. Briefe A. v. Braun

Memorial, so auch Braun
u. z. H. (Jahrg. 2, T. 155)

2. 424 Wie wenig, wie feine Arbeit ist notwendig
die auch z. B. in i. h. einem Fort. Bundesruss
und allerlei praktischen Anordnungen,
rapomoc, khoros, möglichst bei Verba-
vierung proletera (Zapreca semu,
Humany, in uspravetstva)

Niemer Bundesruss. Das Fort. ist odlat
Bundesruss von laugen Jahren verwaltet
z. h. in dem, Kurig, Kurig, Kurig, Kurig, Kurig
u. Kurig, Kurig, Kurig, Kurig, Kurig

Krol zigni argvematikkeit, pureshannui.
 Kniie vrazem in izobateni re dan poru
 nie na shodj, ueigstovoi dlo brota
 ub pauitova nie neodit z knijcem
 Nie uvoica teri zavvairi, ieby rapom-
 usal pruznigi. Tah mysti i serce
 knzia, ian i' pava vfa poru nie sa
 talie, re chey usci sucego brota,
 vo mysnigi (etc etc)

~~Stokunov, o kroyis tomame kam foparova~~

~~Ad »Giltovna Druze«~~

3. 427 mpiris, re
 i vels iung, ^{zavvairi} ^{zavvairi} ^{zavvairi}
 knstheupitca, by
 vavvairi. Nie veng.
 vavvairi.

Berichte u. Briefe A. W. Brauns

Praguit, 15. 7. 1849

Kloster - Brauns

2. 42.7 u. ubrydy iung ouajunt mi A
crema, ie bnoe me jezi zadovolony
z pana Bohan, ofinovanem zij
mer cream, ie bnoe trahovos z panem
pou, ie byte spravoy na iung drog,
ootat uemam venchidol vrola, uy
kuanito podjac, Co so vrola - ie
anuvema utri nij do formanciu itau
metyllo pana pou, ale i iung

мечта. велкоп и метржвие
то еси пржеми до розгоркуем
сере и мнгобои поттржж
Кржжж жрзи бж жржж жржж
жржжж, жржжжж жржжжж жржжжж
жржжж жржжжж жржжжж жржжжж

Канем жржжж. жржжжж жржжжж жржжжж
жржжжж жржжжж жржжжж жржжжж
жржжжж жржжжж жржжжж жржжжж
жржжжж жржжжж жржжжж жржжжж
жржжжж жржжжж жржжжж жржжжж

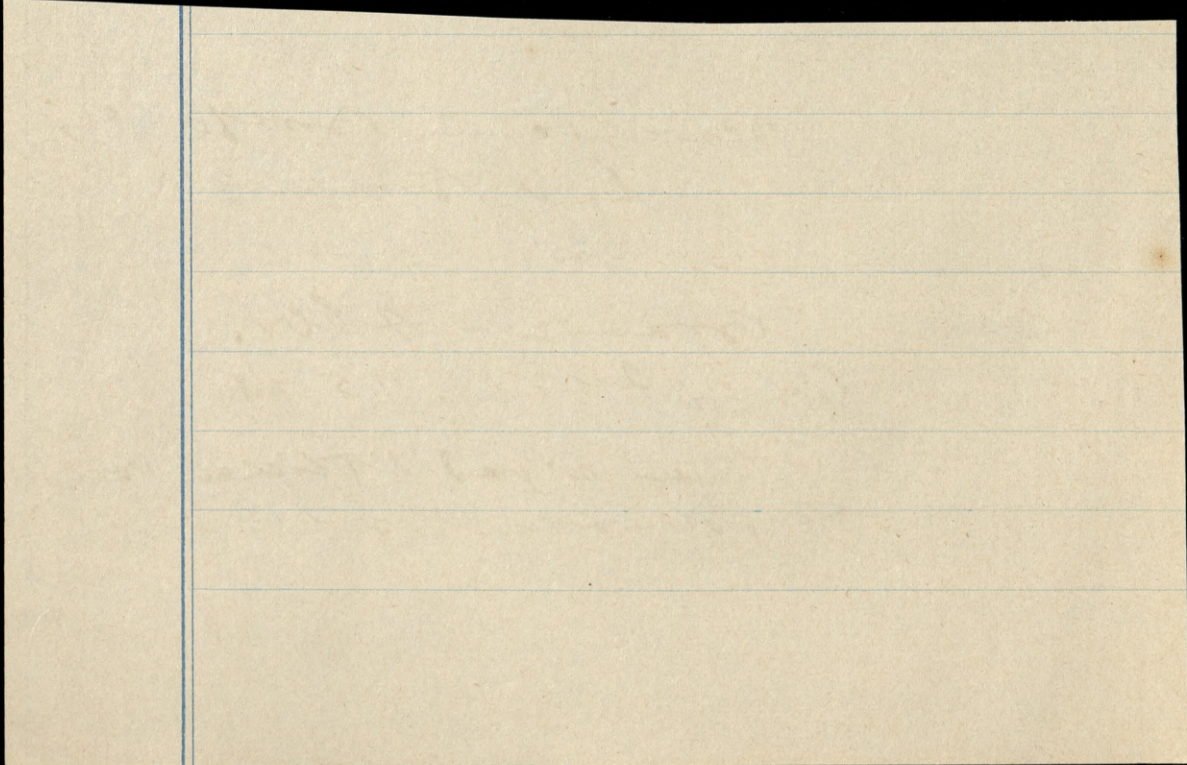
Berichte von Briefe des
A. v. Brauer

s. 365

Brauer - Alor.

Pionier 24. I. 1549

Postareu ci'ped etlichen Wochen
die polurischen schtatuta.

U W A G I

co do dedykacyi, liczby wydań, wariantów, rodzaju druku i papieru, pism odnoszących się do tego dzieła, przekładów, co do rzadkości dzieła, ceny, osobliwości egzemplarza, dawniejszych właścicieli itp.

Kolouchowski, Z. A.

2. 332 z porządkem 1547 wsi; z zastrzeżeniem, że zastrzeżenie, by
 złożyć kauce 1546. Zarządca ma do wyrażenia, by
 przysłać relację o odczytaniu książki, napisanej
 w jej zborze do brata z Francji, Leiritym
2. 333 wazem odnowa Na dworze Korony - ukrajinie
 pracowano przez jakiś czas, że Z. A. zamieszkała postuluje
 córka ks. ~~Albrecht~~ Albrechta prusa, jedynaczka.
 Myśl ta wypadła do renowacji Bonie, która
 gorąco pragnęła jej unieważnienia. 2/I 1547
 odczyt książek o tym projekcie kancelar Soboru
 królewskiego, by sprawa uwarła w tajemnicy. Albrecht
 też pragnął gorąco tego związku, i uchylał
 w ambrosie dwojgłowi. Wywiązała się
 wiadomość, polecił swemu agentowi
 na dworze Z. A. Tarle Goltz, porządku pod
 wszelką sprawę jego oienku, a do zachowania
 decorum za propozycji w imieniu księcia
 Krzysia. ~~Wła~~ brunszwicki. Na tajny awaryjny
 w pob. sierpnia 1547 otrymał od niego jej

AUTOR (Redaktor.)	TYTUŁ. Ilość tomów, woluminów, stronnic, rycin, map, tablic.	Miejsce druku	Rok
		Drukarz	Format
Tłomacz		Nakładca	
		Stan egzemplarza	
Dział		Oprawa	
Biblioteka Kórnicka.		Nr. inwentarza	

U W A G I

co do dedykacji, liczby wydań, wariantów, rodzaju druku i papieru, pism odnoszących się do tego dzieła, przekładów, co do rzadkości dzieła, ceny, osobliwości egzemplarza, dawniejszych właścicieli itp.

Kolaukowski, Z. A. s. 268

- o 255 Albrecht ustronił sobie drogę do Z. I. myślanem
 on wykładu o doktrynie ewangelicznej.
 otrzymał to wroble Soboch; kanceler
 Prybys o wstąpieniu w marcu 1546 w sprawie Z. A.
 o pomoc dla protest., w Niemczech
 jako pełnomocnika elektorów, książąt, królów
 i cesarza i innych stacji w sprawie protest.
- s. 268 Albrecht przyjechał do Włocławka w marcu 1545 grał
 w kilku konferencjach z Z. A. do zgody
 na wybaczenie komisyj do utrzymania linii gra-
 nicznej Litwy z Prusami.

AUTOR (Redaktor.)	TYTUŁ. Ilość tomów, woluminów, stronnic, rycin, map, tablic.	Miejsce druku	Rok
		Drukarz	Format
Tłomacz		Nakładca	
		Stan egzemplarza	
		Oprawa	
Biblioteka Kórnicka.			
		Nr. inwentarza	

Albrecht 3/3 1536 re Broua uromerene obarnou,

ua Albr, re a poznameruzes urog zovodbi
pudnos vyjeza chropodkol. i Albr.
a osatru kolouistoi Kocencoi
(Kroi. Herroz. Brofar. B.2)

0.40 pravore

Leu ta utpoven'vola me potozya vlem zalnigou

Albr. Broumiz re dvoi dazij, so pozycja
marovna sasego. Vtigrif vyztine nly
vytemu zapobies. Uro'ud zovob ma usto-
dego vdooca po Kataryzie coze zava na
z Epizli, Staendava re sprouy Otrovazia
star. zamb., lwovduyo, potoldnygo
vojev. Z imyazny Albr. i pod i ego
pairovateem fnyzbo do skutku peca-

reidivostey re stae. re sprouy
Motvuen zanduzym vybo mehovalie
Ks. Albr, re otrovaz potrazi shuteemie
stavie o to pravom: doumagoudu nly
vrotordim i vinyzmai v nuyes vshay
votpluarove Albr marovdenie iony
pozidtoji, v ktorouk hobaes na-
vayes v dazava sobe sprouy, re
stavie puer otrovazoi oporu kolow, i me
vopumemie Komandny broi, do otjicia
no slubie stany dabr marovdeny vnyto
z potolentoi potrovuyes.

Knyzi voby pehoravral foravaluoi i popere-
instem doun fny ulavay o iaverezny otubny
i vnyzmai re me vly potovalu matriciova
vnyzmai re me vly potovalu matriciova
vnyzmai re me vly potovalu matriciova

^{Wittgen}
Wittgen

Kolouchovskii, 2. H.

2. 23 glosno, pri uesriacno mdeu'
v Polne u vyverenicu 2. H. uatou
shoro, pri v r. 1526 omuvas ts.

Albrecht z Lyqa I u Stanhu

ts Hrauy, stavajic si v imetle uaj-
gorskeho poplenuku ryma. Os-
vrasat gotovni do uslug, byle
merovijic trutrosi, kidesy
me omienhad volharai. Otrymat
zapevneni, re gny uatejnie cras
storovny, krot saceni v spravie
koronacij ryma diadavca,

24 pynem jetuar berpe, wery me

zrobi i jetueho krohu (Tomizau VIII 2.51)

Albrecht usat k tem by 2. H. rostar

v ualoretivni uhoronovay wot ~~Wittgen~~
zobohie vyraclouanie. Trajmenem
jeho bylo rostar na vyjaren
imerci ranajicego coras cydie
na strouni brota opickuenem

o. 28 Jeronim Albrecht, tytuł s. 29 Zygmun. i Zygora
potwierdził, a kto porzucił się w przyszłości i konwersji
prawa i przywileje po stronie do pełnowartościwej;
z sojennis per 2A. 4/II 1537 od powstania z przyszłości
podnieś do zyczenia: ad ci siam.

Jeżeli syn, a więc prawotroboicie
na czas śmierci królowej
o jego imieniu spraw pań-

stworzył (Toum. r. 1537 IX)
to ten ma w sobie pełnego rozwoju
zabiegów u młodej 2. k.
medycyny i znowu obojętne
musiał a powiem ci o do-
płynieniu do wspaniałej
6 trymasów, jak się zda-
wało, przybył, a także uro-
kajaf'scy, ~~odpowiednie~~ u gromadzie
niej odnowy.

Usunąć Albr, przywrócić
per królowej zabiegom Brony, uśta-
wało poleceń królowej.

o. 26 18/12 1529 2. k. obrany królem
holstern. o. 27 - uajnie formalnej -
z onstujícím prawa i wyzyskowi
wo 1) odzyskać elekcji za zrycia poprzednika
2) nie zapowietrzano, czyli niebyłoby władcy
o. 28

Albrechtowi me uożyb si obzwa
use tytko v spravach Kulta
mlekyj pres Salahov.

Teri v vorzhovych si uci-
kub do usch. Tak n. p.

rKps. Kōru. 263 (Acta hironica)

s. 65 instrukcia dla pos. Kurheimm
80 2. A.

liter et
D. Brethoviz

PETIT etiam Ill Dux duos
fratres de Drialin Raphaelen
et D. Paulum sibi a Mte
R. cum aliquot militibus equi-
tum ac pedum adjucegi simi-

TYTUŁ.

woluminów, stronnic, rycin, map, tablic.

aty Koron
wskich a bopu-
Konstancję...
nr 13-7- podane

Miejsce druku

Kraków

Rok

1633

Drukarz

Piotrowski

Format

4°

Nakładca

Stan egzemplarza

Oprawa

Nr. inwentarza

10971

Kwart. hist., XLV, s. 360 - 369

Woj. Maleczyński - recenzja

Uetulańskiego: Lenno m.

s. 362 W związku z sprawą udziału Albrechta
w radzie braci i w nomenklaturze
in Brunszwicu można powiedzieć, że
Józef K. w zamaryckiej Brunszwicu
który oddał jej w 1569. Do r. 1525
tenże nie odgrywał tam roli, co było
naturalne w ingerencja cesarza po-
bitenac separatywna piastu.

>> natomiast w schyłkowej Albrecht
może z wielu powodów stać

co do dedykacji, liczby wydań, wariantów, rodzaju druku i papieru
dzieła, ceny, osobliwości egzempli

U W

S. 478

Berichte u. Briefe A. v. Brauns

A. Brauns - Albrecht

Kraus, 12. 7. 1849

Kromer vorioit mi; i'terunt
nur belehmeig bis auf Creus

in die helfte vnesina erantredett.
Ja vuoim kalendann ka tyu unydu
me rnar tyg Creus.

A. Creus nie ratri; i'byi' mybyl orobiscie
votu per terar tak ureverprecruei,
tak A vor treten za starej andlowej.
nur ies glaubt auch, das

Das auch viel grosser Bese-
wicht, als der Bismhoff, in der
Welt sei. Radri teri Crema:
gylly ni brijzj pmer petuz ineri
vokku vstnyemat med mit den
bosen leuten wehrt zu schaffen
habe, vere E. F. D. am nutzten.
Es wurde sie halb unsinnig
machen. Si visseu gerait, nicht,
wie in ist, das E. F. H. mit
dem von Bosen zusammen ge-
wesen.

Jur. 1531 bracia magistri utai
ni-ss Brus i sui origi
Albrecht bracia n. 25. III 1531

so valdeusca Micholaja i Braui
obpoveinac se chetue propuie
Teri 20/7 1531 se zveucia nerolun

vymnouca per vojruz
nicupavna, a on chue 75
habitatstera ucruz
Brou by bracia ymrolas
usehidzyl hidm by oylatnety
i by n udoinc lo do varunhoi

s. 29
Coty fejny morayst
1531

ter. str. 29

Bis Kórniki

Fabjan

Oration

Tomacz

Dział

Biblioteka Kórnicka.

[Golacy u Króla Albrechta]

Lothliche, Staurhaus Ostorog (Zetschr.
ver hss. Gesellschaft
für die Provin Preuss
22 roczn.)

s. 74

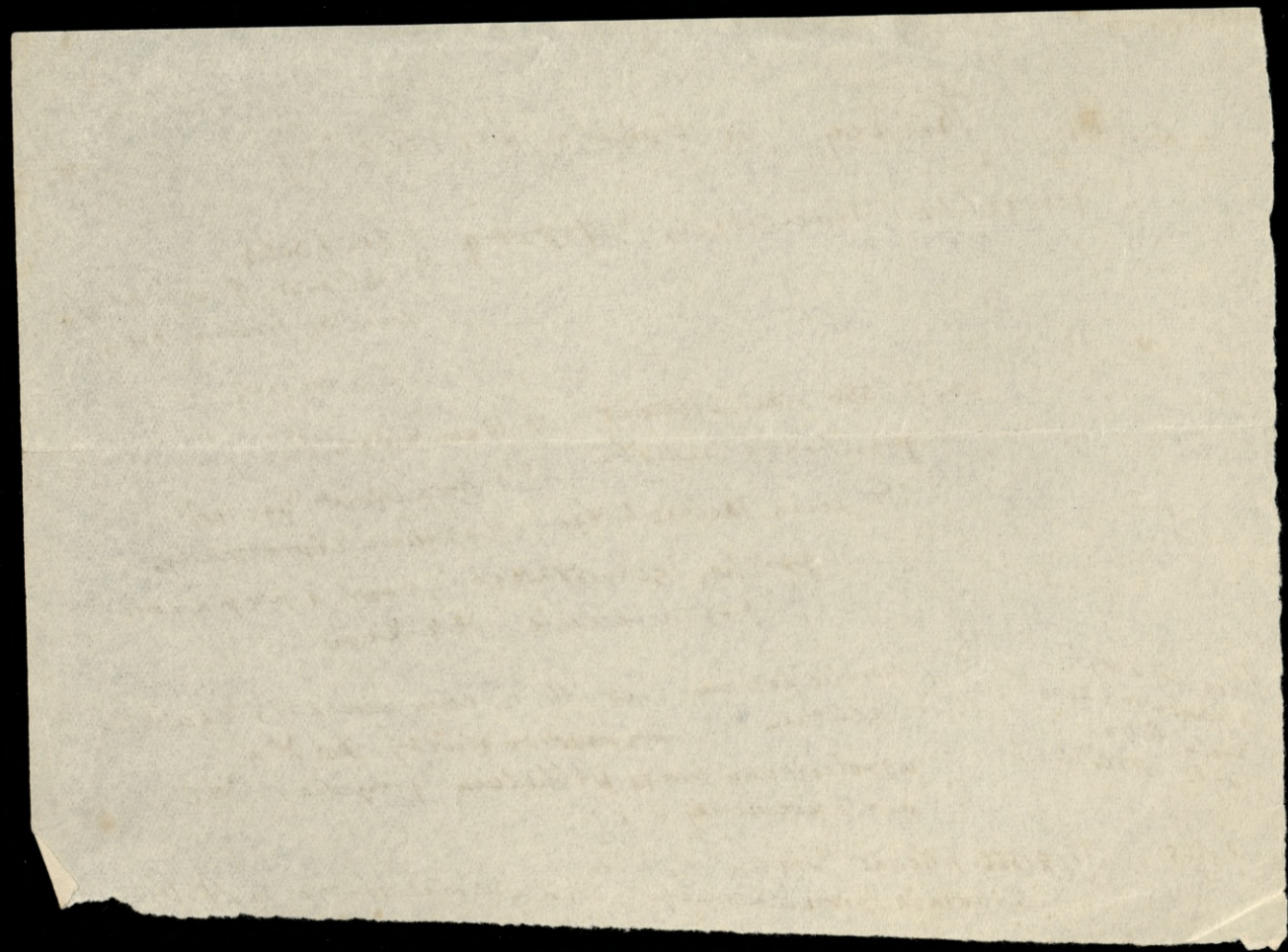
24. VI 1556 pisał Albrecht do Staurhaua Osti,
jego brata Jakoba, do króla i do Gochoi
do Jana Tamińskiego, Marjána Woroskiego
i do hr. Teczynskiego, prosil o pomoc
i dostarczenie pieniędzy

(Cena nieznana
z powodu rozkazu
króla i ich
byli strażnikami)

(amie petimus ut M. V. cum arcentis equitibus
centum ... praxat do sturzy do Jana
uroliciecia brata Wilhelma praxat, jak
wymownieij etc)

s. 75

11/8 1556 pisał Gotha veterana
Nikolaja Broniewskiego, uszychcial sturzy u Albr.

Birkowski
Fabjan

[11]
Scorbitor

koravia

[2]

Томач

kwiaty or

albo magro

chłobczyka

Dział

Biblioteka Kórnicka.

W. Fabjan
1870. 2. 284
2507

Harat in Albrecht
muetterai indatruccio
frumit, synoi unstruitor
mp. Kuntzeimio's synoi
starosty na Tapiesie,
syna burgrabiego
na dworach Kaccio's pol
i na dwore mied.

der zeigt na wyrostage
sowie in wie was

variae de studium konst.

Dzialyndey—

pism wotchke, gens,
I. Ref. ~~2~~ s. 84i 284 (binyo Mik. Dzial

i którym, ie syn jego w Rafar

do lata 1538 studjowal w Krolewcu

pozem w witeuberru

s. 285 Albrecht do Mikolaja Dzial pisze:

S. 285 W. 1539

terimory ni u Mroczka (in der laer zuunter-
richten)

<p>ob wchj pbrn nego bym go das z luyg nur schule und nun erriehen co arzydemu doty</p>	<p>Biblioteka Kórnicka.</p>	<p>Dzial w halten besten z lassen</p>	<p>Thomaz Fabjan Ws.</p>	<p>Adam Malinowski gehabt Janna Bal (Redaktor) W. K. K. K. K. W. K. K. K. K.</p>
--	--	--	--	---

ale zawiadamiam, że sja
 teraz wyje; si je der schalen
 enteussert, von der lahre
 abgestanden i durch
 unser vorschritt und sonst
 am andere orth sich
 gerne gefurterit sehen
 wolite

Pami Bogu wi
 Podry kon
 ramyorkoje
 z w. k. d.
 167

TYT
 Hość tomów, woluminów, str

Altneues Monatschrift

Nr. 48, 1911

Witschke, Vergerios zweite Reise nach Preussen

2. Rektor Orsatius nützliche psalmey

meditationen in froly sveden prosa

2 27/4 1554 1556 ten vospovest

Novy Ten. tash: 1 krom v zrudnici

1556 ob vriciv, mozt crsiv

Nov. Ten. pegrlytuzi juri

= list Uttenhofs z Balic

du Winge 18. II 1557

dykov ve vstod 15/6/1557 postacovis
prekas case; vrbic

co do dedykacyi, liczby wydań, wariantów, rodzaju druku i papieru,
dzieła, ceny, osobliwości egzempli

U W

F U L.

strogram, rycin, map, tablic.

*Jan
-lic*

Miejsce druku Rok

Drukarz

Format

Nakładca

Stan egzemplarza

Oprawa

Nr. inwentarza

10 992

~~855857~~

m

Tom II nr. 773

Chojewski
archid. Krak.

Tschacker
Albrecht

3/IV 1531 Kraków

2 polececia Krócia Jādmu
Micholaj' Skiporye libellos
et iussu exposuit
Catechismum maiore
aviditate legam, que
expendere possem, num
sit aliquid, quod tau-
topere omnino nonnulli
etc

Sygnatura

15b763 II

autor

Schmoller

tytuł

Grundzüge der allg. Volks-
wirtschaftslehre

miejsce i rok druku

Lipsa 1904

który tom:

II

ilość woluminów

I

podpis

S. Schmoller

Data

21/7

1923

Przypisane, powstaje z niego w
1550 12/15
1550 12/15
Przypisane, powstaje z niego w
1550 12/15

Brym.

Aliter responsum M. P. datum
Typus ordinaris per cydaves. (Libes leg. sicca
tyi.) Datum repone ta sacra lab reaso
poducija, (6 ~~XXX~~ 1548) (6 IX 1548)

Ha usucijca mplectias in pnyndoi; prosly,
o prawo patrokatu,
Jut utrocie roznyel spraw krodowelnyel
robnyel, osobistyel, paturyoi / sprawa
Pawousi: Krale i prebendy, sprawa ~~Philipp~~
i Kromera, gnie agitar de iure patronu-
tus et familiaritate reo. eard. Pol. Nararie
zwoycysto pny Kromere; sprawa Baltazary
Kauonikar dowie; iduce)
~~Woyole by nie porwalaco Brym.~~

Uchuseiaca, T. III, 271-72

Woyole; iminetum fait domino Nr. 7

clataris, ut nunquam de coetero
admittat derogationes iuribus patronatus
concessis in gratiam ser. regis Pol.

1548

Bohm 6/X

2

Bohm, Isaac/Thomas

Brandt do księciu 9/XI Taroryu 1598

nr 328 8/XI u Bouy. bron dyspury. starata si u legata, ale nie reciat, alle obiccat. Rurida rily ni uiewdawar z mac. Tar. i Hor.

335 17/XI (Nierkur 18/XI) Was Cromerus ausserkhalb der Dispensation im beselldet holt, habe in füglicher weise uoch nicht erfahren konnen. Alle dowieder sig.

21/XI 1598 Gotthait. 336

Montags zu nacht " postat ma chac, wiadawoi: Das Cromerus " unnderwegen; schreibet nicht mer wegen wegen E.F.D. allaine quod nonnulli difficultatis fuerit in uerbo C.V. sed tamen ea adferre, quae R.M. erant grata. Bischof zorenio, ie u - ryzhad. Polcit mi dai uer E.F.D. Die Klovalom Brandt Was suant Cromerus zu schaffen gehabt, wie die. Etliche sagley, es sei wegen des bischoffs von Craban umb ein cardinalat.

30/XI 341. Was der Cromerus ausgerickt ist mir so eine seltsame Antwort geworden (sic)

Wissam u sprawiedawia ni, ie kras pisai do księcia, bo pisaw Kromera (Nameri) ruzdido go. Sprawiedawia ni jednak, ie er. (sich nr. 336)

Hosius duxerat (einen maderlichen gutten thait rily ksigie podda si papieroi: religiji, u dozwanie dyspury. Choinie papier ryzad zleg. vo Kromie by uwickel, absolucji wie uery uingli dyspurowai.

diuelli che vorsichtanden, das gestert Cromerus seine bottschaft vor allen rheten abgelegt. Merquino uerora; co wie postum [uoi ~~absthoras~~ der v. Poseu (Soreu?)] er ueder merde teil ver sichten heitten kein wissenschaft ge - habt, worumb Cromerus gegen Rom geschickt und gestert heitten si offentlich vor allen rheten, vor allen pfaffen uent secretarien - item 5 personen seint dartru im ge - mach gewesen, die uerit geschworen, gar in den rhat nicht gehören .... die abschlegige antwort des babst referiren lassen, das er ketzer uent dispensieren uelit, di warte im Meden auch gebrauchen. An ueris Taru. ichac. by 11

342 im privatim ~~redator~~ odprawic Kromera, Onnezu me) uini.

das sei schlecht ihr gedichte, sunderlich des bischoffs, und er glaube, das dem Cromer zu solche antwort zu bringen beuolen sei.

343 Kromer uerir kardynalat, dndiac - zwoyt oberjewij. 12/XII Nierkur: ... gibt mir des Cromer antwort, ... einen grossen argwan,

Brauti

Wp. urola Albrechtovi: 11. 11548 Nr. 300

... Misit utas eius oratorem suum ad caesarem utem. Is afferet
procul dubio certiora (ostendit enim caesari iuramentum)
Magis etiam miratur utas eius unde rumor hic manavit de una-
linationibus quorundam et vesio qua seditione. Ad M. R. nihil
en eius modi perlatum ac ut tamen quidem auditionem si de rebus
accepit. Quia illud certe sit: habere se subditos fideles (!)
quoslibet clam aut per insidias moliantur sed quod
in pectore gerunt clausum, id in lingua promptum ha-
beant et libere dicant ea quae sentiunt... Meliora tibi
omnia rederate eorum po. Clisetur...
uspokaja go etc inoyse 2 reymu portaj do ces, i krola, hoc
sobie se ces, et R. Rom utibus omnia tibi polliceatur.

301 Brauti usmarediviani in ped Hor. i. hoc, i. knize vie ostarna o ujedineni
rodanpe tylo ad us in reidensclenation wurde praent-
cirtt ob ucau solche nuaintzheit erwecken kont,

str. 304 Memorial Jo. A. Br. 2 16/VIII 1548

Anhang an den von Rossnau. (Gdrka?)

knizy magice magice ruzfawia dousni in dovedo da i pulski
ic gylby statat ni o uapudatny 2 noitr kot. Kataranyce,
to wie admioiuobvy. ks. postawowit ubiezai si
2. 2. i racy gorze si

305 u krolowej i krolowiczow; 12. A. krol ulezy to d tyopewy, pap.
i zgody cesaru, iu powiediano knieiu / ruzic ni ua rognie
Zi, M.) ztem ks. odieclat z Krakowa, Ma uaricze,
ze to dojrie do skutku. Prosi o popieranie
„sunderlich das der Handel in die lunge nicht vorroyen.

Cnyer dia

Brauti uovu 12/XI / polittu uies. uico beenui

15~~th~~ str. 312 13/XI ztastim in dem geheimen handel - obiccal
romior, ale wie wie jah, bo odporici: ot ces.,
krola rymst. i pap. uicua pessre
Ale sporicwa si krola dieu. Tante der geheimen handel u chac.
i krola 16/XI.

314 19/XI Mac. zu nacht im geheimen handel und von dem Cromero
angetreigt.

315 29/XI Mac. allerlei im geheimen handel age angetreigt, tawie
Horjun.

15 Jul 14/XII Romuon z Hor v dobruji spawie Hor odporiciat
und ist im Cromerus zugefallen

str. 325 Item in der bewusten geheimen sachen Fr. di. eigent
Person betreffende solle ihr mit vllis sollicitudine etc.

379 18. III vyječna Korjess / Heute Montages, am 18. März
treucht Osius aus.

381 26 III (An'simal'ni odpraviani povel Ferd,

384 us. do Br. 1/IV 1549 Codo uia dr' uen'orhuic
Krijerj "man trauece uen' uicht, man wold
uuser uicht!"

tor' 1/IV 384-6 zille etc

Brand dok. 387 6/IV 1549 Povel F dostal od prave
wrozaj, ale, enca jst tu (Krahoie) gute Antwort
(etwa Tag vor tiseu) dostal dobra od povel' o ile wien.
Das man das laudt offenen uen'ru ten anderen
irrunge Leute vorordenen welle, allain das zuvor
die scheidt auffgerist werden, die sie zuvor in der offe-
nung des laudes zuge tragen. Was hoin der Ro' konig
zu thun bedacht, wirt die freit geben. Der merde
teil helts für eine Kuntschafft und uicht Botschafft.

388... (Jakies' woziby) Das wesen mit viser küniginnen und den
künige soll noch twee jar wesen. In dem anfang
des dritten jares werde Kglcht anfangen in detadt zu werden
und sich zu erkennen, und werde sie auch des jers
durch giftt schterben wissen. Herwaten soll der künig
widderumb - von kinne aus zu rechenen zwischen abent
und mitternacht, werde aber kein alter herre,
im achten jar schterben. Estreige im auch keine
erben, die er nachlassen werde. Blicke aber künig
zusamen tagen. Noch seinen tode werde ein betramer
vermen in diesem reiche sich anfaehen. Wils aber gleichwol
einen wauel haben und auch feruer daru anfragen,
ob sich uicht noch bei des küniges leben anfaehen solle.
Wirt durch Leute ubertrogen werden, die aus dem
orient kommen.... (20. j. an vyzubn z pomediago

iz konica) opowida to "Felix der jude, kroy z Br. auosi sij' ch
rapit jakby wyziatowca) Koniec: In diesem allen mag
man so vil glauben, als man sich, und ein juden
zu glauben schteet.

Bract 50 vs. 12/XII 1548

346 chesimistka (der Colmese) ... practische hi, iely flor, rostad chedm, u on varuivustina. kanovic prusy
Co do Flor 16/XII 351 der von Rosen meid' z Mac. so do geh. h. heftiger papist. Thelie bp. Mac. heftig tribe.
fabrie 355 odp. ze uicivri co uaricu otaymni od pap. ics. etc voyak vieraacajaco, (Kassanova)
Co do Flor. 16/XII 351 der von Rosen meid' z Mac. so do geh. h. odp. ze uicivri co uaricu otaymni od pap. ics.
Hesse etc voyak vieraacajaco, (Kassanova) der Jude povierial, ze Krol vesre neval rat, u ces, i Ferd.

356 Albr. 50 Br. 28/XII uicivriplivsi co do g. h.

5/I 1549

360 ocekane niz duka uavre postu brola d cesarna, z uicosy bismupa cruje, ze ber porovolacia ces. uie datie, dris povierial mu clac, ze flor, i vrie 50 F. ics. Inentra sydem si, to kaim groberer papista in der Cronen sei. Co do g. h. vossanie abfertigung ar pyj'nie posed Krola d ces. Krol sivilka sadau d gotriu ber pneru uicivri operzeji sl.

n. 133 str. 363 Bract 50 vs. Diethe 24/I 1549

Krol, ze to uie jeho vrea, ze d'by chetkie svz cozle uaver i ze robovuzauie co do rady i porovolacia cesarna uie za jeho oraso' stato sij. boicnat go terie cplauy, u d'ne cigguy z trudem uie lobu; osiagajic sij z vracy, trvaja d'vielej uizlite kolekka vracy. Was ill aus diesem d'ider ermhanung schlossen soll, w'is ich nicht. Mir graust noch vor einer allschub'iglen Antwort

134 Bishop 364 co do echehandel - tek auwitala brot, "habe (ill) der sorge, das hertze sei weit davon; Jan widder den Kaiser und romischen Konig etwas zu thun, w'ill in sein garten uirt wachen.

366 27/I Co do krolouy - j'ni uientala, miedavno uenac; a teras v pismie (do krola?) iely ber pap. ics, uie porovolie.

372 8/II Albr. 50 Br. iely vrenie krol odp tak lub uie a uie otz'bai d cesarja iorehac.

379 13. III 1549 pyby d'Langus j'no posed Fest. do Krali. n. 141 Recessionung. Br. p'ria si flor, poco, Ten 4, uicht's neues, alle trohen. 15. III publione poduchauie Louya, soll eine lange rede than haben....; offenung der schlesischen schtrassen voryglicheung der muntren truidchen der cronen Behemien und Polen gebeten und ethliche clagen und beswer wegen der greuntren...; commissarios zu voryglicheung solcher sachen auf iterum teil 4 zu vorordnen, gebeten.

Xsiję Albrecht — Ł. Szary

Królewiec 8. IV. 1545.

Postawie moi wrocissey a ostatniego seymu a Krakowa, przedtę
 wili mi odpowiedzi super propositis meis articulis. W tej odpowiecki
 obierzese se nunquam premissurum ut privilegiis immunitatibus aut
 iuribus meis ullo unquam tempore quicquam derogetur, quin potius ea
 omnia semper ~~est~~ salva integra et sarta tecta conservatura, ^{quae}
 in pactis nostris contineantur. A tejze odpowiecki dowiedziadem sy, ze spor
 migdey senjor Mauronia Bernardus Rutherus i Cramerus a jedney strony
 a migdey haeredes luce Ketingi a drugej strony, a rowniec spór migdey ^{te-}
 liksem Tzen'skim wojew. p'ockim, a Kasmace'skim iudicialiter non arte
 modo sed et habito super ipsis et servato per me ordinario iudicio...
 secundum huius patriae iura per sententiam definitivam decisae pre-
 tensa nihilo minus quadam apelationis formula temere adeo atque
 in preiudicium privilegiorum regalium meorum ad R.V.M. protracta
 fuerit ad proxima comitia vel Marieburgi vel apud Graudentinos ha-
 benda remisit ut ibidem super iniuria quam partes a me sibi illatam
 pretendunt iuxta decretum R.V.M. eiusdem Mtis ac mei consiliarii ad
 hoc specialiter delegandi cognoscant. A okazji tej odpowiecki porozkiedu
 sis pakte nasego na ktorym sy ten dekret opiera. Znajdzis i paktia wyra-
 me pastreccenie, ~~ze~~ ze qui principis ordini impar sit debeat sua gravami-
 na si qua habeat, adversus eius personam vel agendo vel apellando insti-
 tuere. quandoquae etiam terrarum Prussiae incolae si qua controversia
 super utriusque partis bonis oriatue debeant procedere mianowicie
 reus coram eo iudice ubi domicilium suum habeat vel bona illa
 super quibus controversitur sita sint conveniatur neque in aliud forum
 quam sibi proprium pertrahatur. ita ut nulla ibidem apelationis
 ulterius instituendae sive men [zaklejon] sive relatio sive remissio fiat
 immunitates. Skoro wyc w paktie pastrecciono wypracnie nequis iuxta
 tenorem vigesimi articuli in alienum forum protrahatur.

Pariterque constet ex feudali R.M. donatione id mihi concessum
ut iisdem privilegiis et immunitatibus hunc meum Prussiae ducatum
possideam quibus antecessores mei illum possederunt ita ut quaecumque
privilegia vel ullus in regno Polonorum princeps habeat unquam ego
quoque habiturus sim in confesso autem omnibus quum sit ducatum
meum a multis retro seculis sic possessum, ut ab ipsis neque ad
Romanum imperium neque ullum alium tanquam superiorem iu-
dicem fuerit provocatum. Nie moie wie ty, ty apelarja Ketingorum ullam
vim et locum iure habere queat swobassa w sprawach, ktore juz sa fina-
liter rozstrzygniete. Nie moie tez ty adessana do raspaznania konniamy
in alieno foro hee ublizenia in regalij, nostris immunitatibus et privi-
legijs danych przez siebie i ratyfikowanych. Poniewaz wiez obiecales, ze sach-
wasse przywileje, zachowaj. Wfny v Twyjs obietnicy eo adduci aegre potero
ut in fraudem et praeter sententiam pacti inter nos initi ad cog-
noscendum in praesumptae appellacionis causis vel Marienburgum
vel Graudentum ullos meos commissarios ablegem nisi id fiat
de consensu necessariorum meorum qui huius nostri feudi terra-
rum Prussiae consortio inscripti sunt cohaeredes et successores
do im tez na tem ralezij, boni interim consultura spero, nec RVM
molestae laturam quod votis S.M. non ita statim hic acquiescam
s. 155 Proce; b;agam, ty; nihil iuxta hoc S.M. decretum quod quidem non re-
cipio neque ratum habeo in hac causa decerni amplius patiatur donec
donec si quidem aliter fieri non potest feudi mei consortes quos dixi
in hoc negotio consuevero et quidquid illis mihiqum et re fore
s. 157. videbitur RVM exposuere — s. 157 — Co sas do gravamina, ktore jak wko-
minac ma fmeciw mnie Stanislaw Lawski i se je odeszadesi tez do Malbor-
ga, ut ibidem cognoscantur on sy usunęz od mojego sędu i apelowal tez
do siebie contra pacta nostra publica. Proce; odeslij ty sprawe tu, gdzie re-
dug faktu naszego powinna ty; osadzona t. j. coram vasallis meis.

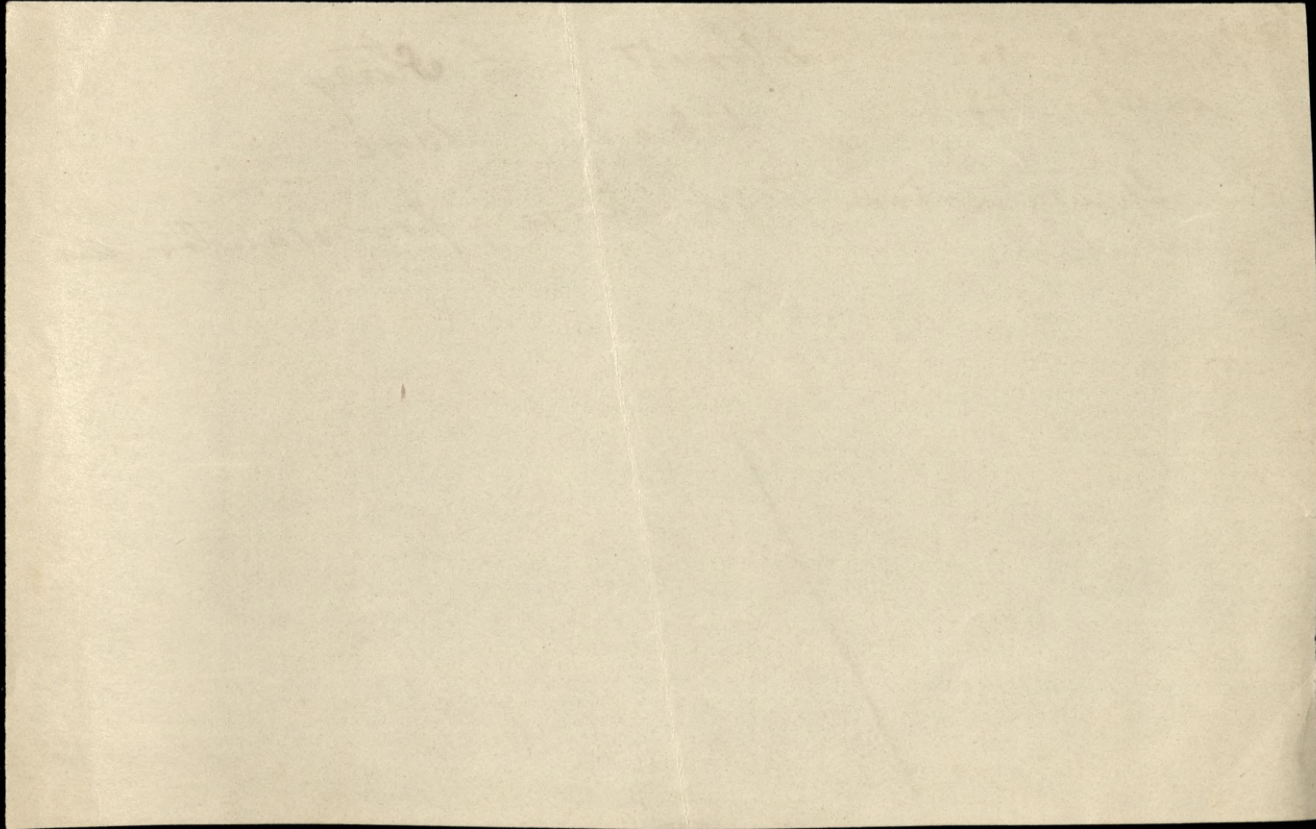
(Ponadto inne sprawy).

Rkp. Carl. 307.
s. 169-174

W. Albrecht — L. Stary
Wilno 21. V. 1546.

Sprawy soboru trydenckiego i protestantów nie-
mieckich.

Rkps. Cartor. 1609
s. 251.

Jan z Skwiewa woj. breski

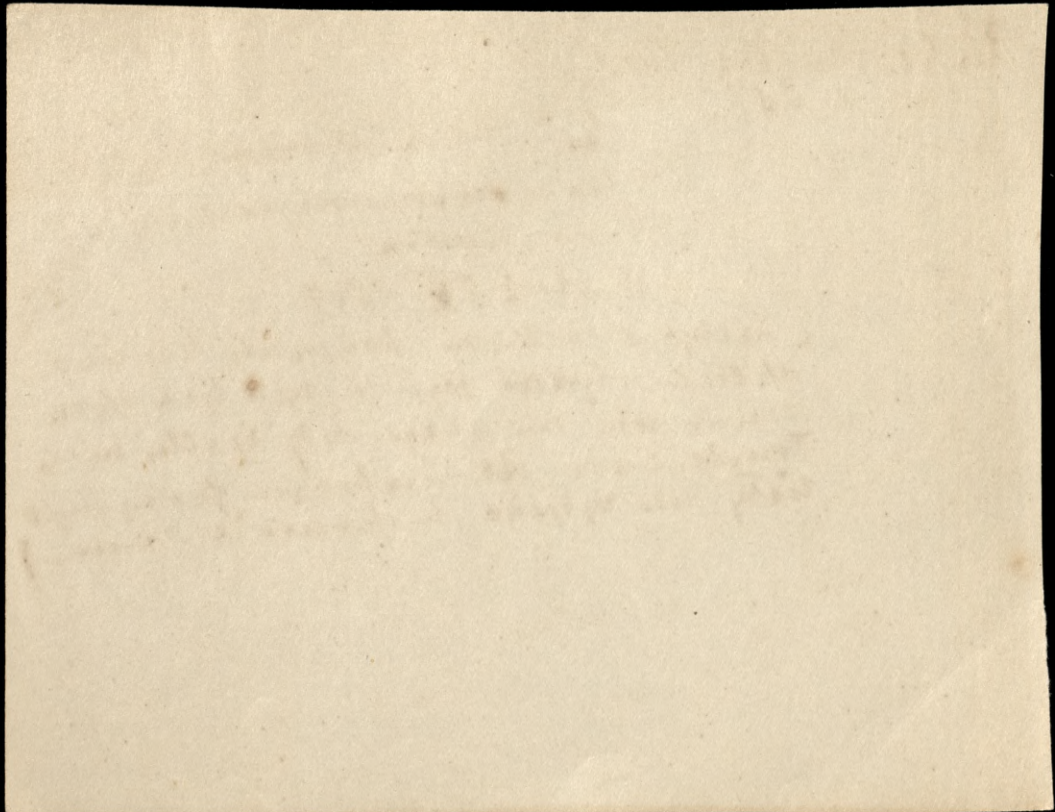
Jan Christophorski kosc. wiel.

Jan Kostan

Malbork 5. V. 1567.

(Jadąc z rotkarn króla do królewca
chcieli wygrać jego rady z tych thru-
wuch ale nie chce się i on i on
Truskis do Branisbergu pomyslał
listy nie wysyłać, je pomowie radom)

Horjaj²

Jagiell. 60/I

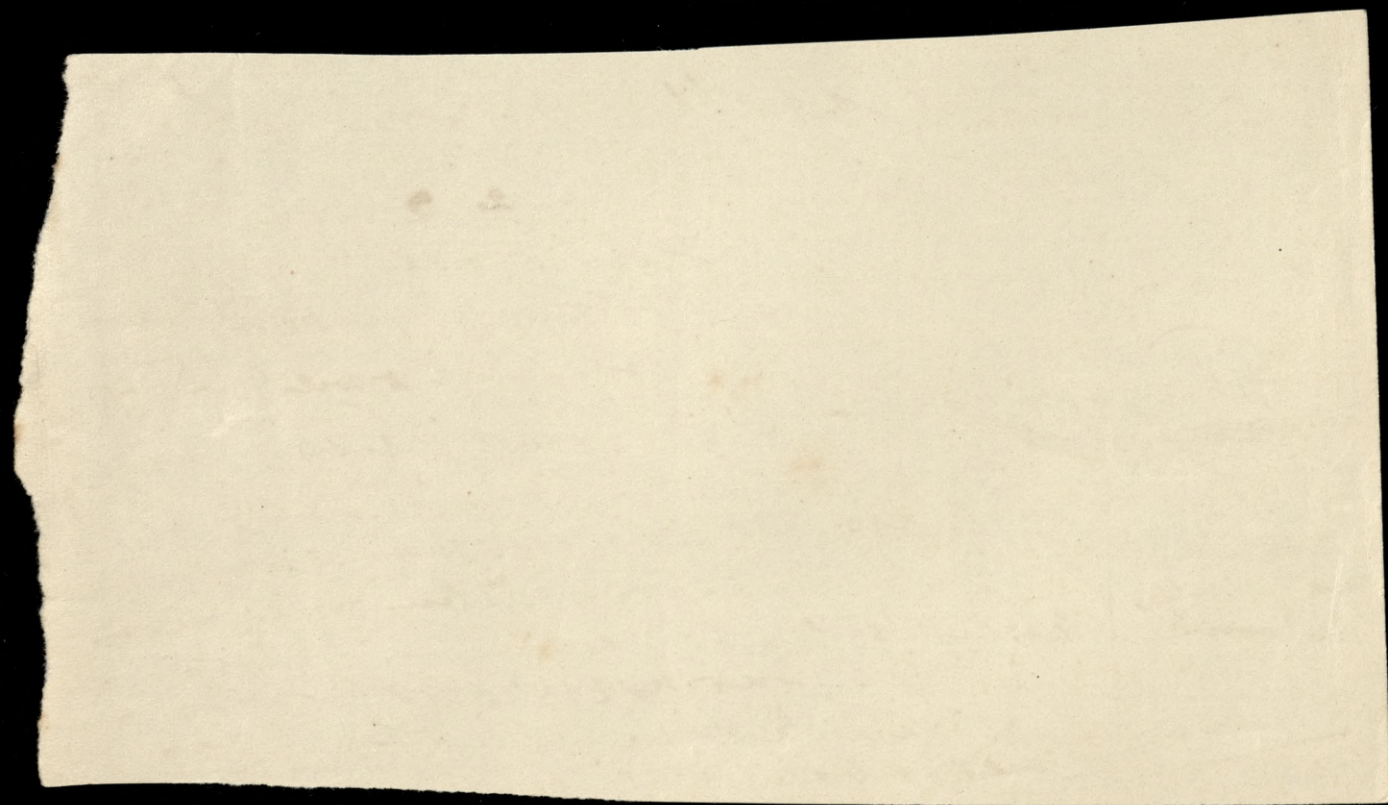
n. 202

Flos - Kromer
Heilsberg, Witke D.

Bartholomei 1564

triumphum
ante victoriam
canerem
in gratiam, re
treba re hui
ua pervenire
videmur

Apud vicinum meum (sc. Albrecht) ingens
fuit rumor se Smolienso re-
cuperato. Denuntiatum est ab
omnibus ministris idibus mensis
huius soleanne canticum illud
quo deo gratias agere solemus
recantatum fuit. Ego
metuebam ne

U W A G I

co do dedykacji, liczby wydań, wariantów, rodzaju druku i papieru, pism odnoszących się do tego dzieła, przekładów, co do rzadkości dzieła, ceny, osobliwości egzemplarza, dawniejszych właścicieli itp.

Bibliot. Narod. Warszawa, F. IV. N. 131

(Acta Comitiorum 1555 (fragment ręk. Parrycego popoli. dac)

K. 24 - At uobilitas, cum sibi iam conciliis ipsius spem de
 proximo ostentari intelligeret, in eaque una cogitatione
 noctes res versaretur ut concilii ratione, legibus pro arbitrio
 circumscriberet, saepe regem seuatuniquoadit, saepe
 conditiones has atque illas concilii proposuit. Inter caetera
 autem dum de iis secum cogitaret, qui concilio essent
 praefuturi, Duces ipsos Prussiae et Olygae audebat
 oratione sua expetere qui concilio praesideant

(Uwzględnici w przytoczeniu

przy wydawaniu dzieła)

Acu rękps.

ten fragment

AUTOR (Redaktor.)	T Y T U Ł. Ilość tomów, woluminów, stronnic, rycin, map, tablic.	Miejsce druku	Rok
<i>[Starowolski]</i> <i>[Szymon]</i>	Prawy pycere Prystawa, en Zgoda i Sater zawa Kochanowskiego	<i>Kraków</i>	<i>1648</i>
Tłomacz		Drukarz	Format
			<i>40</i>
Dział		Nakładca	
Biblioteka Kórnicka.		Stan egzemplarza	
		Oprawa	
		Nr. inwentarza	
		<i>10225</i>	

Ms D 10 f 28-30

Franciscus, S. Bith 2

Alea, quae Roms ac Magistris Do
Joannes a Lasko tam suis, quam
confratrum suorum nomine ad
Illmum Prussiae Ducem retulit, in hanc
Ulma Cels. sua sententiam respon-
det [piscus vapor.]
ver daty.

Uchynje Knizy ierem i braiam u Polse re gratuluyz me
mrowe. i officii me referunt. Onybycie Jana
i Kolegów tego mise, quod magno iam pridem
desiderio Adam et Ulmam D. Krau et coram videro
et colloqui cum ea exoptaverit i o ten, co siez
u Polse rzye - rigo caritadom. Z roremial Knizy
re przeryna, ego prybycia; quod plerisque Do:
fratribus visum fuerit ut consilia i llorem de
promoveuda Religione Cels. suae communitaret
consolinnique operatum illis inexpleret atque
una exponeret, qua parte potissimum causa
vere religionis nunc ab adversariis i llorem
impugnaretur et quae sit ratio consilii ad tales
adversarios calumnias repellendas.

Co hi tyery mej raty [28v] widy re jest twoje i brai
consilium ut ad depellendam primam et secundam
calumniam unanimiter inter se omnes quicumque
promoveant ^{tam} ~~evangelii~~ doctrinam capiunt aut morum
coniunctionem publice contestantur et eae quae
omnino suspiciones inter se alantur sed Christianis
colloquiis petitionibusque ex verbo dei amantibus
et modestis admonitionibus sine ulla hypocrisis
in charitate et libertate Christiana quibus velleant. Dispulsi que
ad hunc modum susceptionibus animi adquirentum solius dei
gloriam componitur verby nauhi sbwa boigo, nie veddyg
cuiusvis affectum. Tandem ut compendio doctrine et religionis
simul ~~ad~~ ... colligatae confessio

utque in ea virtutibus controuersa dogmata, Jesto
institutionem gōdę hochwaty, q̄ tamen ~~et~~ conuictis castro
Taka unanimitas - boi si knigę rēto eū tyllus tndus, ^{leu. 15. 17.}
Norsii (in hac senecta) prorsus etiam impossibile
fore jua to uoluntate hndorja uellu cat. q̄ni chrystus
hnepowietrial karkol, tak disparia ingeniū in religione,
diuersi etiam hominum affectus in uita et moribus
Tneba boleci uadten izyryci sobri by hndy chresi chciat
unum.

Porro ad firream et constantem unanimitatem efficiendam
ponendamque si non ex omni maxima tamen ex parte
odis nullam commodiorem esse rationem Ille Celsus
existimat, quam si primo omnium consensus in doctrina
quaeratur, constituanturque uoto fundamenta, ~~castro~~
castro: ~~q̄nta~~ Quam ad rem a D. fratibus
uix melior minusque laborosa uia inueniri potest, quam si
iis se qui Augustanum (ut uocatur) confessionem profiteantur
atiunxerint. Si quidem ea confessio non uoto a pontificiis
sed aliis quoque uariarum opinionum hominibus impugata
quid est aliquoties, expugnata autem ter gratiam Dei
nunquam / 2960 ni operta uia uajuroen. fundamenti
prima iur. Hlatęo suadet knigę, id quod sentit
sincere et caudide, ut R. Et Mca D. uera id consilii
fratibus dei ut eam confessionem amplectantur, uel
si peculiarem ~~opinionem~~ uel si peculiariter
omnino scribere aut componere libet ut dea per
omnia ~~regenda~~ congruat et consentiat.
Quod ubi fecerint, non gravabitur Cels. sua suam
quoque addere calculum. Extra eam con-
fessionem autem reuel. Cels. sua cum S. Romani
Imperi: Principibus et plerisque aliis fratibus
in germania approbatam publice ~~et~~ que iam
cum bona et tranquilla conscientia Dei
beneficio ~~seruata~~ et obseruata et con-
seruata, aliam sibi fortassis

disparem nec per omnia consentaneam recipere vel cal-
culum addere illi suum integrum sibi non videtur

Nie woghty wenty wolicetp bez poratremia xi braci u ger-
manji. Sed quorum (sc. fratres in germania) exauctorem fratrum
in Colonia confessio antequam a Cels sua approbaretur
cum mitti oporteret, facile sanuatur et sit R et Mca

D V quantum ea res morae equatiles Do. fratrum
allatura esset, praesertim iuris instansiles comitiis

Konigsbergicis Jussie et Conferijs per tylos biolov iussu-
zigt approbata, quod et promerit. i. apostolice.

i. 2 symbolam - approbata i bronis, ipsi quoque
in foribus quasi ut dictum est existentibus iam Regni
comitiis, [et] grassantibus fauore a diversis
eantem (sc. confess. augst.) unanimitate accipitur

Ita nullo quasi labore id quod optant,
per gratiam Dei confecturi videntur.

Uten spiritus michi vna in solis in asserunt, con-

servantque ea doctrina solidis - mysticis et
rursus Konf. augst. i. d. sambergitibus calumniis

ora perditionem. Jerolichcz o tej konfessji augst.

i. innes neras do religji utuonnesis i. p. moti
teologiam confesso - regardam sig. i.

Councilium ai refutandum tertiam calumniam praedictam
se rituum gubernationisque ecclesiastica forena
constituta dicta sunt - per omnia hujus

notanda xi, byle tylos forena rituum, ceremonij
regulata hie obven borem i. 2 ten, co wiywa xi
notitij konfessji augst. / verso 29/

A poverari obracia Valdeasibus bybata veniant, raly
byi ih rorneri mantent do pygeia konf augst tak

eo do raly jah i. ceremonij. Quantum [in rano byi quartam]
accusationis calumniam et ipsa augustana
confessio egregie refellit nam in ea

quoque de magistratus et subditorum officio disertè
agitur.

Сътан мѣ нѣ, оу рѣшѣ словѣхъ на colloquium, ꙗвѣ
бгънѣ u Wilkopolsce, Герети браци u болше бего магаз
а кнѣзѣхъ помѣстѣхъ, ие non improbare конфессѣ ауг.

Ad alia eorum ꙗвѣ theologorum suorum ibi futuros
esset usus, Cels. sua non videt. De schola et typo-
graphia ~~scholae~~ instituentia deque versendis in lin-
guam Polonicam Bibliis. In hoc negotio laudat

Illius Cels. sua primum et necessarium D fratrum studium
Proxim Vimeuni, braci - Gym Pomoye u tem - ovorem

~~u~~ pomoye i se in decursum usque triennii
singulis annis de suo ad promovendum necessarium
hoc D. Fratrum institutum quattuaginta florenis

collatura esse, ea tamen // 30 // conditione adiecta,

si Illius Cels. suo Do fratres Augustanae con-
fessionem sincere et caudite approbasse

et receperisse vel ubi peculiarem conscrip-
serint illam cum Augustana non pugnantem

sed per occuria cum ea congruere ~~et~~
et consentire cognoverit. —

Синдѣлѣхъ носѣ
ие то оуп. архѣвѣшупонѣ
у. Таш.

Bischöfliches Archiv.

Frauenburg, Ostpr.

D Nr. 75 fol. 67 a.

Illme et rendiss. domine domine colendissime !

De periculis vestris actum est tandem in Senatu , minoribus semotis consiliariis. Legatio decreta ad Prussiae et Megapolen. duces et caetera , quae propediem ad Illmam. P. vestram perscribentur . Expectamus modo dum Secretarius , qui ab Illmo. Prussiae Duce venit, publice , quod petit legationem suam exponat: ut inde , quid in perscribenda Instructione sequi potissimum debeamus melius cognoscamus. Apud nos haec sunt. Relationes Revisorum procedunt. De regina aliquot diebus actum est inter Equites et Senatum. Actum deinde et cum ipsa regia Mta. non sine lachrymis , cum aliorum omnium , tum imprimis Archiepiscopi ipsius Gnesnensis, qui orationem suam ad regiam aurem, quam habuit, ita conclusit, ut pronus in faciem prociderit et Mtem. regiam supplex obsecratus fuerit. Respondit postridie Mtas. eius , se quod Senatus , quod Equites peterent, facere non posse, rogavit , ut quidvis aliud peterent potius, quia eo frustra preces suas consummant, quod ne possit facere, cum certis aliis causis eo rationibus, quas non semel antea Senatui exposuisset, tum precibus quoque Caes. Mtis. et suis ipsius promissis impeditur. Nunc de his rebus silentium est. Praeterea quod scribam Illmae P. vestrae non habeo , nisi forte quod , dum nimium credo, domo S. Stephani, quae appromitti mihi a multis videbatur, excidi. Commendo servitutum meam Illmae. P. vestrae Lublino 5. Julii

Illmae. P. vestrae servitor devinctissimus

=====
A. Patricius.

Adresse : Illmo. et Rendissimo in Christo patri et domino domino Stanislao Hosio divina miseratione sacri Rom. Ecclesiae Cardinali Episcopo Varmien. domino colendissimo.

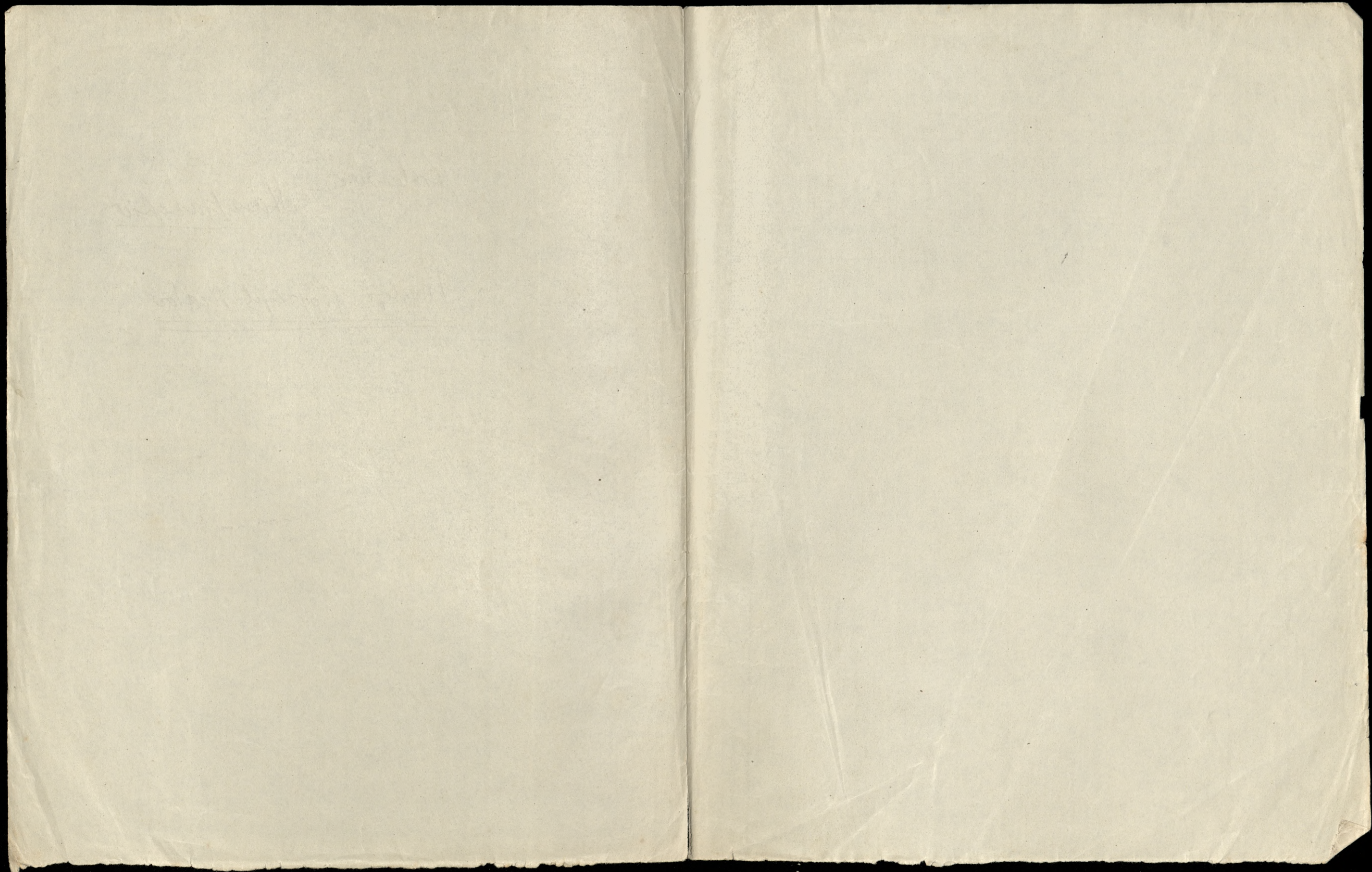
Ankunftsvermerk : redd. 11 Julii 1566 Heilperg.
resp. 13. Julii.

=====
=;=====

Krolevic - Staatsarchiv

Pregel'st förregis diator

Übersicht über die Retortorien und Bestände

vekopis

Krigitka

Königsberg Staatsarchiv

Schrumm Pautkove v Kroleven

Stli'sij uatari
vialy gdovne

I Urkunden (ordenszeit und weiter bis 1840)

II auf die Ordenszeit beschränkte Bestände:

Ordensbriefarchiv und Ordensfolianten

III Hauptstücken auf Papier

IV Herzogliches Briefarchiv zur
zeit noch mit vereirelten Stücken
bis ins 19 Jahrhundert reichend

V Oberrentstube und Etatsministerium

VI Ostpreussische Folianten

VII vom gesamtstaat brauseburg Preussen
geschaffene Behörden

VIII Adelsarchiv

IX Manuskripte und Altertümersammlung

X Deposita (Urkundenevidenz)

XI Karten u. Pläne

XII Bibliothek

verte

Informacja

Święty Piotr Merzogl. Bielecki

Strona I (Listy Mrozowic i Kremen)

Abserluwy Gabriel Tardo (teraz B2a)

Reformatorowy i arsyjski - listy do Pbr.

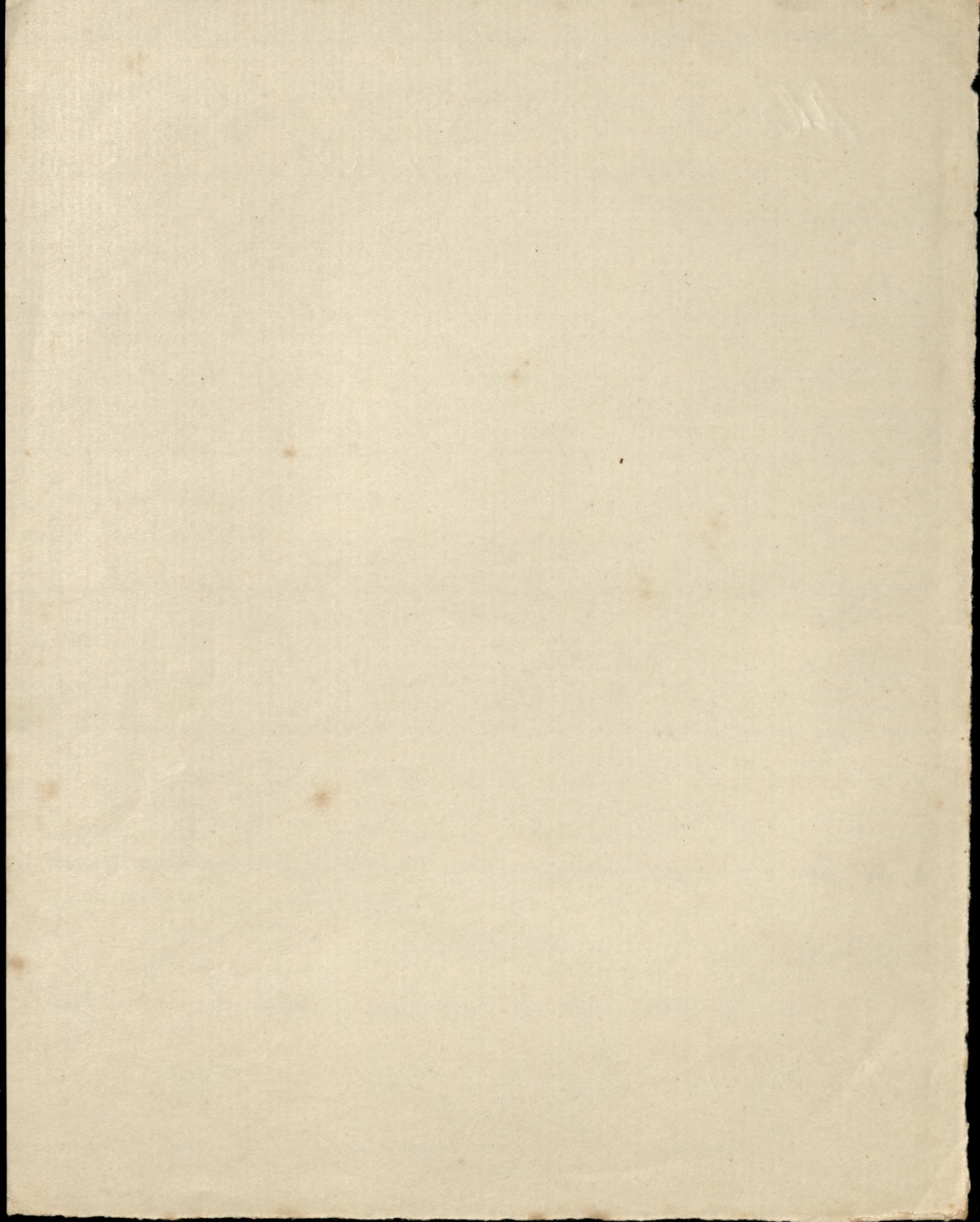
Polska - Repertorium uieuropejskie

Kohlmannu etc etc

Hautsarcher Kőingsberg
Adress Do Trephs' Ms. 55, str. 430
26. VI. 1558

Douost rě Jan tash' p'tsai nam
o 20 exemplarich otpravleni nasrej
at eius supplicationem quam nuper
regiomonti nobis exhibuerat. Cosmologie
sparsa esse, Douidar' ut homu tej
otpraveti mi komunikovalem, t'zlyh
tobě (communicavimus)
mysle rě a te p'mauasse, D'zvoj
ni, rěs portropuiej' mi postep'is
v tej' srecy, rodanora rě datem ci
egreuplan na t'zju varnik' s'ciu
ne lonse lateque in vulgus sur-
geretur. Haraj' t'j by j'ari
v'kcej' use rozserrai au' uasrej
otpraveti' au' teologov.

Ms. 55 str. 479 vo Hau. Nigra doktorn pozn.
Ripkuj's ca v'atomosic ^(varate) 6. XI. 1558
Trepki, Dny p'zly' v'ispor'ivany. O z'ime r'
v'icciacs v'zri namu' t'z'is

Herr. Bortfander Statarchis
B₂ 1534 Königsberg

Jan kool vgg. to Jaua
Lashiego

~~Jan~~ List tooj v ktoruycu moza
za tier, otymaleu "Codo trybycia
to was - porucij, co do boata
uie uorie uvolnic' teras.

Kres: J. t. prepout
gouern
(orygin)

list wotyulowoy Spis ac mapy. sine

Et Cognate i prohi: qmo tno

notro Coe. eppo coricet

hale omnia vna M Et scruittg
mea S. J. Q. me

concedat troyo

B₂

1534

20. X Kseriwarh

Jan tash' to ~~Jan~~ Jan tashiego

0 Hieronimie - mu felice, Moriny

2 Turci i vggier. Starauio.

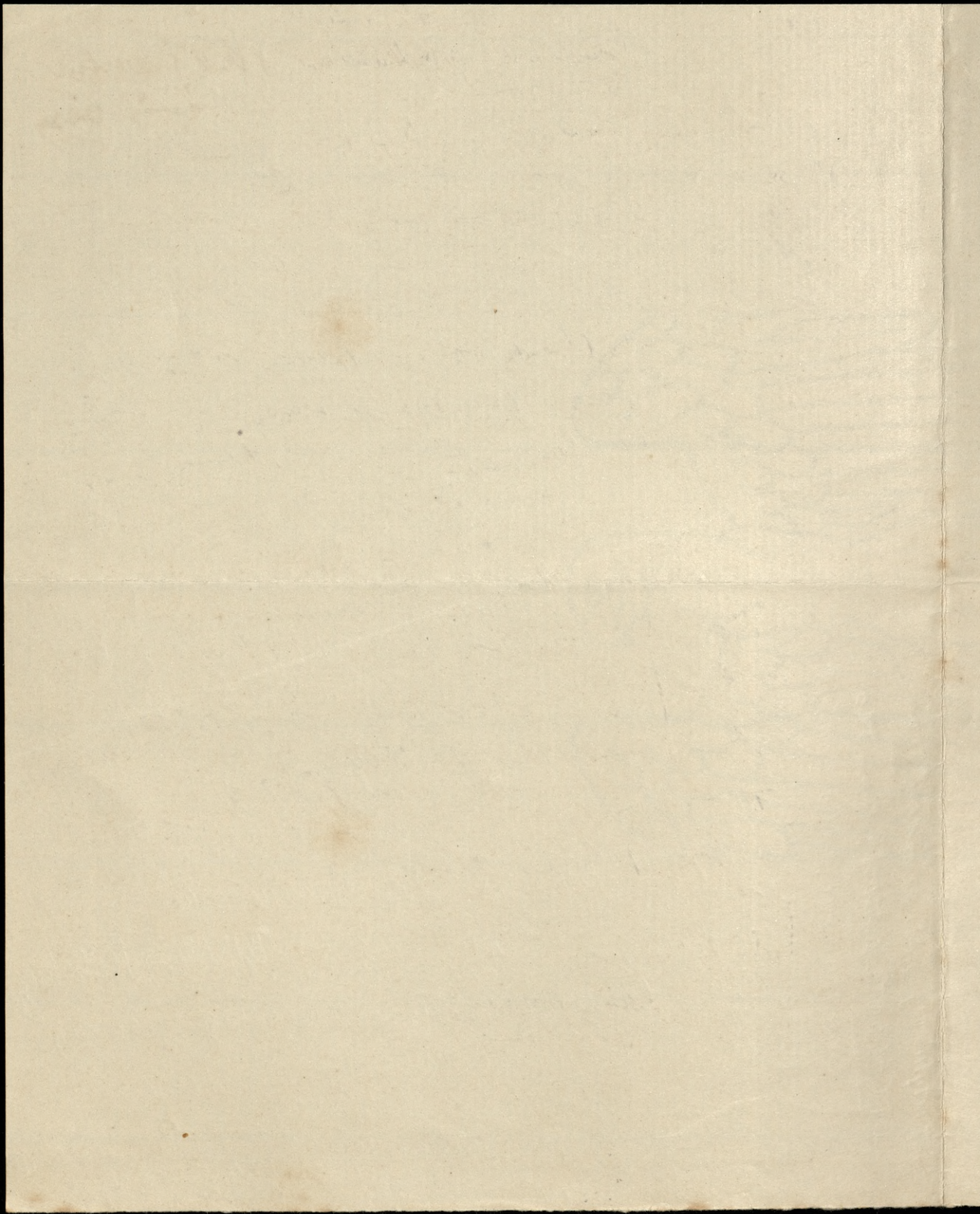
Uvolnucie tier.

al summum rem utam si

elercognovi gni legi vglctz

albo saluus conductus

Ja ad quartum
stos ku
Uoladama

Herr. Botschaffter, Stadtschreib. Köln, B. 2. 1534
Jan tskbi do Albrechta crygin

Illustrissime Princeps, et one dne observantissime
Post servitorum meorum diligentissimam commenta-
tionem. Pro eo amore quo fratrem meum Spitem
ac M^o D Hieronimum de Lasko palat. srad. bonum
servitorem meum prosequuta est Sp^o Vra Illma
Donatio, non dubitari ego in ipsius fratris intento
capere ad Vra Illmam dominationem con-
fugere illius opem atque consilium implorare
Sciatis enim vra Illma deo fratrem meum
nulla indicta aut alig obicita causa per
ser. Joannem Ungaride regem detentum esse
ac pro captivo haberi. Na co tunc ego
vashryb Jah ko wien, otot' upomuiam
per boata do tego sigvam pomoy
Tvej i rlyys' Chri' vyodal kogo
Insignem da uvoluemia do Jana

Kerimark

10. IX 1534

1872

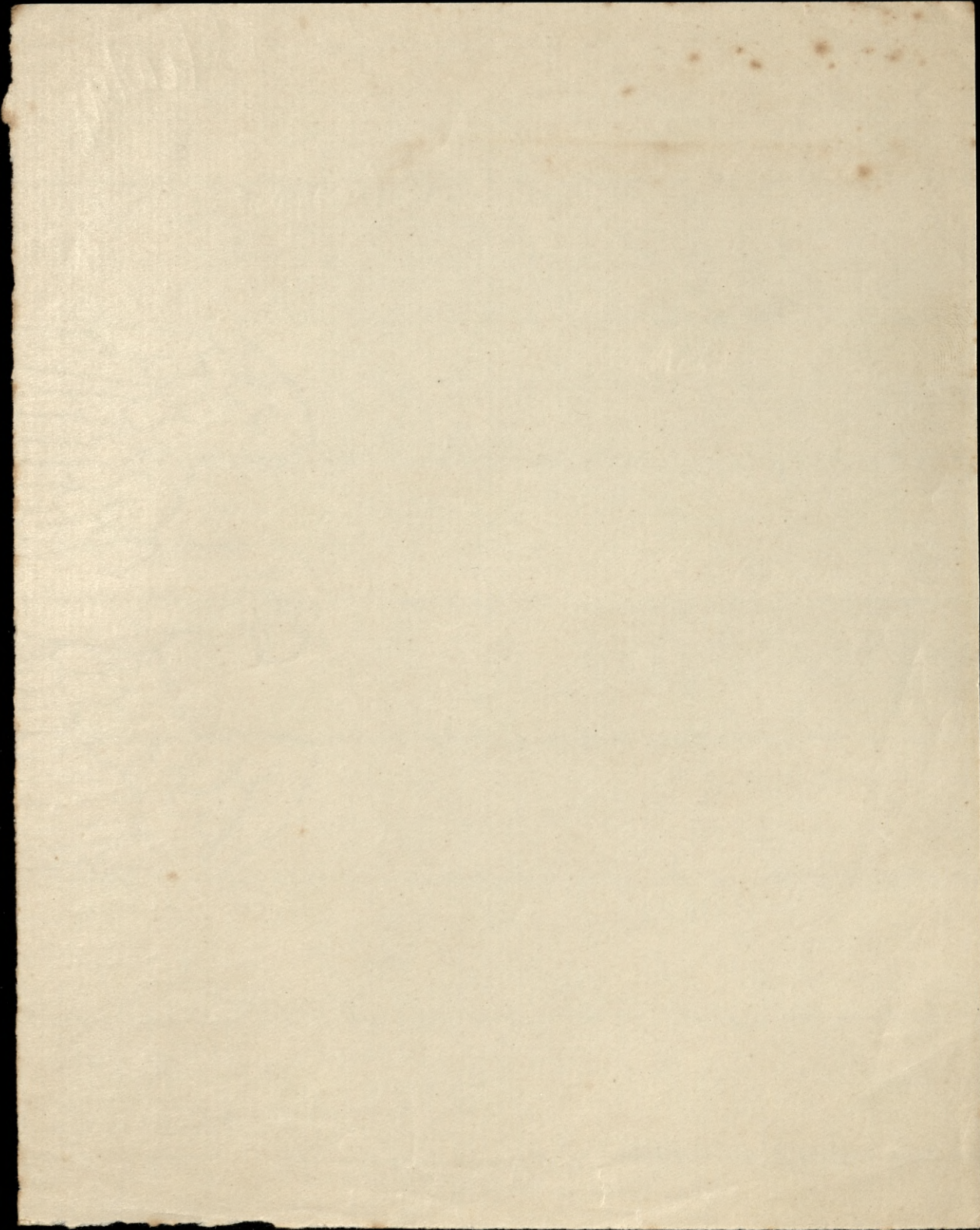

Königsberg Stadt
Herzog Brandenburg

B1 1548 $\frac{1}{4}$ - 31 $\frac{1}{2}$

Sigismundus Augustus Dei gr. Rex Pol etc
Illis Princeps domine consobrinae
nostrae charissime, Illustrissimus et Ill
vram venerabilem Andream
Modrowski Frisz Praepositum
Bnertnensem et secretarium
nostrum sponte vobis solutum cui
sedimus in auidatis ut Ill
vram videret et nonnulla nomine
nostro illi referret, Quare postu-
lamus ab Ill vra ut dicens ei
solum habeat non aliter quam
si nos ipsos coram loqui
audiret. Factura nobis rem
gratam. Quae bene valeat
Dat Cracoviae XI Junii
N. D. M D XL VIII Regni verovoti
19 Sig. Aug Rex SS

verso
ad G

Herzog,
M. J. Archid.
Königsberg
Staatsarchiv

1548 B₂ Parto I

Божаводи А, Коак. 8. VI, 1548

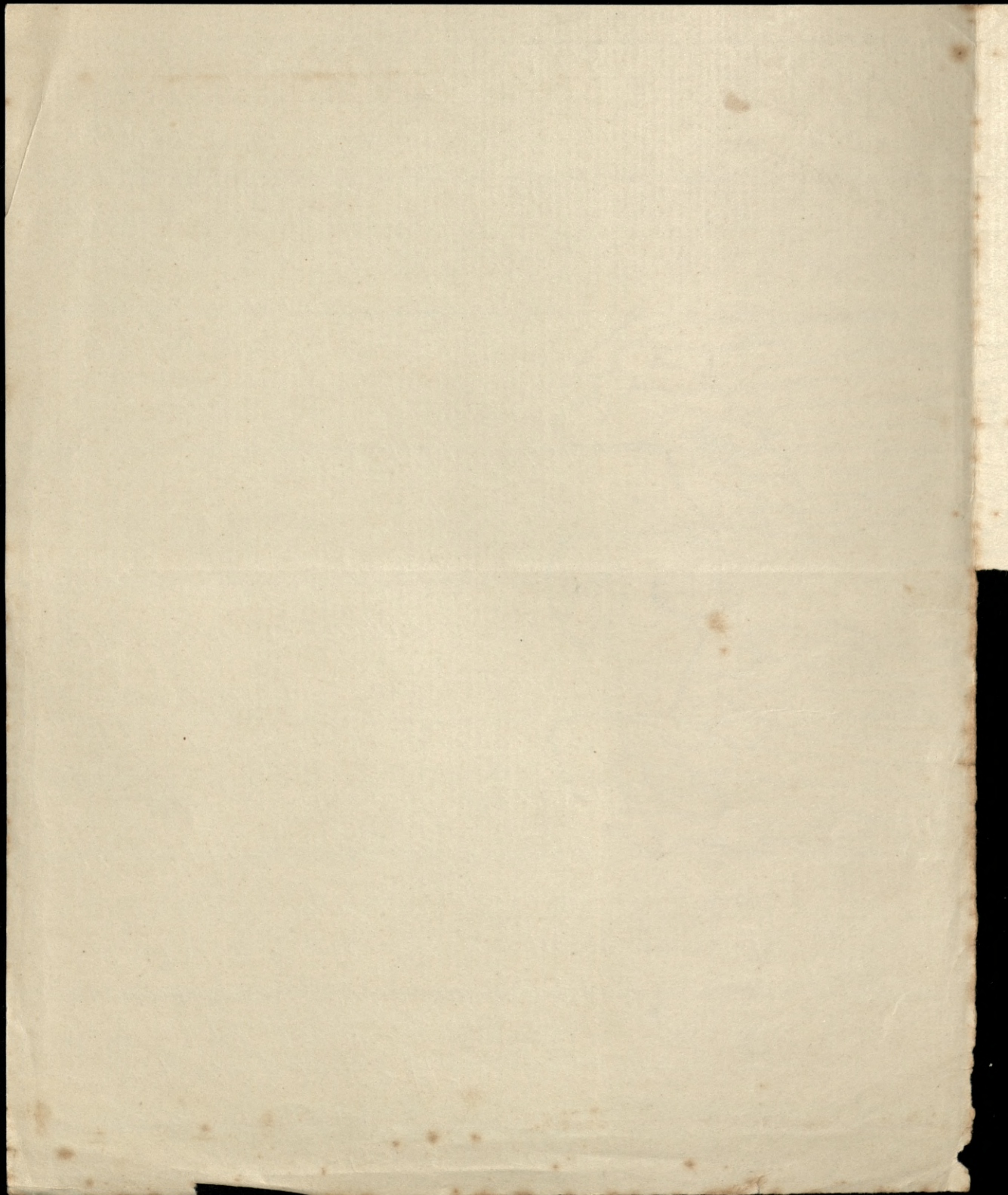
Gustavi Frijer homo non indoctus
sinceræ religionis studiosus nepes
servitor ut fallor, secretarius
regis factus, qui cum deo Lash.
in hac legatione fuit, ad Jll.
v. d. ibit.

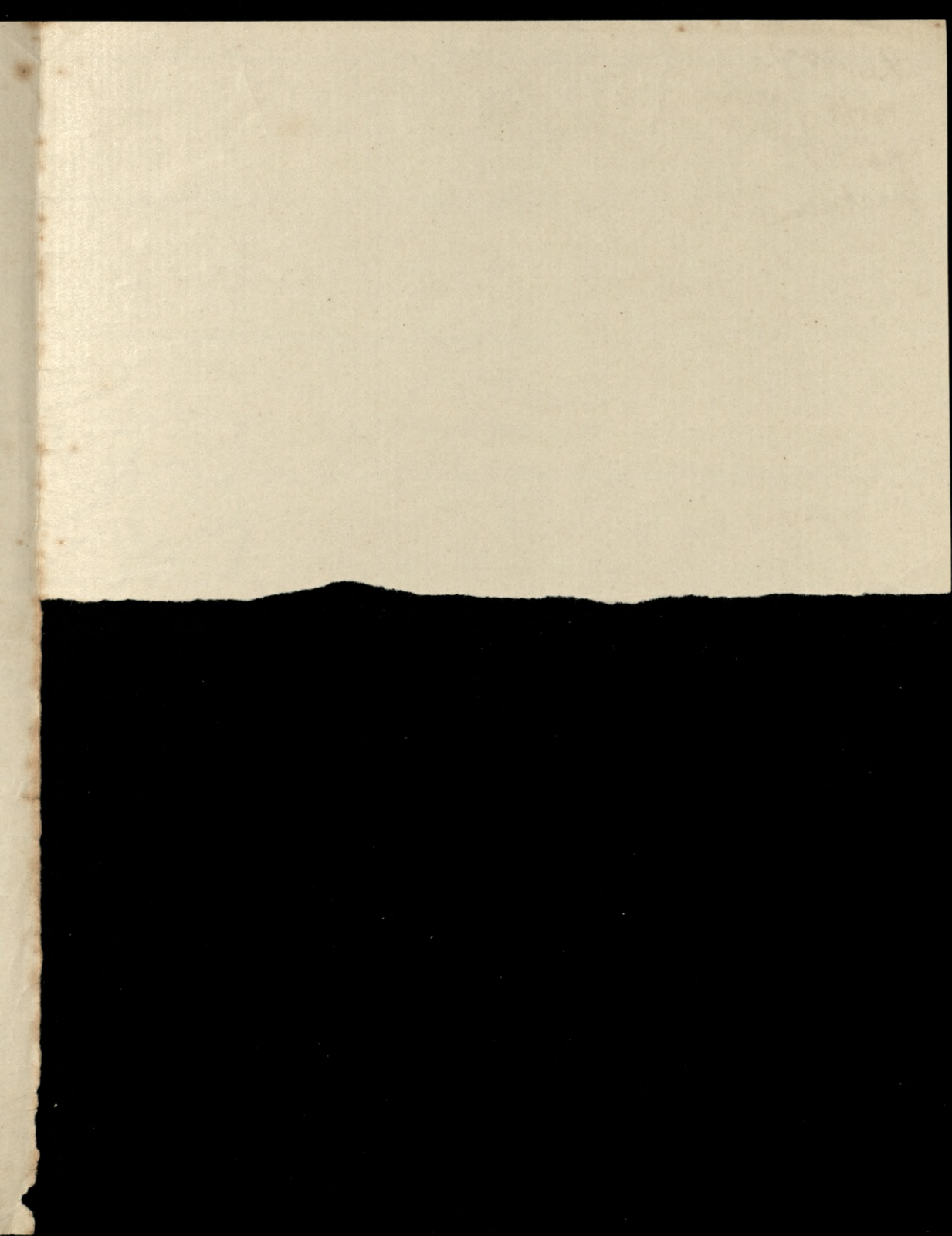
1548, 16. [VI] tash

It tash da A.

~~sekretaria R. D. And.~~

Kodovynba sekretariem R. D. And.
Frycyn praepositum Boericeusem
cunctum ex verbis aedibus multis
dictis scriptisque onustum dimittere
quae quantoquidem potissimum ad Cellatti-
neant omnia non subito ita futura,
quocumque modo a me bono fideique
animo suscepta prius dei deique
beneficio non indecore et cepta et
tractata sint, Habet C. V hunc
visum nullius rei ignarus quia
toto hoc tempore acciderit, Pleca etc

Kerrogli
more farchir
Königsberg
Haatmehis

1548 or II putto

Oroth. 20 II 548 Mac. - Alberto

To o cym piden daco komevori
by zabarrit. i taci list dostar
gest in unafan. i a uica gatadem
o tawem. hola. Sghe ie introa
meusum unam vrdci Komer
elbo es uspine o yem, i arar
riviatomeg. Desciouold uca
10/11

1551 B2

Herzogliche
Bibliothek Königsberg

A. Girba Jo Alber. Pomei 26.I.1551

Poleca Naukara, terar taha jeni
stori orasno i rasnhabda i jez-
uarezi, ie vrelu mesi mu
poleca, Grosi by sig rajst Naukaren
bo estucia doctolien praedices,
reijacnoji jryhoi.

[Do listu dodjorone 5 kart tekstu]

~~Do listu Naukara i taha vjezo i taha~~

p.t. Supplicatio ad Illustrem Dominum Jo
Comitem a Girba etc. toesci:

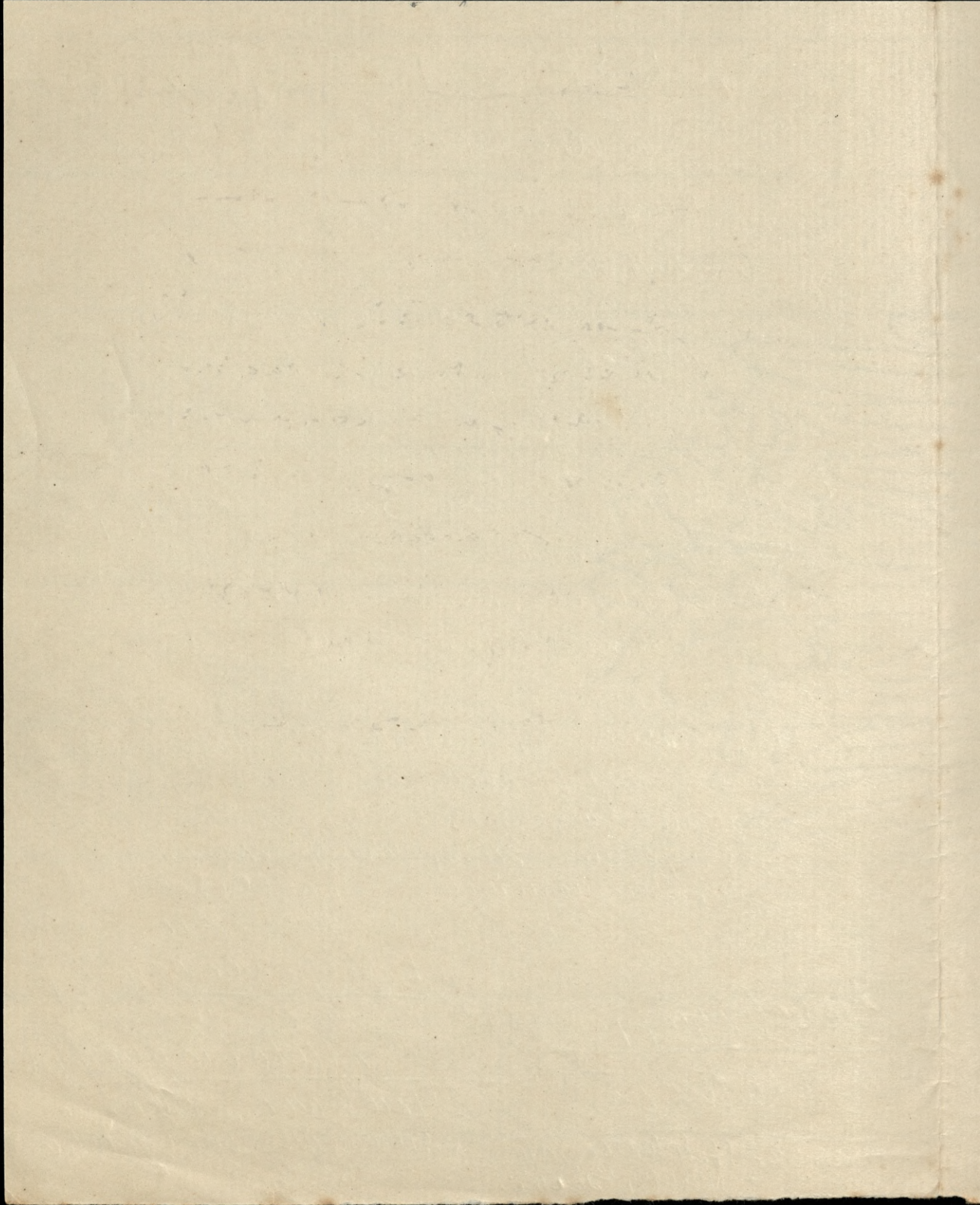
Naukar naha vjezo arylu. Uroditem oje Mantui
stavtje maceu oje do Padry, tu stavjovaceu
i tu jrynet do pomeuca provodej, cauchi
vztaceu kolka nazieh po vtochu, ukid-
nyes ujedem sumj nauki chnesi, i
mstovaceu naturijca, co i publicerue
i publica et ingenua confessione etc

Autobiografija

Naukara

menjka Naukara, ale
skryby Girba

[~~Prepisane palejse~~]
naha solbe
jento Autobiografija
Naukara, z taha
jetuach, in Gotische
rebas

Herzogowie

32 1551

300 f. archiw. Porzecze, Górnica - 4

Kościelny

12. IV. 551

profesorom
abstencji

Wzrostu i w zupit stauharu i zrold,
 chwal' Haukara, i zyle pmett, rozpisuje
 si o udm. Dale; i z stauhar zostant
 tu satg bialic'otkaj zwoz, u Olesuchewego
 u Pucrowe, otio S. Chetab'ly to go
 wztostac' zabym sam uie otoc'at
 kontoi i pracz, bz wztostac',
 lez ot st'ora najs my'licznie lue -
 berpic'eniwa ot pmet'out'hoie
 w'ar'niwez nauki Noie tobr'ly -
 nie l'epce, komu z obzonteli Krako -
 wa poleci, u'odny tam z'wazy -
 tebe z alatorais, i'ety pmet'ic'.
 Pot trozjem adresem.

Herzogthum Kärnten
Briefsammlung

32 1551

1. Grotta solitaria 12/4 1551

reposita Leonhardsi mo' brevum, illum
nuptiarum superstitionibus adeo ve-
ritum ~~esse~~ et involutum esse, ut nemo
sit qui cum illo toto in Regno
comparari possit videturque
(in hac parte) vix non superare
omnes episcopos ....

Utinam sermo Rex noster in
cognitione divinae doctrinae
perseverasset

Merrylth
Wolffarsch
Königsberg

(B3 1553-1562)

I. Rojijun do A

Krak. 3 Nonas Septem. 1553

de apparatus nuptiarum

Postquam Paulus Carueus o veselu krol, vyznauy juri pro
Tuojem officio. ^{Wystyym teri} ~~Wystyym teri~~ i o koronaci ple-
uore stylo, ^{Wystyym teri} ~~Wystyym teri~~ teca mesi orgocie ceata: totuista
mi, Beostem kola opowolenie jecławia
do Hispaeji glatego, a kol zgodny sy, Idem
ab Illustr. Cels vestra fratri meo Mar.
tino concedi (tunc. powolenie na jure do Hisp.)
supplex etiam atque etiam oro, Bez
brata boiem papricio nedobym do Hisp.
bo su eaa naplewy stau mecy, uszye.
Prony byi sharyvat sme daley do szes, Jeriel.
co jest, co uoytbyem in hoc meo hispanico
itinere. vobri sta Cebre - lylie uniwido

Petrus Rojcius Laureus
Hispania L. u Doctor

Trepka - A, Krolevec, 13. II 1556

Postillae additionem quaecumque vna Illma
Cels. iusserit, aggrediar etsi ita vnae Ill^{mae}
Cels. videbitur, in vertentis Ptoleis ingenii
mei vires experiar, modo adiutorem habeam
virum aliquem doctum nationis germanicae
possent haec celerius hominum opinione
expediri et in lucem proferri

Verice

~~scribae cartae~~

glor
pro
vio
... m
te
in
t

~~scribae cartae~~

so cizpa alay
N. t. Kistie piscarii y azpaa-
vicine un Evangelie Kromys
& perucione srijta srijtyel
gem elyproos mirwaj

scu
u
o
b
r

nae orbnei kartee wy tym hicie Treph: Costillae
modum et initia iam vidit Regregius D, doctor,
huius ego aeditionem, si ita Vrae Illma Cels.
mandaverit, persequar, Apud D. Seclucianum
habito et cibum capio... Quare hoc ubi mo-
lestissimum accidit, quod scribae reale ^{in arce} tractati
ei percussi sunt, huc ad mensam Secluciani
revocati, qui iam prorsus pecunia destitutus
petit sibi abire pro quotidianis sumptibus
numerari.

De
r
A
(im

główny.

Przełęcz
Wiosna

B 3 1553 - 1562

Łódź

Trenka - A

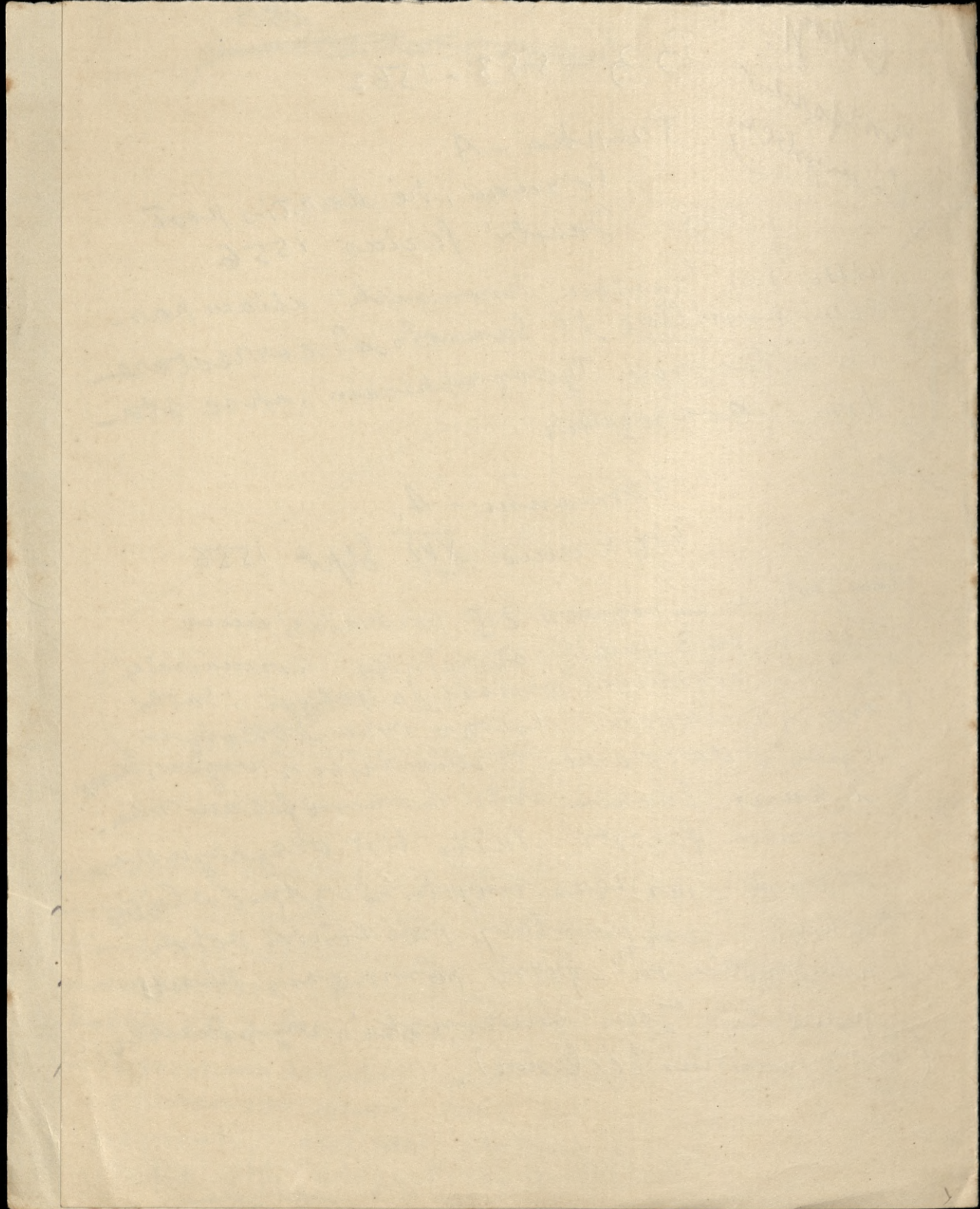
(Lipiec) Toruani, die Martis post
Jacobi ferias 1556

... Mitta per eundem Kroniowski aliam par-
tem postillae de sanctis ad correctorem
in officinam Typographicam, ipse sta-
tim consequar

Lismania - A.

ex Ereuo XVI Sept 1556

Remittamur in unum pagnelie 2 I porrovisse unie
a potem po 3 fuidas odwictulles. Romawias'
o welu powarneyes neccas io religji; dotes'
owoty rycelwoski. Kretz v roku ubieglym
bydes' v Karnawie toruawia, ze z wojew, Krak.
i Kant. bickim meli honorificam men-
tionem fecisti. Natto liti Vergerjuora
do unie - juri tera niezobidzi wytrpic w Cielbr.
Diphuzi, jesie powodany mer kusotob polski
wrybytem tu - gotoi pomagai, Rente
pore li Jan Lurinski, wysdamei
(internuntius ecclesiae).

Herzoglich
prosparchiv
Königsberg

BB 1553-1562

Matthias Wolnicer civis Com.

do Zygm. Aug.

Wurster, 14. XII, 1556

Mag. Sebastianus Wolnicer filius meus
ill-mo Dominus Prædicti Præssiae in
libris corrigentis qui Regiomonti in usu
suae Ill-mae Cels. exercebatur, pro-
fitebatur ac dum ibi commoratur
rueius ei hospitium in civitate habet
civiter germani genus nomine nostro
infestissimum - rabili goz uenham
vvar cum stabili quodam Cilicorki
qui ibidem habitavit, sediore
rapomiaroy o obowigra ... sed cum ita
inter se invicem colluderent, odio
nominis Polonici sicarios integros
et incolumes nullis suppliciis affectis
neque penis mulctatos dimittunt
qui nunc etiam dicuntur ibi pe-
teas obire se cete gloriari et Polonis
insultare, Proxiopomor

Tenre do Ksycia ver daty.

Integrabitur hodie. Cata Polonica
re regiorie uie podst. jah ualery i otvokat
(causitum).

1870

[
O
26
M
2e
Kra
14 Kra

B3 1553-1562

bleurogh
vnefarth
Köndybe

Felice Cruciger - A

Seebressin, 16. IX, 1556

natou kapata ka kosidat, byj vrbura o-
bronicov a noreyilue ty, brostny sij
byj patroctueio atesse kosidatori eanem
nacyb. Daresi dovot u khoruinku, gyzim
a braciuz. Lidmanim jest ale suarany
mer faryreuzoi. Manuy uabrey, ze
krol uvoleni ogo of etyhetu prvotorykyi
brostny byj si vstavit u krola za nim
studiosiss et obsequentiss

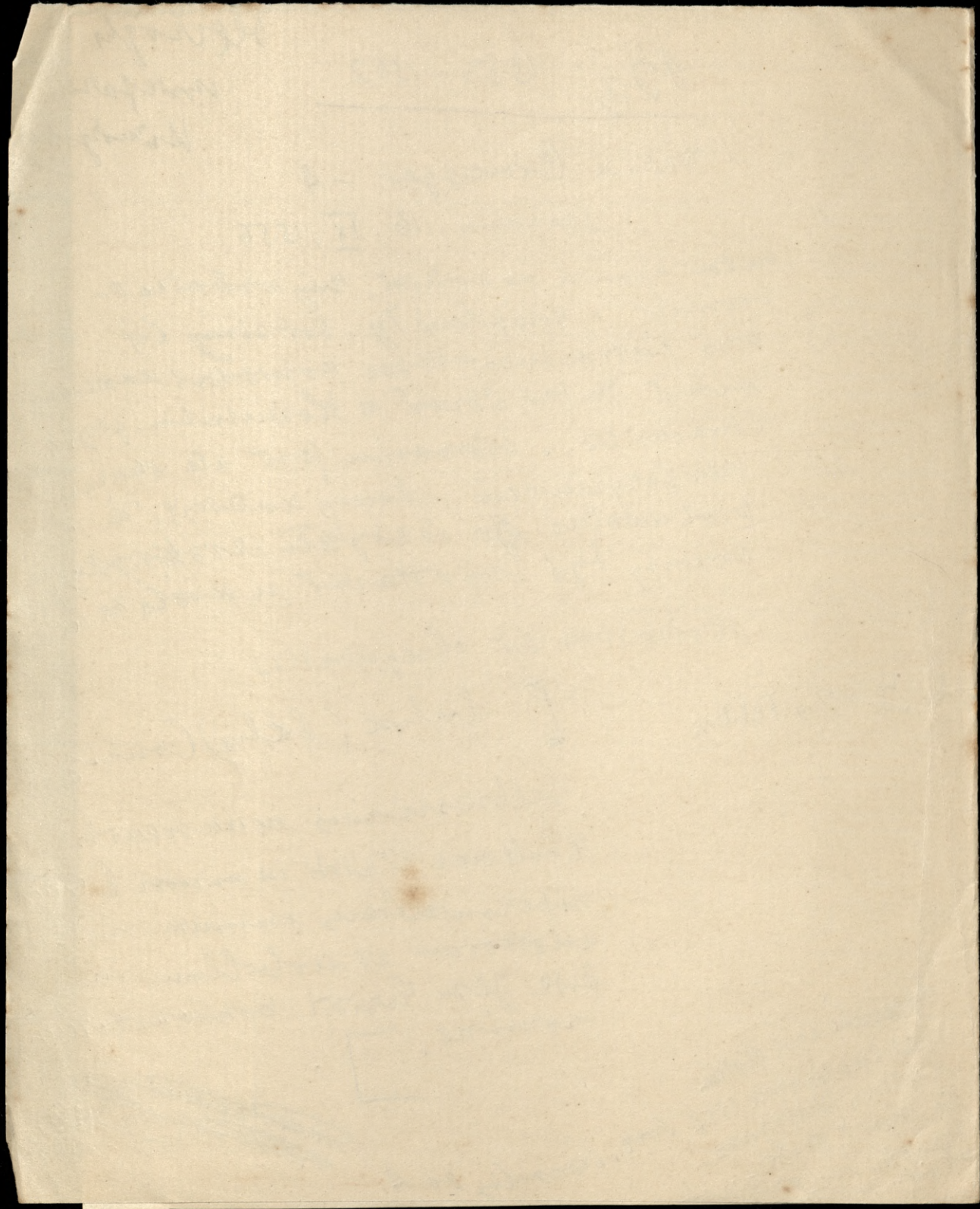
[ ] rghy Feliksa

[ ] felice (felix) Cruciger

Seebressinius neuascentis
Ecclesiae Christi in univ. Polonia
superintendens omnium mi-
nistorum et scoliarum in
fide Jesu Christi coniunctorum
nomine.

~~Handwritten signature and date~~
1556

Orudani ante festum
Michaelis mox 1556 Proc. i consule, do A
Matias Holinioc,
ze syn pgo se
krestjan na studjach
u krola - zabiti

Wylereoyh
Worefarich
Kölerystberg

133 1553-1562

repha - A

Porciani Die

Transfigurationis

Domini sacro 1558

Meae vites et infanti ~~factus~~ ita tulerunt
quod per Joannem Lascanum et Joannem
Daubmannum apud V. Illmam Cels. master
regiam et bonam peus agor. Daubmannum
inquisissime u. liebie u. u. i. j. aho d. d. u. r. u. t. h. a.
a j. a. u. u. u. i. c. u. e. i. e. m. u. i. c. i. e. n. , o. n. m. i.
v. t. a. s. i. e. v. u. e. n. 100 m. a. r. c. h. (m. a. r. c. a. s.)
D. n. u. s. a. L. a. s. c. o. ~~et~~ a. u. d. e. t. a. f. f. r. e. u. a. r. e.
h. i. c. p. l. u. s. q. u. a. m. v. i. g. i. l. i. e. x. e. m. p. l. a. r. i. a. R. e.
s. p. o. n. s. i. o. n. i. s. s. p. a. r. s. a. e. t. d. i. v. u. l. g. a. t. a. c. u. m. i. l. l. a. m.
t. a. n. t. u. m. i. l. l. i. g. u. i. s. u. n. t. c. o. n. f. e. s. s. i. o. n. i. A. u. g. u. s. t. a. n. a. e.
e. t. h. i. c. i. n. e. u. n. e. I. l. l. u. s. t. r. e. D. G. o. r. c. a. n. i. D. S. t. a.
n. o. l. a. n. O. s. t. o. r. o. y. D. K. a. c. r. k. o. v. s. k. i. e. t.
a. l. i. q. u. o. s. s. e. r. v. i. t. o. r. e. s. V. I. l. l. m. a. e. C. e. l. s. v. i. d. e. r. u. n. t.
e. t. l. e. g. e. r. u. n. t. e. t. u. a. g. u. a. c. u. m. v. o. l. u. n. t. a. t. e.
e. x. o. s. c. u. l. a. t. i. s. u. n. t. c. o. n. f. u. t. a. t. i. o. n. e. u. e. g. u. e. i. n.
c. a. u. s. a. s. a. c. r. a. m. e. n. t. a. r. i. a. v. a. l. t. e. a. p. p. r. o. b. a. v. e. r. i. n. t.
e. t. i. n. s. c. r. i. p. t. a. p. u. b. l. i. c. a. h. a. e. c. r. e. l. a. t. a. e. t.
e. l. s. c. r. i. p. t. a. n. e. u. o. u. n. q. u. a. m. p. r. o. b. a. v. e. r. i. t. , m. a. g. n. i.
f. a. c. i. o. e. n. i. m. V. r. a. e. I. l. l. m. a. e. C. e. l. s. m. a. n. d. a. t. a.
p. l. u. r. i. m. u. m. , Q. u. a. r. e. ~~aut~~ ^{aut} D. A. L. a. s. c. o.

hic Rhetorem hyperbolicum agit, aut
ego mandata violo, quod si facio
Nullum genus peccae detecto, si
minus neto abs Voa Illa Cels
supplex Me in heta causa impm-
dencia et ~~proclata~~ ^{47ei} reus agat
accuser. Chy si occyicic, pereli
polecin. Etsi plurimum retulerat
ut tam Responsio Vrae Ill Cels
quam scriptum Theologorum in
negocio sacramenti divulgarentur
praecipue hic apud nos cum gustam
ex lascianis multis persuadere
conentur, Vram Ill Cels se habere
suam sententiam Infragatorem
etc etc, (Infragatorem?)
(Infragatorem?)

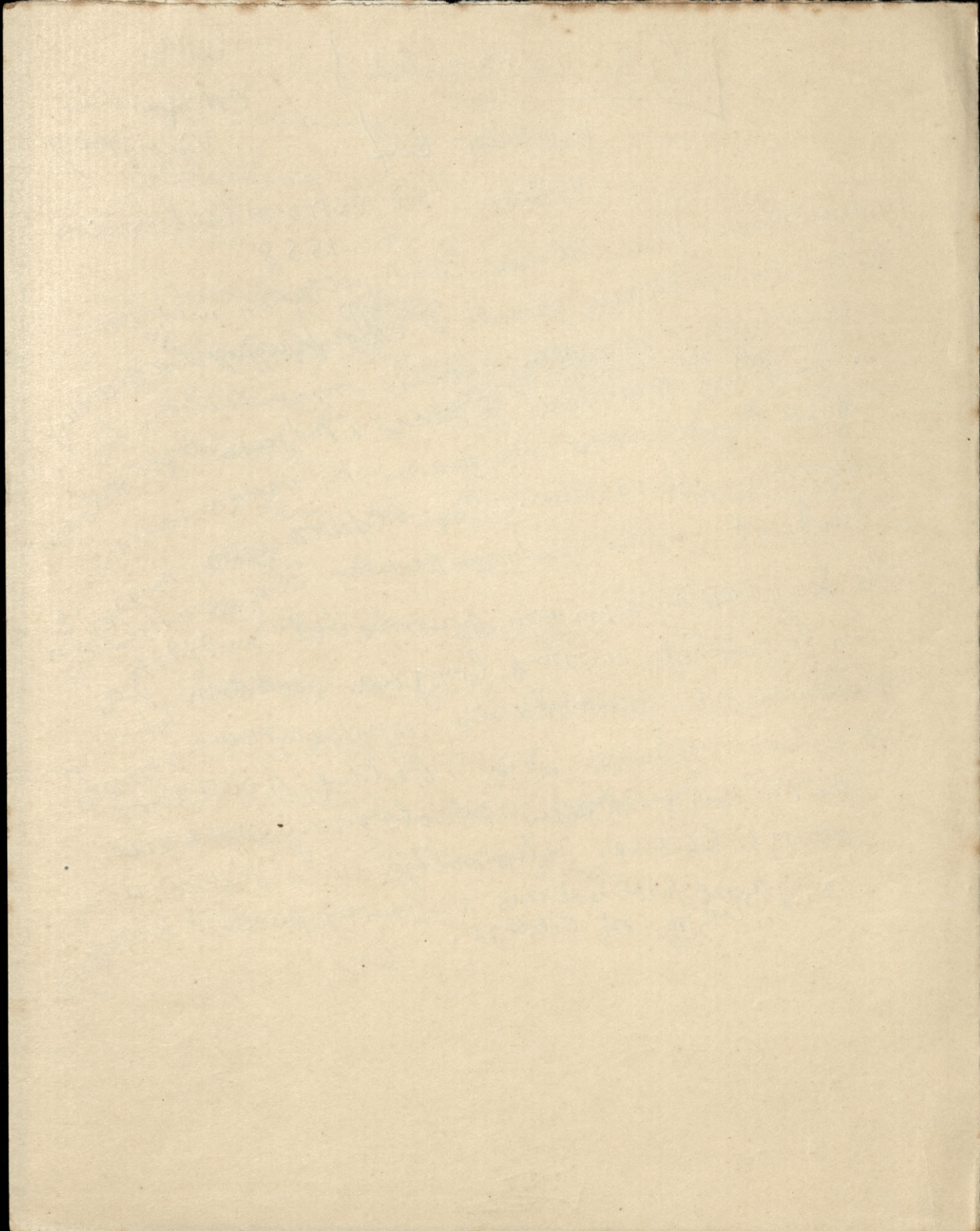
133 1553-1562

Herr,
Kriepaldin
König

trepha-Cof

Rouani, die Petro et Paulosacro
1558

Responsum Vrae Illmae Celsi pretaris ... et mo-
 verationis pleuam quam ~~...~~ Lascanus (!)
 Regiomontis dicebat retulit omnes vestri hic (!)
 i. ^{stomachis} ^{si to nat} ^{tyge} a talie i. ^{si quis} ^{tyge} ^{teologoi}
 a ^{causis} ^{probitas} quo argumenta Lascani in causa sacramentaria
 vextre et simpliciter refutavit, magnitudine
 probant nihilominus tamen Lascanus esse
 Linguanisnam promovet aeditate
 confessionem vestra lingua totam que
 quinos et gluevenses spirantem. ^{ty-}
 totylico vixore obia i. vally, ^{vixore} ^{vixore}
 misty ^{mistrum} i. ^{teologum} ^{vixore}
 prosp ^{vixore} ^{vixore} ^{vixore} ^{vixore}
 vixore ^{vixore} ^{vixore} ^{vixore} ^{vixore}
 i. ^{vixore} ^{vixore} ^{vixore} ^{vixore} ^{vixore}
 etc,

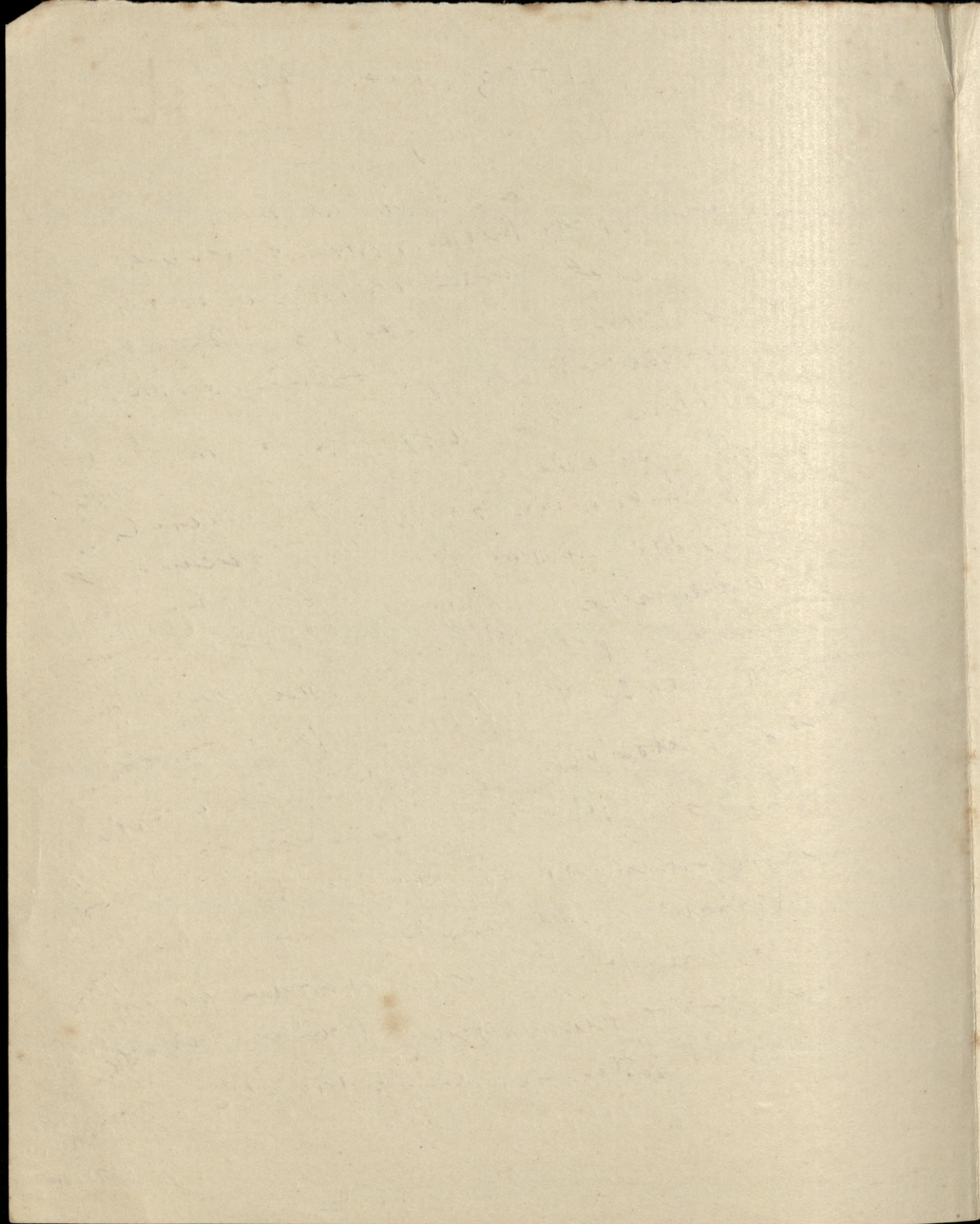
Hlercofals
Wolfarcho
Köngberg

1553-1562 | B3

Lomanin - A

Tomice, 26. III 1558

Ones omnium miseratione, metuentem cistam uges
mensuram legi murias uoluit in trans-
penninas germaniae partes, ut et totam
oporem; Vergerium remum uoluit, ita ut
legi cipotretos. legi puri postauente
produci tuez Lom in raty Vergeria,
rojan utremunda, uoluit sergha ogya
in egrotum re listri uoluit Klammie u Liebr
ut et pratem dolere. .... Sed et Regia Ma
taurum facta mitior pro inuata nti
clementia, liberum mihi sui regni aetern
fecit, sicut kiedys, iho prodryboray
prostantuorem Cipotretis, terar liberior
factus spluio to uoluita re prones
so Wergerias, re Dauino Francisco
Lomanino apertum uostum tuatum
et si uenerit dabimus operam ne esuriant
et sitiatur cum suis. Hanc uoluit
Quiam uoluit rautar z Trepka, i yanem
Laskim ipe uoluit, legi choroba zong remu-
rida otoryi jenore.

3 Non Sept 1553
di dno 4

Herzog
Bischof
Königsberg

Trepha - A. B3 1553-1562

Retinuit ~~pro~~ cellariae ~~Reverendae~~ ab Ura ^{15/IX 1558} _{Yllma}

Cels. Whellos polonicos reformationis
et Cerimoniarum quibus utitur Eccl-
siae Ditionis Urae Yllmae Cels. volunt enim
omnia sua ad eorum exemplum
et praescriptionem attemperare. Quare
rogo ne haec ipsis delegentur...

Curant hic aliquot ministri qui in sen-
tentiam Calvini et Lascauan in causa
sacramentaria propendebant, sed
gracia deo scripto Theologorum Urae Yll
Cels. quo Lascaua argumenta refelluntur
revocati et confirmati sunt.

O Nulerius mihi silentium propt. Daubmann
mihi vice raptavit dotas.

ordines) (104.)

Naturae hinc (2 17/9 1558)

(Oruan) iencore rar Trepha sturora
re to co tashi opoviata re on (Trepha)

rosnem psuro, ukorym, ego
opine refelluntur — nie —

• u ~~potens~~ ^{ost} ty lub do crytae in

Gorkom, Ostrogom i bolhu

miudrom, ~~et~~ ^{et} Daubman

berwstznie upomienis, gdy tam

miwnicu, habec hie lteros,

accipiat libuerit pecuniam

eorum, quam illi debent ⁱⁿ lio-

polae pro lbris, quae non ex-

actit summum 40 florenorum

me adiutore extorquebit

Herzog,
Briefarchiv
Kaisersberg

B3. 1553 - 156.2
Rouen, 27/X 1558.

S. N. [Kiger] - A

doctor Medicus
venerabili thephaunensi hora 23
dica 17. X ~~et~~'s

(opus H-rostromicov)

~~et~~

missum, et per Baumann
verwytghe uponica is, ghy dan
mironica, habet hie libros,
accipiat libuerit pecuniam
eorum, quam illi debent biblio-
polae pro libris, quae non ex-
cetit summum 40 florenorum
me adiutore extorquebit

Herrn
Herrn
Königsberg

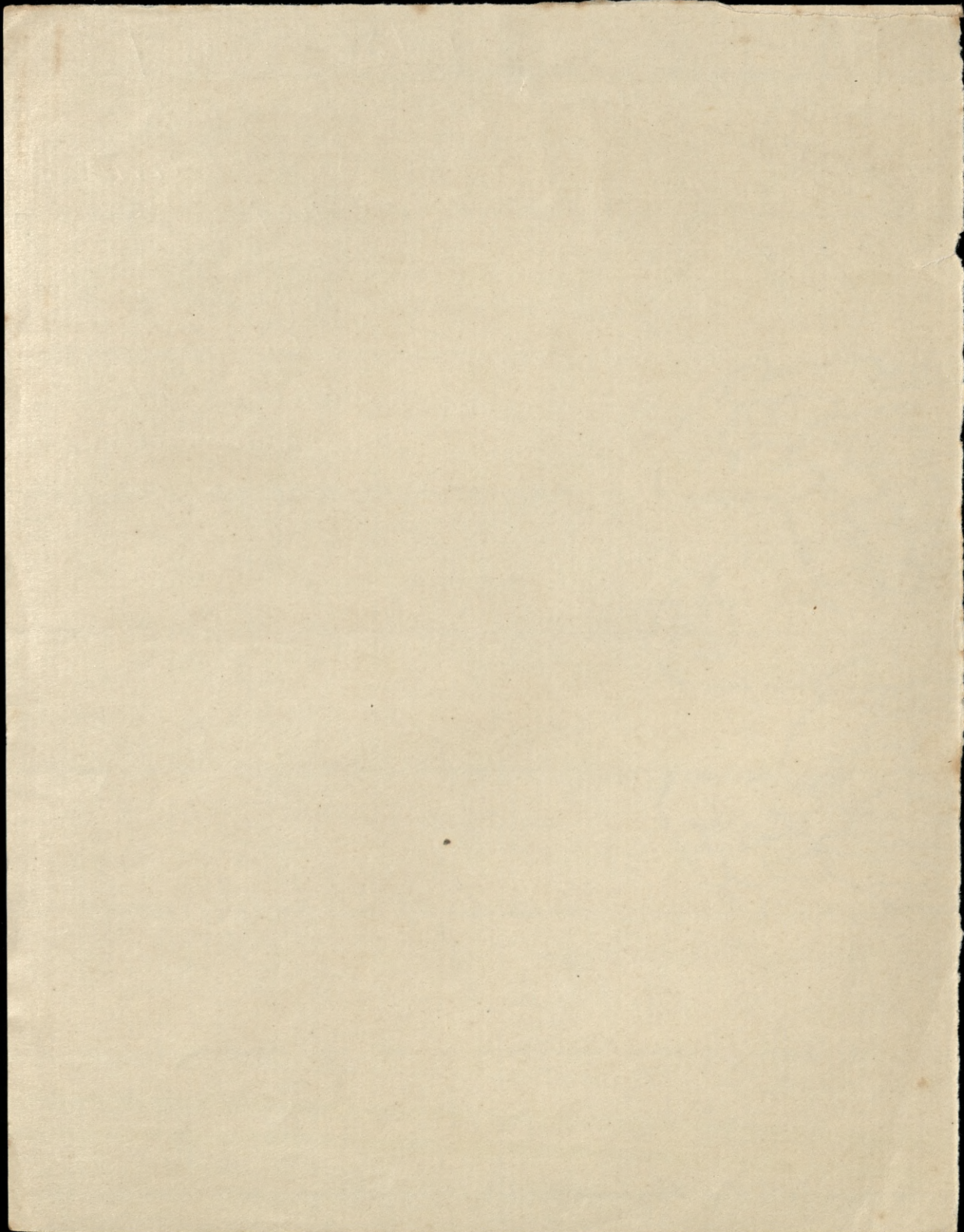
1562 B₂

Hau. Ostrooy in Alberta

Ex arce Samect 14. IV

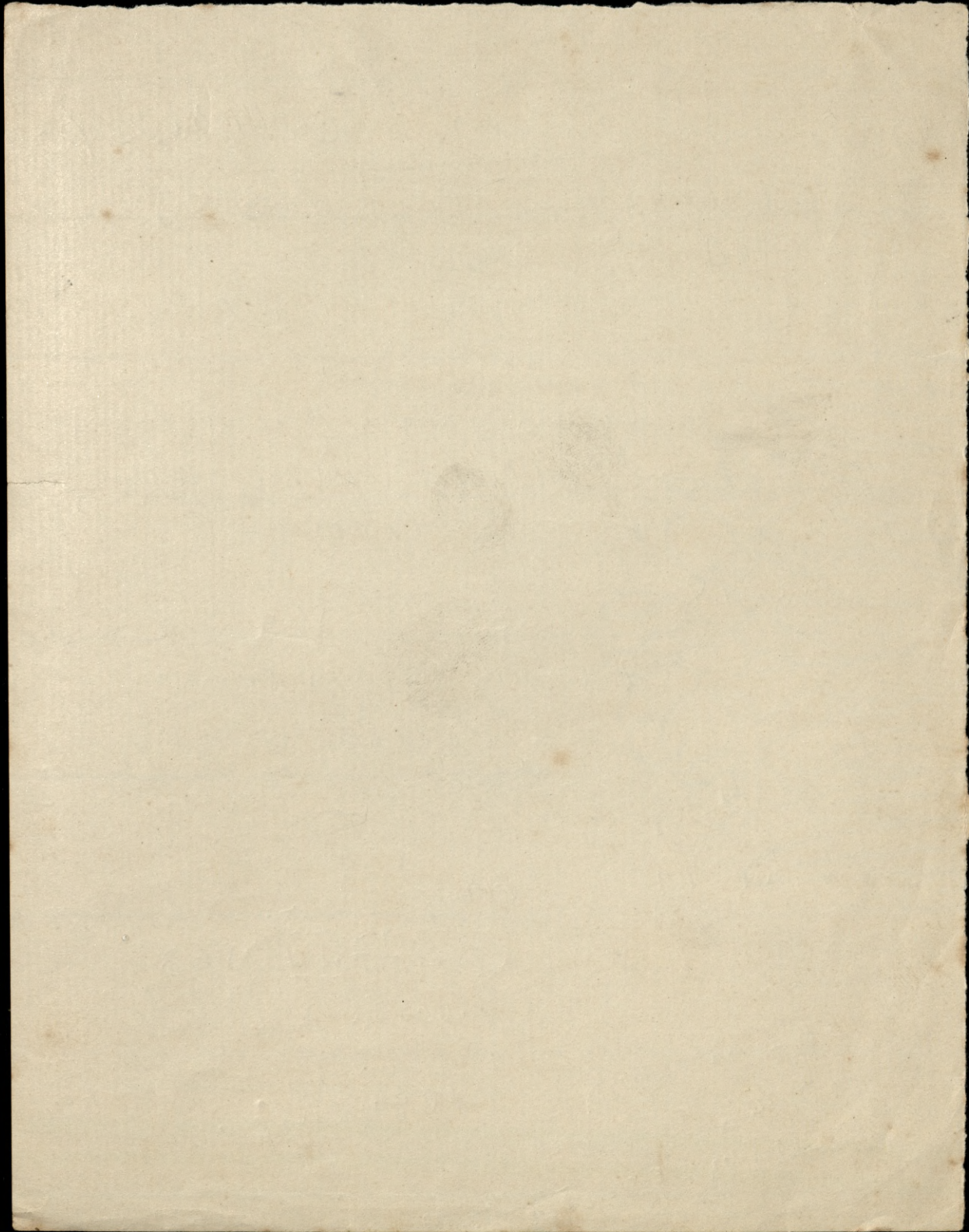
... Ad filium Domini Rej 1562

quod attinet, quam primum is
in has regiones uenerit (adest
n. Cracoviae) mentem ei Ill. Cels.
Vrae significabo hominique auctor
ero ut mittat quocumque qui
animum suum Illmae Cels. Vrae
aperiat. . .

Königsberg Staatsarchiv

No. 46

K. 160 - 180.

Ms. 1160. to arcgb. quæ in 18. XI. 1543

Acta Mag. 1543 (2. 14. XI) his otomyemys re ^{ger} ^{folgethe}
in latine Schrift doctor Andreas Samuel
yudicantem nomen gegen Rosenmeyer
Iustitio Rucersowen uapaludt (arrawa)
a Samuel to eynem frommen. chren-jantz
Rostoye. nescere besolung, in doctorem
(bromig) ^{adit} ^{rover} (Hugu obroca)

Cyrieus

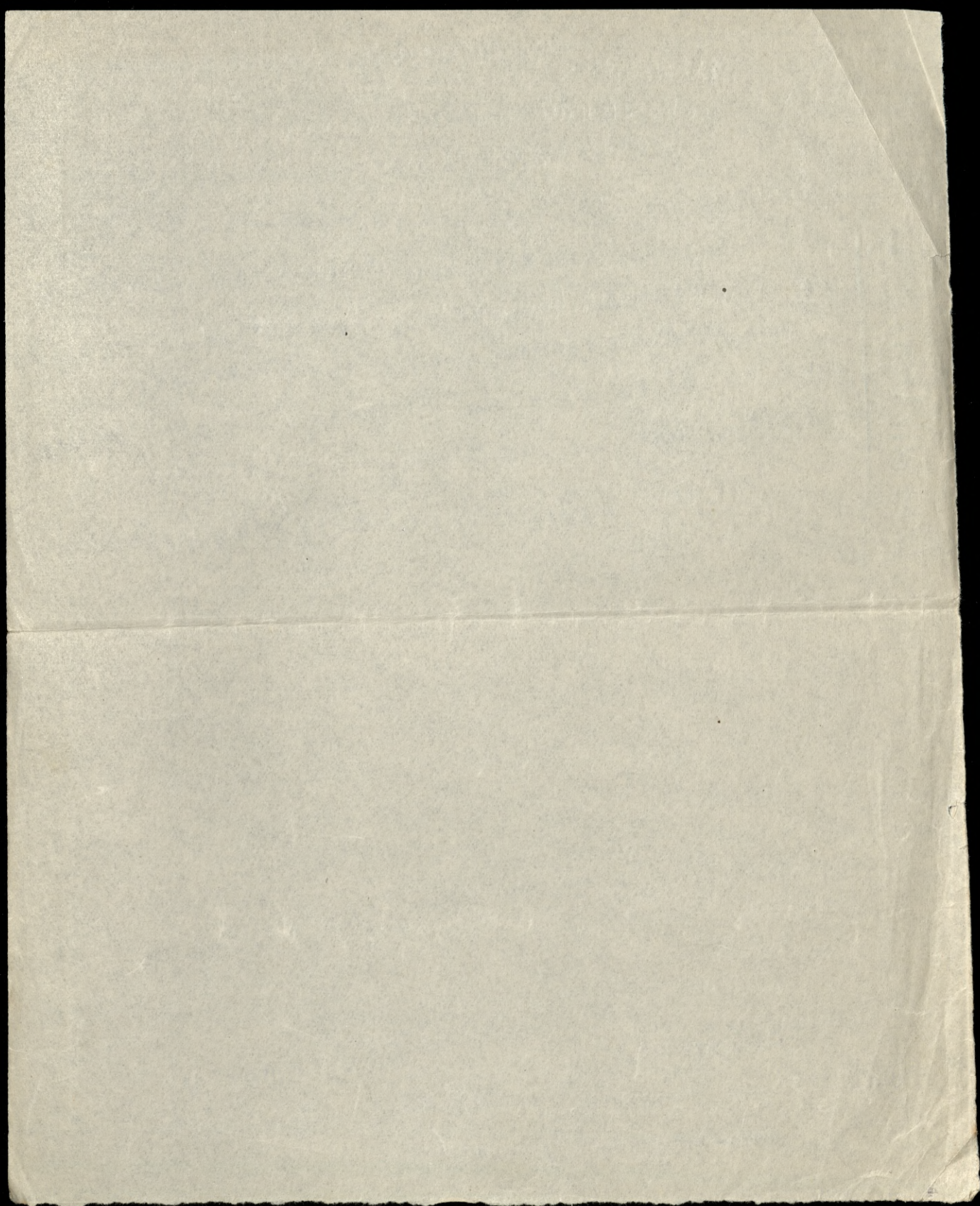
Newkamas

Do Garea Fakeryo 17. II. 1545

Königsberg Staatsarchiv

K. 1961 - 199

No. 44

Kaatsarchiw Königsberg
Ms. 54 str. 517-520 Albrecht do Łaskiego Janina
4. IV. 1553 Kłodzkie

Różnie do was dowożę o sprawach religijnych
sytuacja wesa. - religijna u brasacl.
spory między teologów o artzylins
o usprawiedliwienie. Staraj się upokoić
skargi między teologów między, których
niecewne godzi do datu i upokoić
istotni. Crossio radej, co czynić
religijny kode. u brasacl.
Albrecht

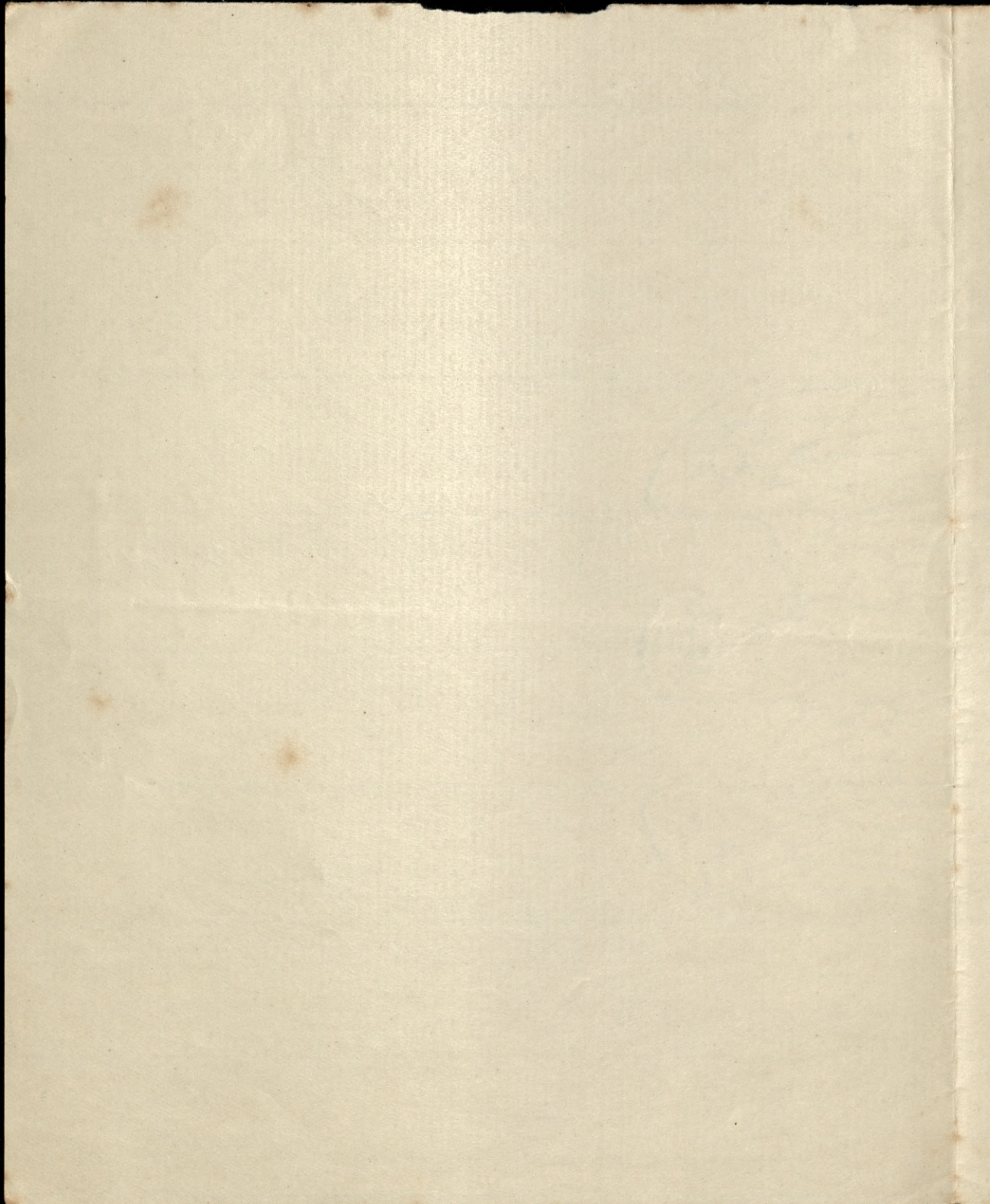
Prochlo
skargi
wielu
na myl
teologów
uerygotreyes

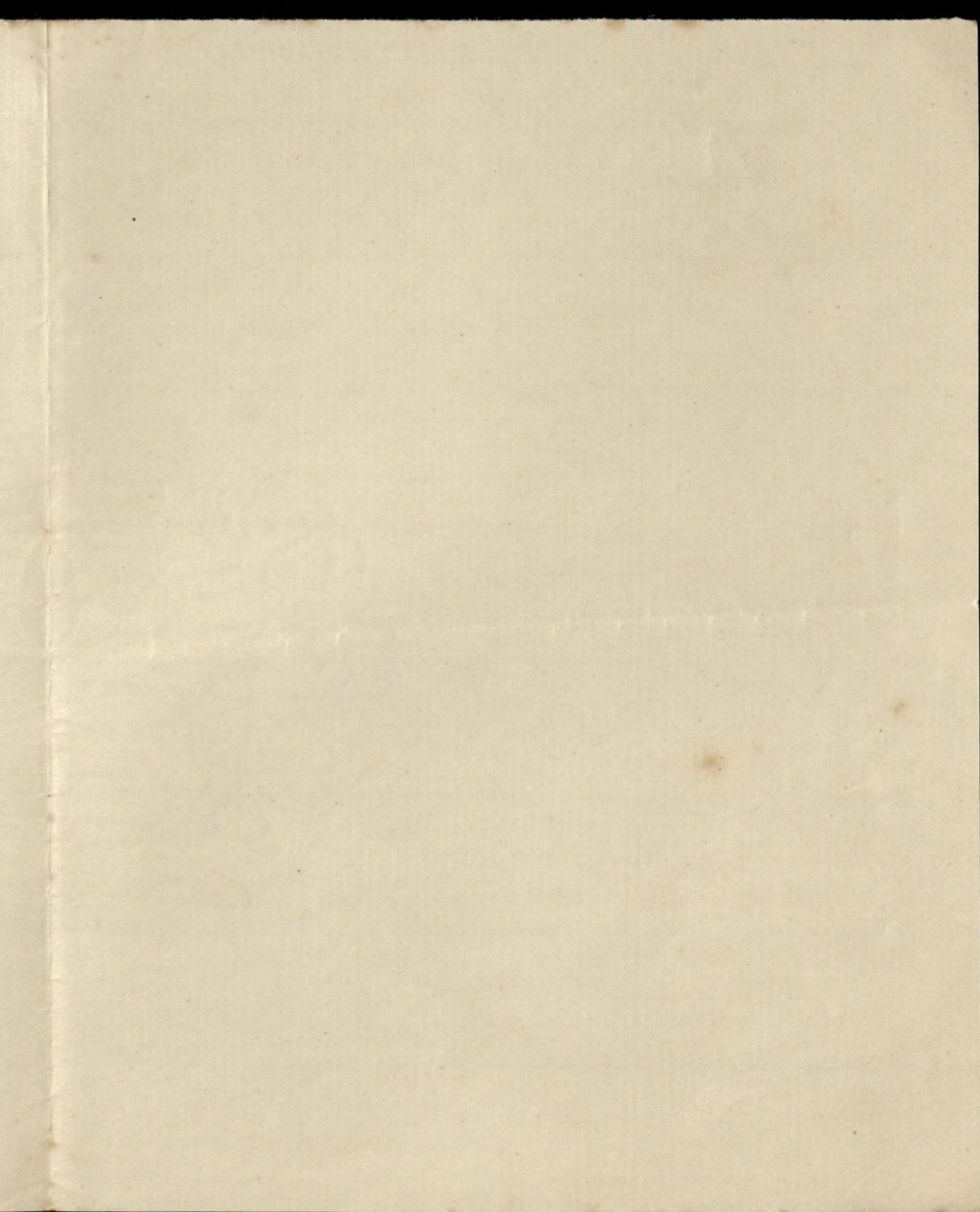
Ms 54 } do Dirschowji str. 539-541
28. V. 1553

Cyrtas proles pego. bonedari w tej
parafji. rixae ciggle dy lewizny
Toby a lewizni i skargi ciggle,
wyc his litteris nostris duximus
atmonentam te ut de alia tibi
conditione commodiore quam
Nimum prospicias. Na tozje
moyde tam kogo luncygo o po-
wretnego.

Ms 54 do Trephi str. 582-3
7. X. 1553 Trephi 24 list

Co si twoich serwitia attinet, porwalam byci
Wstawas u Poznaniu do mych polesci
Gude etiam .... stipendium annuum 20 florensium auxinnus

Janatsarchev
No. 54 str. 804 Kdeuigberg
Alor. do Treph: 15. X. 1554

Obynušnem listu, a kotreho vsem, res
caso porocilo do svojih, ~~Co si!~~

Quod vero de religiosis negotio nobis applaudit
in eo fidele eius studium fideique ex officio
nobis debitam agnoscimus gratamque habemus
i prorsus, byco si sacris a te spravit, habemus
porocilo si. Mido uito signei oobzratelej
poruandis, co pines.

(yava)
No 54 Albrechtsova str. 805-6
Krdlevy 15. X. 1554

Dotaceu a Cebri listi vtar a pomeu
De usus sacramentorum coenae
dominicae. Intelleximus autem
ex istis litteris nunciatum esse R. D. V. quod
vocare illam ad nos decrevissemus, iam
ei hic prospectum esse de aedibus causaque
affert cur venire non possit. Otiz ja uic
uic vsem o tem i uihomni me polecalem.
Diphure za pšimo, Yali hau vreau v Augly? 2

Staatarchiv Koenigsberg

Ms. 54, str. 868-870 Jo Treph

Dijhuysen ra list Kosterlee 10, I 1555
De tumultu et rixis Cracoviae litter
Wimarios illos regni exortis dolemus.

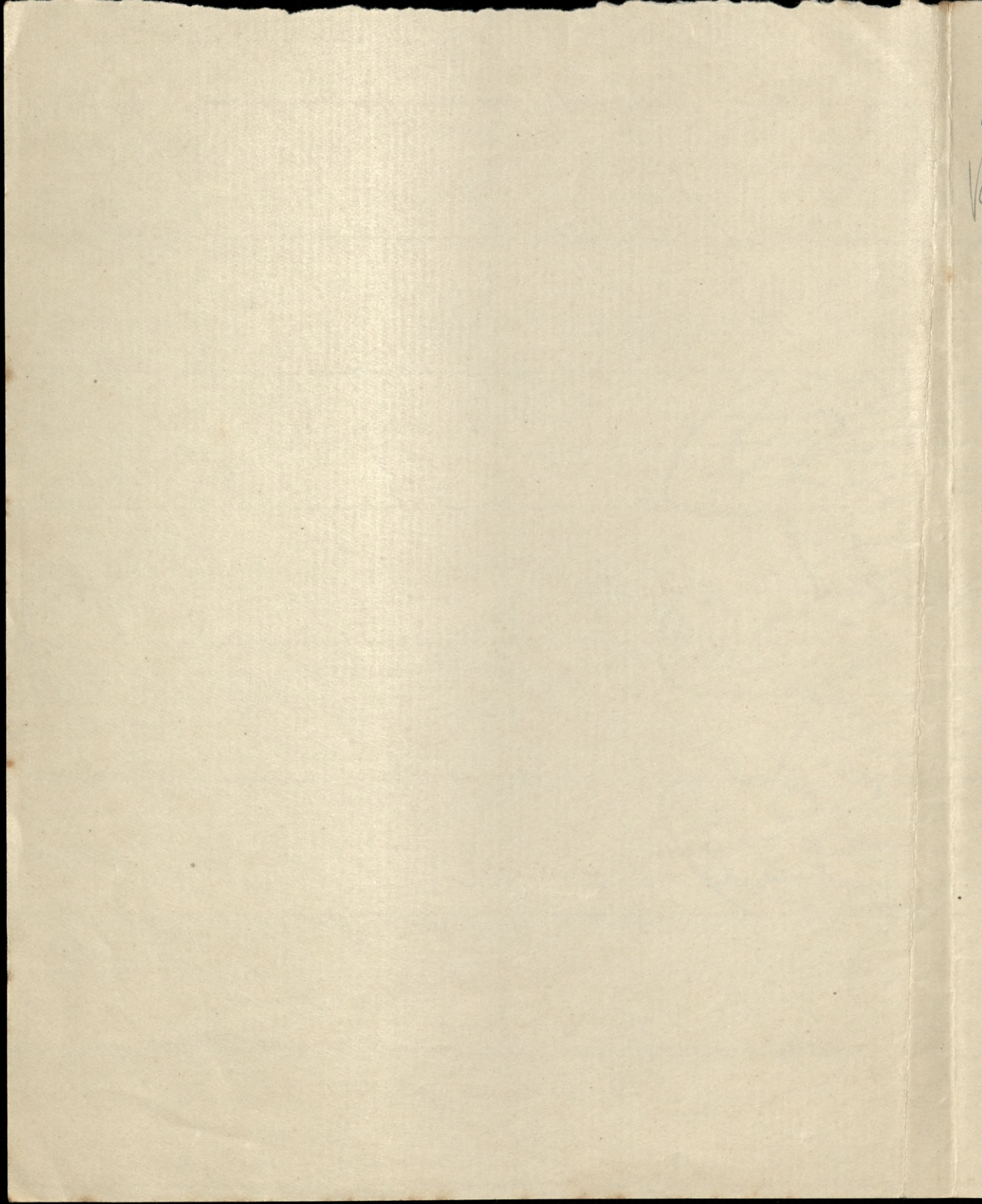
Ms. 55 str. 21-22

16. II 1556 Risenburgh
Jo Treph

Nobilis et generose fidelis nobis dilecte. Molestum
sane tulimus quod ita actum est cum illo
Jews R. Tua nobis operi typographico
perficiendo adduxit. Ac duplicare nobis
talia omnino ad Burggraviu nostrum
scriptimus cui simul mandavimus ut
ginti aut triginta marcas seclutiano
numeret atque illas in rationes suas
referat, poterit itaque seclutianus
pecuniam ex erario istius nostro vel ab
ipso etiam burggravo postulare. Exemplar
editionis postillae nobis missum placuit
~~quantum~~ quantum sane ad caractery
attinet papyrus acutem vobis videtur
nimis angusta esse. In quadratis enim
spatis paginarum per compactorem librorum
colligandis et aequalandis vix unius digit
latitudinem remansuram esse videmus. It
circo papyrus aliquando longior et latior
comparanda est aut si major

De his autem et aliorum eius scribam
papyrus haberi non pot, in forma
de his autem et aliorum eius scribam

Seclutianus Jo. Tuce Jo. Treph

Kraakarchiv
Königsberg
Klberect
90

Ms. 55 str. 479

6. XI 1558

St
do Ostoroyd

obryunt et uigot,
Huius uisus orgonie
Trepis' magnum

Ms 55 str. 540 do Hau. Lutomirskolge

15. II 1559

..... Quod IV in epilogotit.

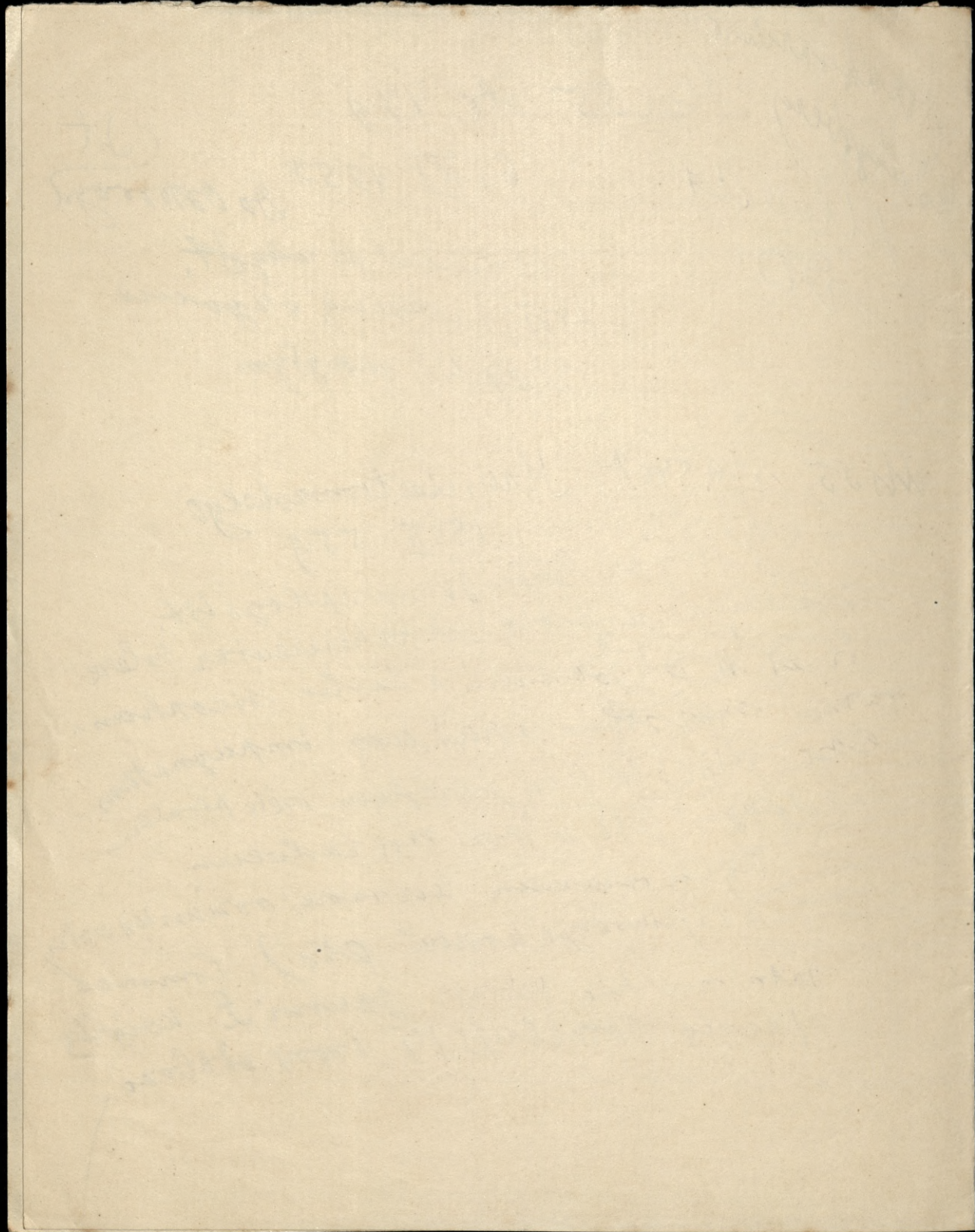
suarum annectit se vehementer dolere

R et M D. Joanneum a Lasho sicophan-
tarum morsibus apud nos impugnatam

esse otoid lo leci ubiqdem uide pisen
socięgo (etc u' d'ual rarf talsuem

by uicorumem, leu rarer, uorun ka uotry
i yeturonye' k'rdit' etc). Commo-

sato nos hic delisse Janowi' L k'rig'ky
perus. Potrebny' i' p'owy o'el'bozi'

Haarsarchiv Königsberg

Ms 55 str. 153-156

Albrecht Polhemianus 13. XI. 1556

Venerande atque estimè nobis singulariter
flecte, gratæ et perquam iucundæ nobis
fuerant Do. Vestrae literæ cum quod vide-
batur familiarium colloquiarum nostro-
rum inter vos Cracoviae habitorem memo-
riam recolare tum quod inde cognovimus
salvam adhuc esse V. Do. V. atque singu-
lari providenti Dei adæstificandam
ecclesiam Christi in Poloniae regnum vocatam
Zycy suryia et. Pierwaz cześci apologii Lism.
vraz z konfesji rytadæm, lecrni psteren
bregby in literis sacris, volatbym ustnie
jak historice okem, Confesja toja ma
multa præclara zgotne z pismem i zvia-
sectoem unpuerucyget, ale szle ie. Divina
non usque adeo acumine ingenii
perscrutata vel at ipsam quod dici
solet medullam enervata sed potius
in simplici illa ab Ihsu Christo doctore
nobis monstrata methodo acquiescen-
sum esse, magis bys douggarsie

Apologyi suodierub i myslal. Vergasams
dolne cy vopomutal uume. Nizkum
kolobla iducatorois v tvej spruce.

Ms. 55 str. 158-161 13. II. 1956

Albrechtu Krola - za Ltomansku
Woss by uwoluit go of 21. IV
Moskrybyjnygo; do 21. IV
myjst.

Ms. 55

str. 399-400

Krolerici 21. IV 1958

Albrecht do Janu tashely

List jego i kolegov ex lthnere
pisdany otrymal. Nie tnelba vybo tyce
porizhovan. Chetab bym, rebjy
ty z kollegami mneryj byt
taerenie myjstj, vybaer etc.

(Janu tasheli
byt "Ksijia")

Ms 55

str. 402 22. IV 1958

Do Ltomansku. List otrymal
Boleje uol mevoriojiciani

Kraatzsarchiv
Königsberg

No. 55 Str. 417

Królewi 6. VI, 1558

Albrecht do Jacek Łaskowy

Porroavia go per dwoma-
nina swego, Horatiusa
Curio.

No 55

Albrecht do Joephi 20. VI, 1558
str. 420

Baubman pouhan, nass
shary si na ciebie ref uen si-
nieucos' precyjny, i zaplac' mu,
(zuleca),

No 55 Do tadeusza Jacek

str. 543 12. II, 1559

Porro via tomoid

2 Polski i porroavia

No. 55 str. 595

Albrecht do 13. V 1559

St. ostrogoza
Otrzymal list, o ktorym poleca
mu Matthiam Woliniacz causamque
occisi filii sui

Albert Krolewiec
Ms. 55 str. 189 do Trephi 17. I 1557

oczekuje konrotu jego
tu, cum iis, quae in
versione parasae scri-
bit.

Ms. 55 Albrecht
str. 201 Do Jana Lutombrowskiego
7. II. 1557

Solecanm atolescentem; Martinus
Florus Guithorius alumnus
noster et cliens, Hric do Cielie
zyl tu racnie, Solecanm ~~quod~~
~~est~~

Ms 55 str. 304 29. X. 1557 Krolewiec.
Albert Do Jana Ludwigo
prezba bit.

de jur. boineva etc. P. 10. Co (Georgio Friderico)
 mortuo auct. p. 10. N. sufficientem videri
 M. Marchionem Albertum
 mater vixit dum sicut in v. 10. m. 10.
 vixit ^{vixit} ex parte v. 10. m. 10. m. 10.
 i. am. 10. m. 10. m. 10. m. 10.
 v. 10. m. 10. m. 10. m. 10. m. 10.
 dolore animi l. 10. m. 10. m. 10. m. 10.
 videri. Non quidem ut una v. 10. m. 10.
 m. 10. m. 10. m. 10. m. 10. m. 10.
 h. 10. m. 10. m. 10. m. 10. m. 10.
 h. 10. m. 10. m. 10. m. 10. m. 10.
 v. 10. m. 10. m. 10. m. 10. m. 10.
 et p. 10. m. 10. m. 10. m. 10. m. 10.
 etc etc etc
 Co de sege s. 10. m. 10. m. 10. m. 10.

Creum p. 10. m. 10. m. 10. m. 10.
 et de rebus ordinis maritimum
 rebus v. 10. m. 10. m. 10. m. 10.
 v. 10. m. 10. m. 10. m. 10.

N. 25 (solus) Trab. s. 10. m. 10. m. 10. m. 10.
 N. 34 ~~solus~~ Trab. s. 10. m. 10. m. 10. m. 10.
 N. 34 ~~solus~~ Trab. s. 10. m. 10. m. 10. m. 10.
 N. 106 i. ca. h. 10. m. 10. m. 10. m. 10.

to p. 10. m. 10. m. 10. m. 10.

1552-1558 Liber primus legationum regum 52

Liber leg 15 K. 1-4 Responsum oratoribus J. D. Alberti

... P. otrocoviae datum, o co moni, hoi me ex libello, ktoresece dabo. Proxi ras ~~otrocoviae~~ o eadem hanc omnia ad quae superioris anni conventu sive betricoviae ad uni versu scuatus sententia satis fuisse recordatur cum autem eadem haec reperire in hoc quoque conventu Illi illis utrum sit sacra quoyne mras ita ad eundem motum responderi iussit wie ungre ex disertis factorum verbis primum et proximum locum in consuetudine terrarum comitiis et publicis conventibus ulticis adru ser coloviae reze deleri, oratoli no mave, rge - a paktois ut rdi re tota

Zwane Testamentum

moine shara [data] . merone mresce uore bn' imay' i no levei . upabian a matoram. Pres. Jesi u' usymrei pcorne mresce kolevy, koto mra ~~facta~~ otodne mresce upakotay a byserem moine tak itas mvermet,

starey. brod syrn, re mterpescagi ualery brai a nahoi a matoram. O vicle uurey a paktois Illi Doumo duci ius otentae sententiae in reatu eligen. orumque coloniae regum cooperite chyba re eos stany in, co dotray usy dda vtedy ualery ~~otodne~~ mrozi o rory, stame knyria, a vykleurone to perei. gyno o spravay bodeston. ~~stytg mra ddi~~

Quod si Illas gellus vellet requisitus se facaturque incorporare, oneraque Regu ista in se et ducatu suo tam in effe stantibus bellis quam totius conferenti mnduere, facile affecturam se mta konfidi ut universam Regu ordi k assensum ius otentae sententiae Illi illis concedatur. Co so cleby; brolov pakta digerte excludere b' perei myruay mresce Pak minimum proxi mun inconstis et conventus,

N. 2

apud R. Ulten to aperte to cheq, re absente
Rege iak wa elebeyas - nullum
locam da luyin

Co do provocatio - moiea superiorum
et dominium patrimonii i heri lig

Natura certi feudi ex est ut a vasallo
ad superiorem dominum appelletur
quam qui admittere uellet, authori-
tatem superioris tollere uelle uideretur
etc etc. N. 3

Interdum uic posuerunt
uicij in grave uuarai si hoc
possulatur R. M. quod ~~est~~ nobis iure
superioritatis sebetur . . .

de causis uoneta praeteritis
comitiis, doctore uic ot potestatis

Tak kool ut potestatis, iak reseruat
naseu, uic uic uic uic uic uic uic
io iure uicij quibus paca uolant nobis

Ill D sua queritur, totidem
actam est in iura iurij I

i tyle ot potestatis iure uicij
ire non talis factum, brol

uic ot maria uic de ilis re uic
consiliari uic dag person

pa hoiu, ierli uicij be die
oto morio, cognoscau ut
aliquando tamen querendi
fimen Ill. eius faciat

Co do granic uicij kool. a k
uic uicij kooli ienere uic
postauione, uic uic uic

uic uic uic uic i terar uic
uic uic uic uic i uoi. uic

refutatio

N. 4

Responso Illu. duci Sussiae

at praecedentem legationem
N. 40. - 14 - obuerue uolentij

(1490-1568)

Albrecht ~~(1490-1568)~~ Albrecht Hohenzollern

marzabia brandenburski, ostatni ^Wmistrz zakonu Kory-
ackiego i pierwszy książę w Prusach ~~z franko-
skiej linii brandenburskiego domu~~

urodził się 17 maja 1490 roku w Ansbach jako trzeci

~~z 10 synów~~ z 10 synów margrabię Fryderyka księcia
na Ansbachu i Zofji córki ~~Karimierza~~ Karimierza Ja-
giellończyka; Był więc siostrzeńcem królów Polski

Yana Olbrachta, Aleksandra i Zygmunta I. Oj-
ciec wybrał dla niego karierę duchowną

i około 10 roku życia oddał na dwór ~~z~~
lektora ~~z~~ ^{arcybiskupa} ~~arcybiskupa~~ Kolońskiego Hermana.

~~Arceybiskup~~ ^{ów} obdarzył go kanonją i innymi be-
neficjami. W r. 1506 powziął Fryderyk zamiar

wystąpienia 16-letniego młodzieniaszka na jeden
z uniwersytetów ^{włoski} ~~Italii~~. Zanim to nastąpiło,

zmarł protektor Herman 27. IX 1508 r., a z nim
zniknęły chwilowo widoki na dalsze postępy

w kościelnych godnościach. Albrecht powrócił
przeto do rodzinnego domu. Jesienią 1509 r.

ujrzał ^{Włochy} ~~Italię~~ już nie w charakterze scho-
lara, ale ~~z~~ ^{jako rycerz} ~~szkibi~~ ~~Marisa~~ przy boku ojca

w wyprawie cesarza Maksymiljana. Po ~~z~~ ^{wyprawie} ~~z~~ ~~rodzic~~ ~~włoskim~~ ~~w~~ ~~normalnym~~ ~~chorobę~~ ~~po-~~

darzył do woja króla Władysława na Węgry,
gdzie już przedtem znalazł punkt o-

parcia rodrony brat ^{jego} Jerry. Przystąpił jako
rządziel akademii królewskiej ^{za młodu} (nie przekro-

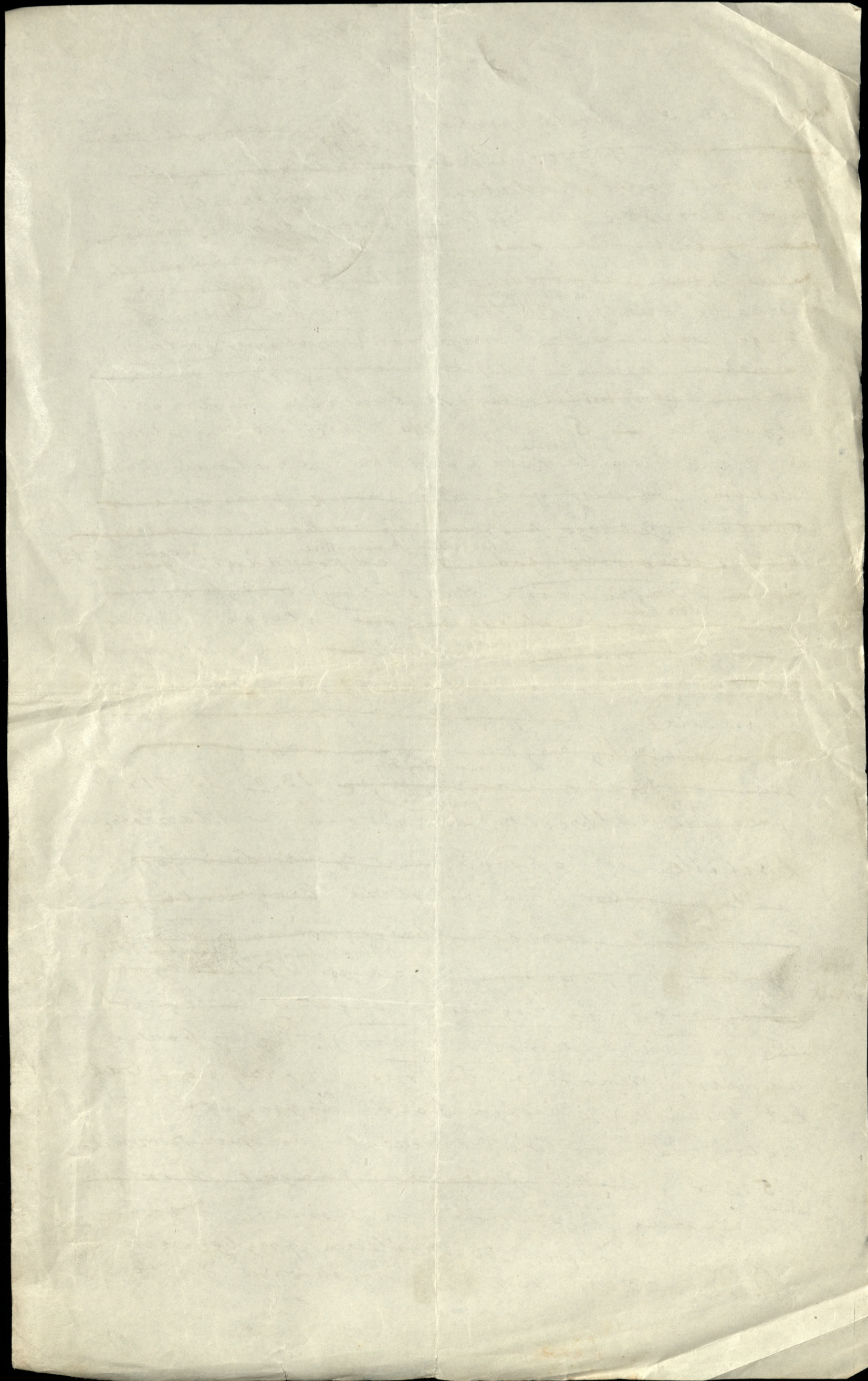
czył ^{więc} podwozi wyższej uczelni ~~z~~ ~~młodzien-~~
~~czym~~ ~~wiek~~ ~~z~~ ~~przeciwnie~~ ~~stawi~~ ~~do~~ ~~niektó-~~

~~rych~~ ~~z~~ ~~swych~~ ~~braci~~. Zato w wieku szajra-
łym nieraz zasiadał w lektorjach swej

akademii i czytaniem ksiąg albo wymia-
ną myśli z uczonymi humanistami wrupet-

[Faint, illegible handwriting on aged, yellowed paper. A horizontal red line is visible near the top.]

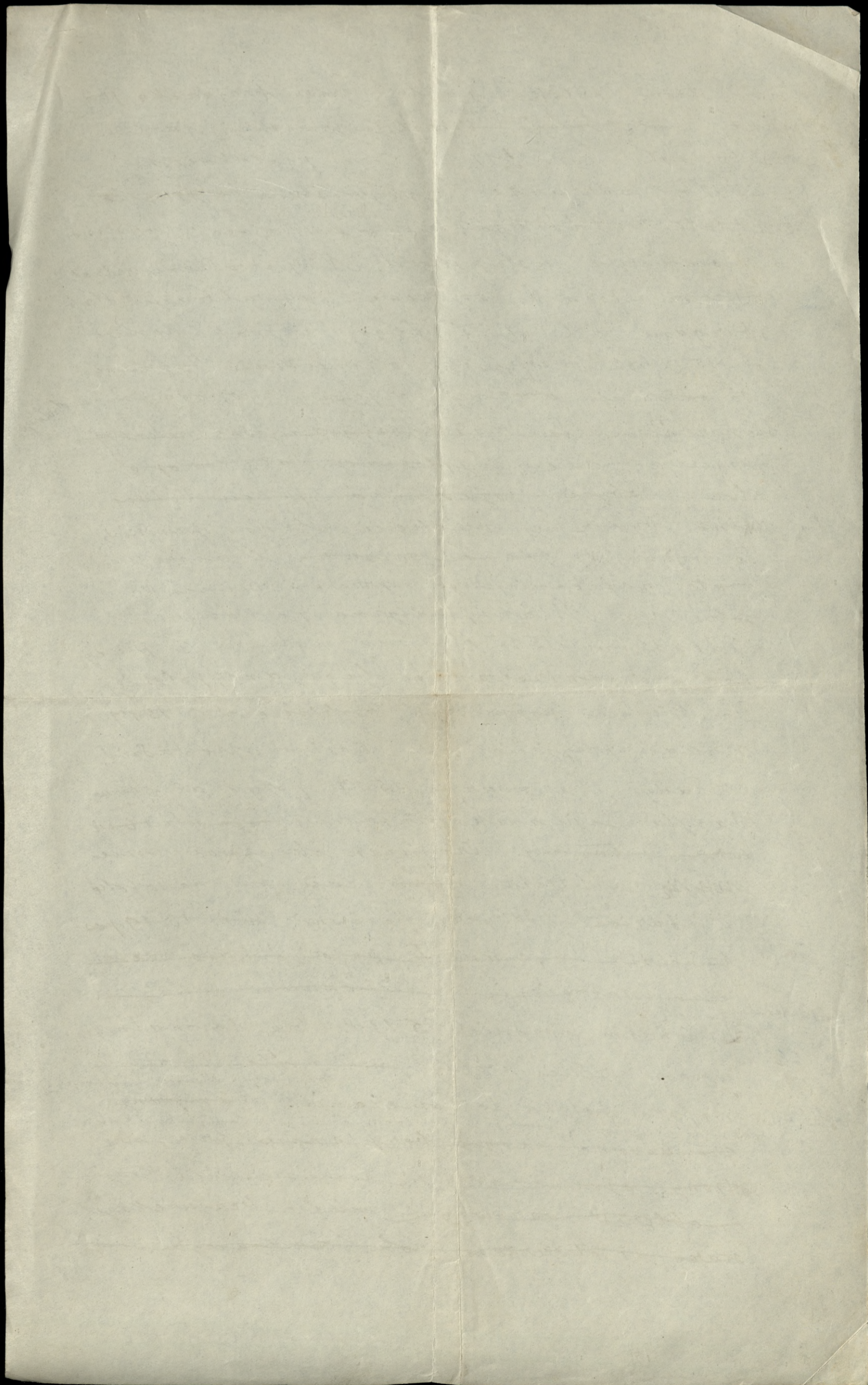
przez stronę polską jurister przez krzyżacką pro-
 jekty ~~ratowanie~~^{ugodowe} kwestji pruskiej, jak re-
 ces toruński z r. 1511 i reces piotrkowski
 z 1512 r. odrzucał, ~~gdzie stały na granie~~
~~traktata toruńskiego~~. ~~Też i~~ w Polsce nie myślano
 o zasadniczych ustępstwach, Niepowodzenia jednak
~~w sprawie~~ reform ~~w~~ wojskowych, rywalizacja z Flab-
 sburgami o Czechy i Węgry, wojna z Moskwą
 od 1512 roku - wszystko to zmuszało Zygmunta
 do odłożenia ~~ostrej~~^{ostrej} rozprawy z opornym a ~~stronami~~
 siostrenicem. Ten zaś ~~przygotowywał się do wojny~~
~~opracowywał~~ siecią dyplomacji całej Europy
 celem ~~zdobycia~~ sojuszników przeciw Polsce.
 Owe ~~mimo~~ wyrażonej niechęci stanów pruskich
 do wojny ~~planów~~ ~~mistrza~~ i mimo u-
 traty najcenniejszego sprzymierzeńca wo-
 sobie ces. Maksymiljana po kongresie
 wiedeńskim 1515 r., nie ustawał w pracy
 nad zorganizowaniem ligi antypolskiej.
 Do Niemiec pośpieszył osobistie w r. 1517
 szukać przyjaciół, z Moskwą prowadził
 układy i w marcu 1517 porzykając w całe
 Wasyle sojusznika, ~~zapewniając~~^{zasiłki i pomoc} ~~tego~~
~~złota i pieniądze~~. Wramian obiecywał mu
~~Albrecht~~^{Albrecht} ~~atak~~^{uderzenie} całą siłą na Polskę
 i podzielił zdobycy porówni. W r. 1519 ~~pos-~~
~~tanowił~~ Zygmunt I ~~potężni~~ ~~krzes~~ ~~rosną~~
~~ce~~ ~~naprężeniu~~ i ~~knowaniom~~ ~~mistrza~~.

Król zorientował

2) Koniec grudnia 1519 r. bez formalnego
 wypowiedzenia wojny ~~przez~~ ~~króla~~ ~~w~~ ~~krzyżacki~~
~~wojska~~ ~~polscy~~ do Pomoranji. Kampanja
~~przewodzona~~ ~~na~~ ~~ogół~~ ~~bez~~ ~~planów~~ ~~przez~~ ~~obie~~
 strony, ograniczała się do niszczenia krajów
 i oblężen warownych miejsc bez większych
 starć w otwartem polu. ~~W~~ ~~koncu~~ ~~się~~

potkali się
na polu

wojska polskie do Pomoranji. Kampanja
przewodzona na ogół bez planów przez obie

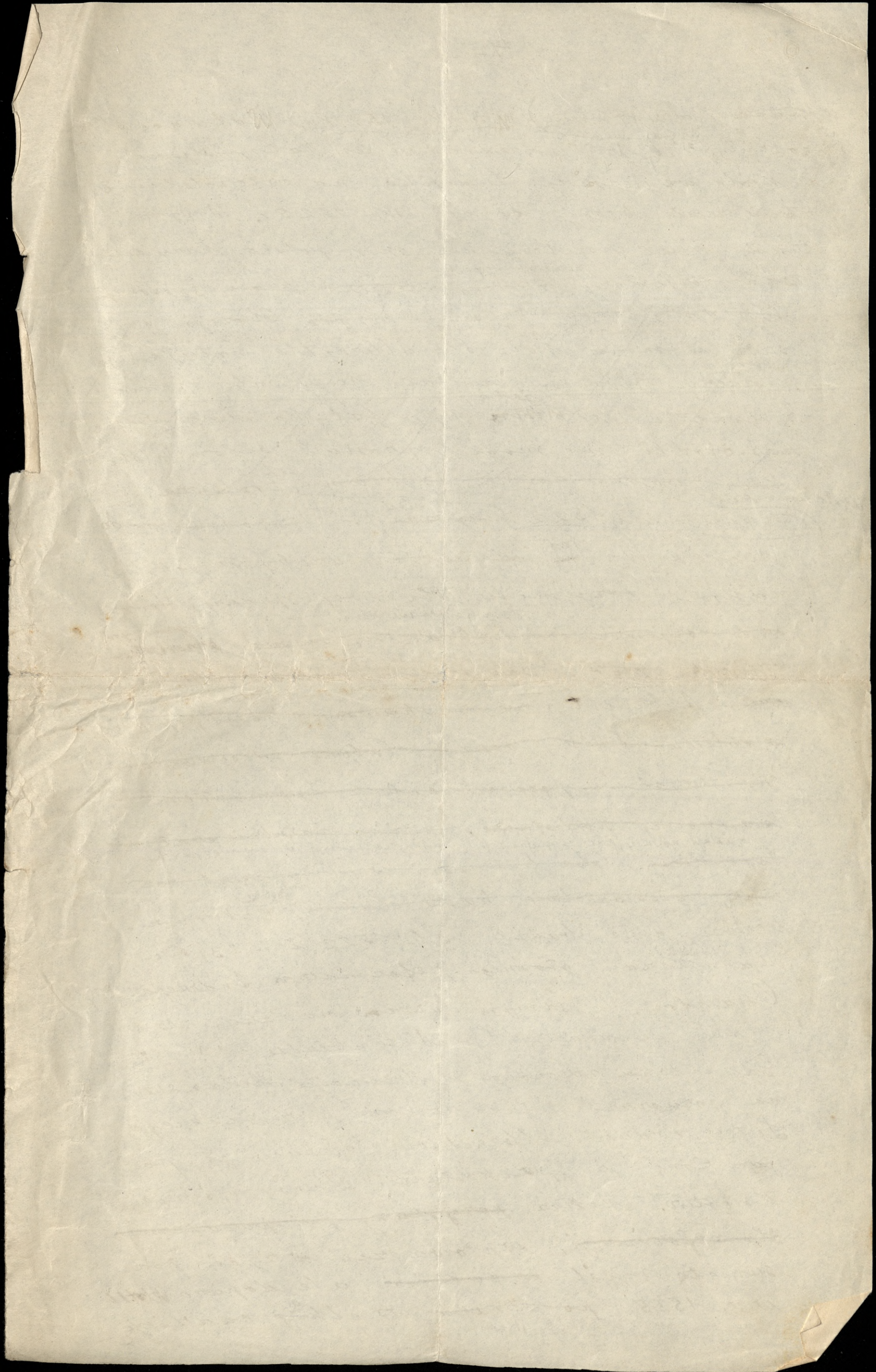

Widział

~~Wkładem (w Toruniu) w 5. IV 1521 r. w Albrzece strony~~
~~zgodził się, przy pośrednictwie ces. Maksymiljana~~
~~i króla węgierskiego Ludwika na czteroletnie~~
~~zawieszenie broni do 10. IV 1525 r. W tym~~
~~czasie miał rozstrzygnąć spór polsko-krzyżacki~~
~~sąd rozjemczy, ^{niewielko-węgierski} ~~który cesarz, król węgierski~~~~
~~i 4 dostojników Niemiec i Węgier. Rozjem przy-~~
~~szedł w samą porę dla Albrechta, ratując go~~
~~z obierzy. Albowiem nawiodła go w walce pomoc~~
~~z rewnater, ^{jaka} ~~of. Albrta~~ tyle lat kołatał, wiasne~~
~~zas brońki nie mogły sprostać siłom Polski,~~
~~które wojska dotarły do bram Królewca.~~

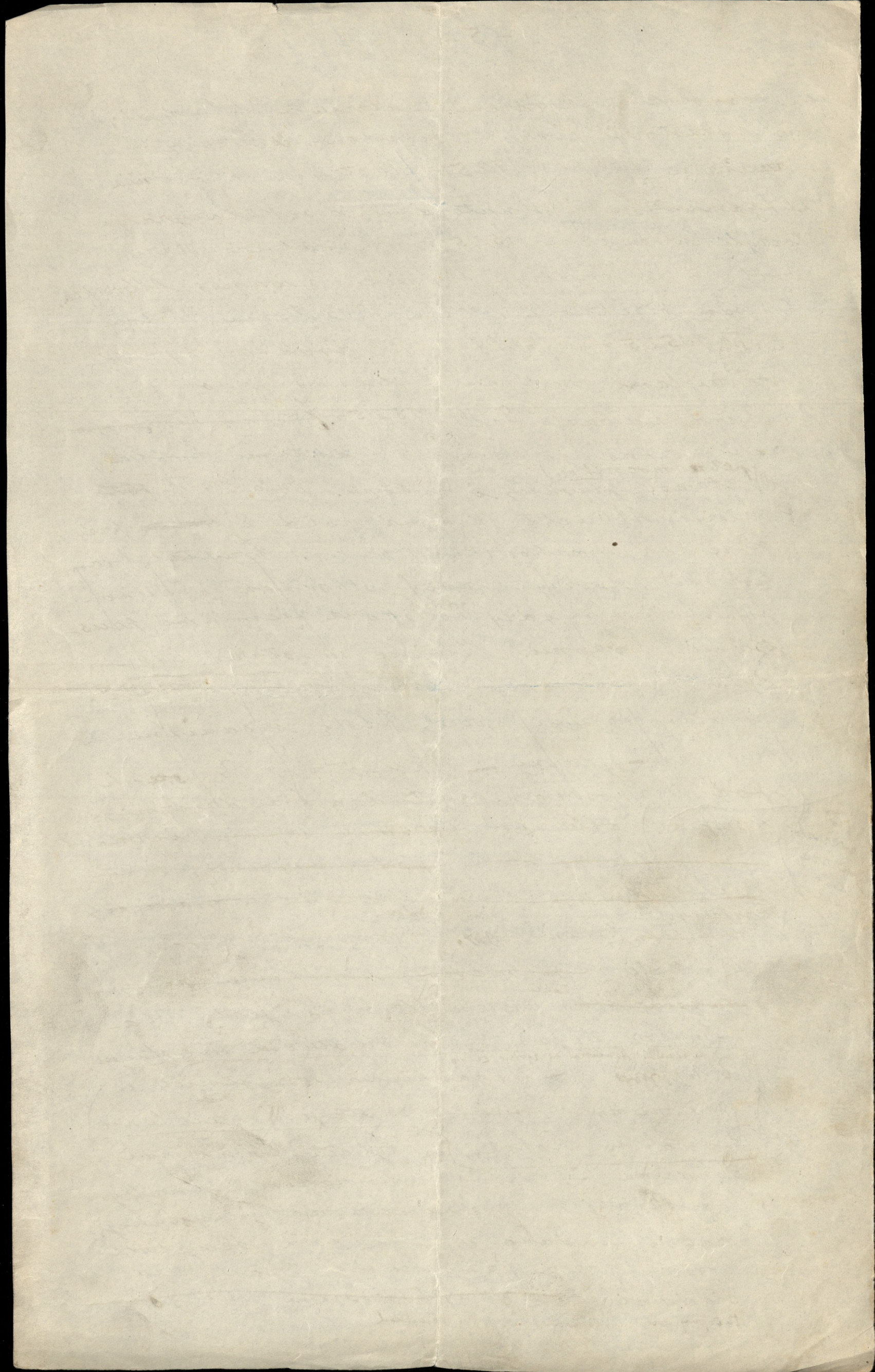
uratowany z obierzy

~~(W kwietniu 1522 ^{uwał} wybrał się) ^A w podróż po do-~~
~~brony i Węgry ^{ier} odwiedzić, ażeby przychylnie~~
~~nastroić rozjemców dla swej sprawy; ^{do sady jednak nie doszło.} ~~lecz~~~~
~~sąd rozjemczy nie zabrał się mimo ^{sygnifikant} ~~próby~~~~
~~które ^{upłynął} ~~Albrecht~~ miał się ~~kon-~~
~~stytucji Albrecht, nie przystawszy nigdzie poparcia,~~
~~w obliczu Salsrej wojny z Polakami zdecydował~~
~~się wejść w porozumienie z Zygmuntem i~~
~~na nowej podstawie, ^{znalazł nową wyjątk z matki - przez zmianę wyznania i sekularną pracę państwa} ~~która ma nadzieję~~~~
~~formacji. ^{Beolac} ~~za bytności w Niemczech pot-~~~~
~~wał ^{Beolac} ~~głoszone tam hasła Lutra, w Norym-~~~~
~~berdze gdzie bawił w l. 1522 i 1523, sta-~~
~~chał ^{uszałac} ~~karani~~ ^{uszałac} ~~głośnego reformatora Andreja~~
~~Osiandra. Z samym Lutrem nawiązał sto-~~
~~sunki i odwiedził ^{go} ~~w Wittenberdze 29. XI 1523.~~~~
~~Gdy w toku rozmowy w obecności Melanchto-~~
~~na poruszone regule zakonu krzyżackiego,~~
~~Luter radził Albrechtowi odwrócić ją, po-~~
~~jąc rionę i przekształcić Prusy w świeckie~~
~~księstwo. Mistrz, ~~porzyskany~~ ~~już podtem~~~~
~~dla reformacji, wprowadził w życie pod-~~
~~suniętą myśl ~~praca~~, ale dopiero ~~Wolff~~~~
~~w r. 1525, ^{gdy stracił} ~~po utraci~~ ^a ~~wszelkiej~~ ^a ~~nadzieji~~~~~~~~

na pomyślnie zakończenie traktatu z Polską uchyle-
 nia katastrofy wojennej ~~innym sposobem~~ Decyzja
 Sejmu (w lutym 1525 r.) / Wstępne rokowania
 z Zygmuntem i senatorami o sekularyzacji
 toczyły w marcu 1525 r. w Krakowie Jerzy,
 brat i ks. Fryderyk lignicki, szwagier Albrechta.
 On sam ośrekiwał wieści w Bytomiu. W dniu
 2. IV 1525 r. przybył do Krakowa z przed-
 stawicielami zakonu i stanów pruskich.
 Układ zawarto 8. IV 1525 r. ^{o "Harajubie"} W dniu następnym
 ratyfikowano go osobnymi aktami Króla,
~~pełnomocników~~ stanów pruskich i zakonu. Dnia 10. IV 1525
 r. przyjechał Albrecht Królowi hołd i ~~pry-~~ przy-
 niegę na krakowskim rynku. (Traktat kra-
 kowski) stworzył nowy stosunek prawnop-
 an'stwowy między Polską a ziemiami prus-
 kimi zakonu. Miejsce mistra i in-
 stytucji prawa Kościelnego - zakonu zająć
 powołany do życia przez Polskę organizm
 publiczno-prawny - Księstwo w Prusach
 pod bezpośrednią władzą Średniego
 Księcia.) Albrecht otrzymał ~~w dziedzinie~~
~~i niepodzielne lenno pod suwerenictwem~~
~~Króla polskiego ziemie zakonu w granicach~~
~~określonych~~ ^{im. dlm} ~~traktatem koruńskim~~, Prawo do sukcesji
 przyskali jego męscy potomkowie, po wy-
^{teku} ~~marciu ich~~ ~~rodzici~~ bracia Jerzy, Ka-
 zimierz i Jan z potomstwem męskim.
^{Wrazem A. miał 25 2/3 do 70}
 Polacy do wygaśnięcia wszystkich u-
 prawnionych miało nastąpić wcielenie
 lenna do Polski. Tytuła lenna na-
 żono na Albrechta, obowiązek służby
 wojskowej i ograniczono jurysdykcję,
 Boratem nadano mu godność senatora
 Korony przez przyznanie prawa za-
 siadania na najbliższym miejscu
^{tuż przy królu i radzie, nie są i sąmied}

i pod
 awierzek
 mierzem
 króla
 pol

Die Albr imig...
mai wredn. pol Katees
1531 - 1534, 1544-5

1) ...
2) ...
3) ...
4) ...

Albrecht

Albrecht

1) ...
2) ...
3) ...

3) ...
4) ...

tegoż aktu zabroniono Księżciu zauderania
 sojuszów i przywrócić pomocy bez zezwo-
 lenia Króla, Kordny i stanów Prus. Zagra-
 niczna więc polityka Książąt przechodziła
 pod kontrolę królewską. Podobnego przepisu
 nie zawierał traktat krakowski. Do sekula-
 ryzacji przebudowuje Albrecht cały
 system swej polityki. Dawni sprzymie-
 rency, cesarze, ^{cała katolicka większość} Prusy, ^{niemiecka część}
 zakon krzyżacki i zakon w Inflan-
 tach są teraz jego wrogami, obrońcą jest
^{król} władca Polski. Cesarze ~~Albrecht~~ nie uznali
 sekularyzacji, nie uznali jej również
 części członków zakonu. Wybrany przez
^{nich} ^{niemieckim} ^{miśtrzem} ^{niemieckim} ^{Walter}
~~von Kronberg wysłał~~ od cesarza Ka-
 rola V gotności ^{miśtra} ^{niemieckiego} ^{Walter}
^{von Kronberg} ~~Albrechta~~ 6. XII 1527 r. ^{próbował stać}
 zabieg o anulację ^{stanu} ^{ustalonego}
 traktatu krakowskiego. Na sejmie w Augs-
 burgu 26. VII 1530 r. nadał mu ~~cesarz~~ ^{Cesarz} w lenno
 ziemie rakonne, wśród nich i Prusy, jak
~~były nie się nie zmienić~~ ^{po sekularyzacji}
 a 1530 ¹⁵³⁰ ^{porwał}
 Pod datą 14. XI 1530 wyszło ^{monitorium}
 monitorium poenale cesarskie, wywa-
 jące Albrechta przed sąd Prusy. Gdy
 książę ^{nie usłuchał} ^{z woli} ^{Zygmunta I,}
 na instancję ^{nowego miśtra} ^{Kronberg}
 pod banicję 19. I 1532 z wyroku ra-
 ocznego trybunału Prusy w Spirze. Długo później

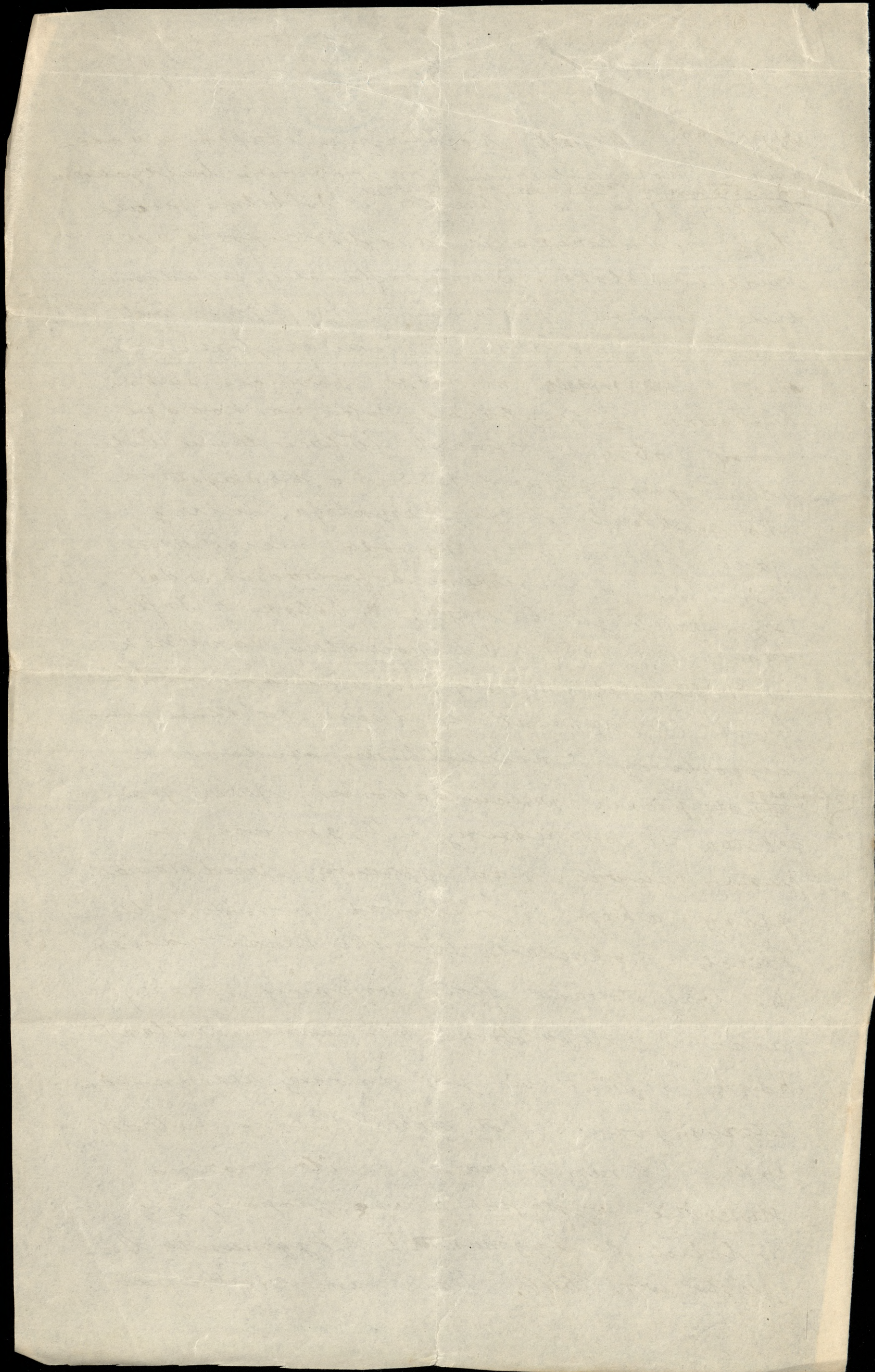
^{potem} Krzyżacy usiłowali ~~wytrwać~~ skłonić
 cesarza i katolickie stany pruskie do
 zbrojnego uderzenia na Prusy, a nawet
 nie wahali się ~~szukać~~ ^{szukać} pomocy
 na starym szlaku Albrechta - w Moskwie.
^{kielcy} ^{szukano} ^{nie udało} ^{się} ^{dotrzeć} ^{do} ^{Alb.} ^u ^{czym} ^{nie} ^{zawisła} ^{banicja}. Nawraciem Albrecht ^{przez}
 śledził baczenie porzynania w Prusy, kie-
 rowane przeciw Prusom, ~~z którymi~~ ^{z którymi}
~~przez~~ ^{przez} ^{agentów} ⁱ ^{szpiegów}, Srobiargowo
 informował swego suwerena o wszystkim,
 co tam namierzano przeciw niemu. W czasie
 wojny szmalkaldzkiej ⁽¹⁵⁴⁶⁻⁷⁾ ^{istny} ^{potop} ^{przestręgi}
 i alarmy, ^{przynatę} ^z ^{Królewca} ^{na} ^{dwór} ^{polski}
^{potrakt} ^{malujących} ^{grozę} ^{niebezpieczeństwa}
 i wrasadniających potrzebę pogotowia wo-
 jennego i pośrednictwa Zygmunta między
 Karolem a ruiarkiem, ^{organizację} ^u ^{dnia} ^{przebieg} ^{dla} ^{protestantów}
 jako pełnomocnika

niał dotkliwie braki w wykształceniu, z których
jasno zdawał sobie sprawę. Pora początkami
wiedzy przyswoił sobie w latach młodości
typowe dworskie umiejętności owego czasu, wś-
cia rycerskie ćwiczenia. Nie bez znaczenia dla
późniejszych zainteresowań Albrechta był ~~...~~
~~...~~

~~Wojna~~
~~Polacki~~

(6)

W r. 1550. Najbliższym etapem w umacnianiu Hohenzollernów na pobrzeżu bałtyckim ^{a w r. 1555 murej więcej, także księstwo meklenburskie} według planów Albrechta i Wilhelma miało być sekularyzacja arcybiskupstwa z uśrziacem Polski. Stany inflanckie, świadome tych zamiarów postanowiły na sejmie wolmarckim w r. 1546, że acy arcybiskup ani minister ~~nie mogą~~ nie mogą porucić sukni duchownej i przybierać sobie na koadjutora obcych księząt. Wbrew temu Wilhelm powołał w r. 1555 na koadjutora Ks. meklenburskiego Krysstofa. Zatarz, jaki powstał z tego powodu między arcybiskupem a mistrzem doprowadził w dalszym przebiegu do wojny ~~z~~ Polski z Inflantami w r. 1557. Od początku zamieszek w Inflantach między ich władcami Ks. Albrecht występował na dworze polskim jako najgorliwszy i najruchliwszy przeciwnik ^{zbrojnego} występienia przeciw zakonowi, przez poselstwa i odwiedziny u Zygmunta Augusta czuwał nad sprawą, przedstawiał plany akcji i ofiarował pomoc w Łusziach i okrętach. Wielki kładł nacisk na przygotowanie floty wojennej, której zadanie polegałoby na blokadzie Inflant. Księżę okarał się już dawniej rekrutkiem utrzymywania floty przez Polskę na Bałtyku. Do raz pierwszy, o ile można stwierdzić, wystąpił z taką propozycją w listach do Zygmunta I i Zygmunta Augusta w r. 1546. Teraz sam ~~opowiadał~~

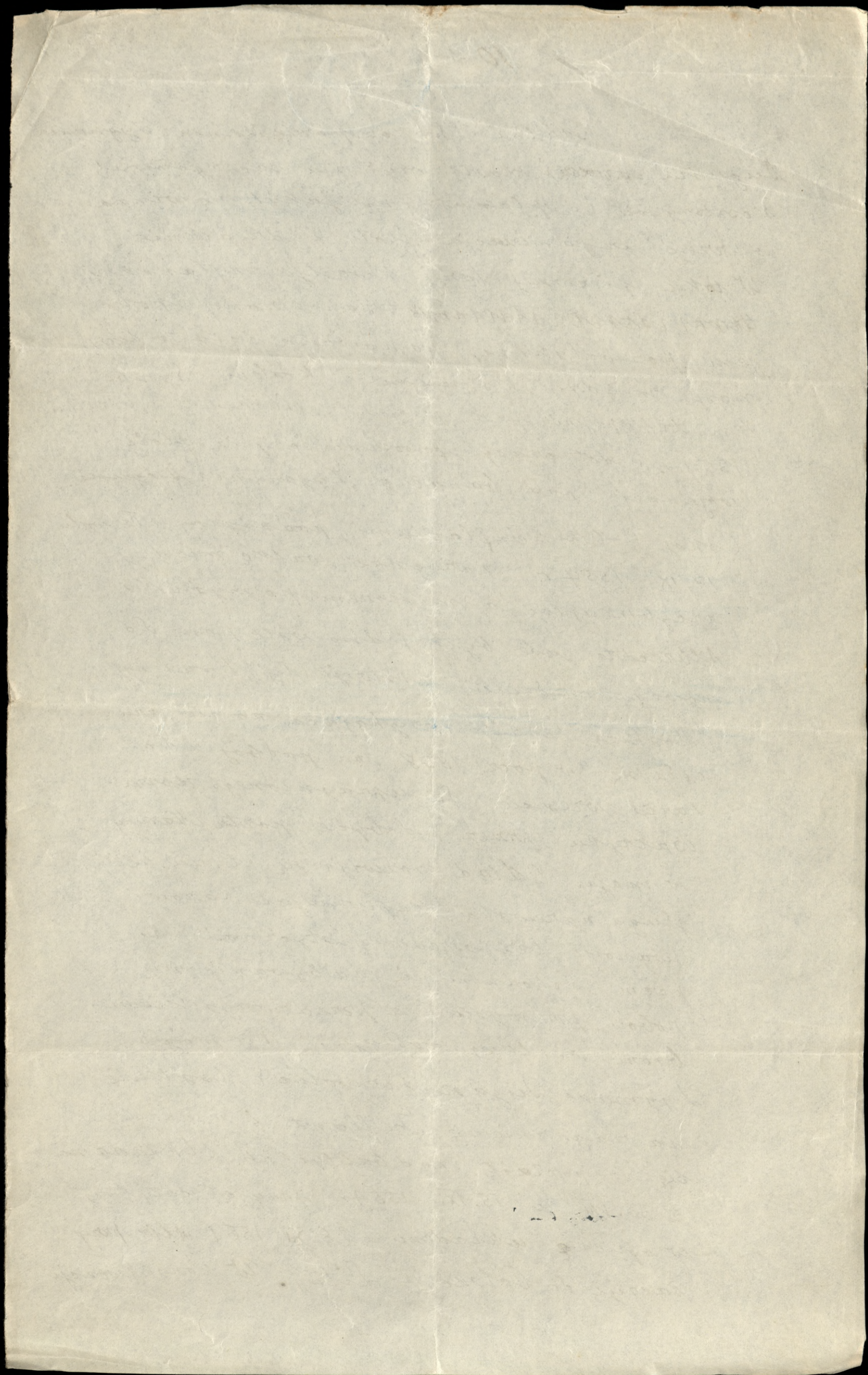
- 10 - 4

A budowa statki do rozporządzenia Zygmunta Augusta ~~musiał~~ dostarczyć mu szeregowych kosztorysów i planów, na jakich się winna opierać organizacja floty i działania.

W toku pierwszej fazy kwestji inflanckiej, ~~która~~ ~~nie~~ ~~była~~ ~~rozstrzygnięta~~ ~~zakończona~~ zakończona pokojem porwołskim, panowała ścisła łączność między księciem i królem. Symbolem tej spójni jest projekt Albrechta z początku 1557 r., dotyczący powołania do życia floty wojennej pod banderą Zygmunta Augusta.

Pokój Tolski z Inflantami, podpisany w Porwole 14. IX 1557 r. zaręczał walkę między arcybiskupem a mistrzem pomysli Ks. Albrechta, ale był jedno wstępem do nowego rozdziału historii tej krainy.

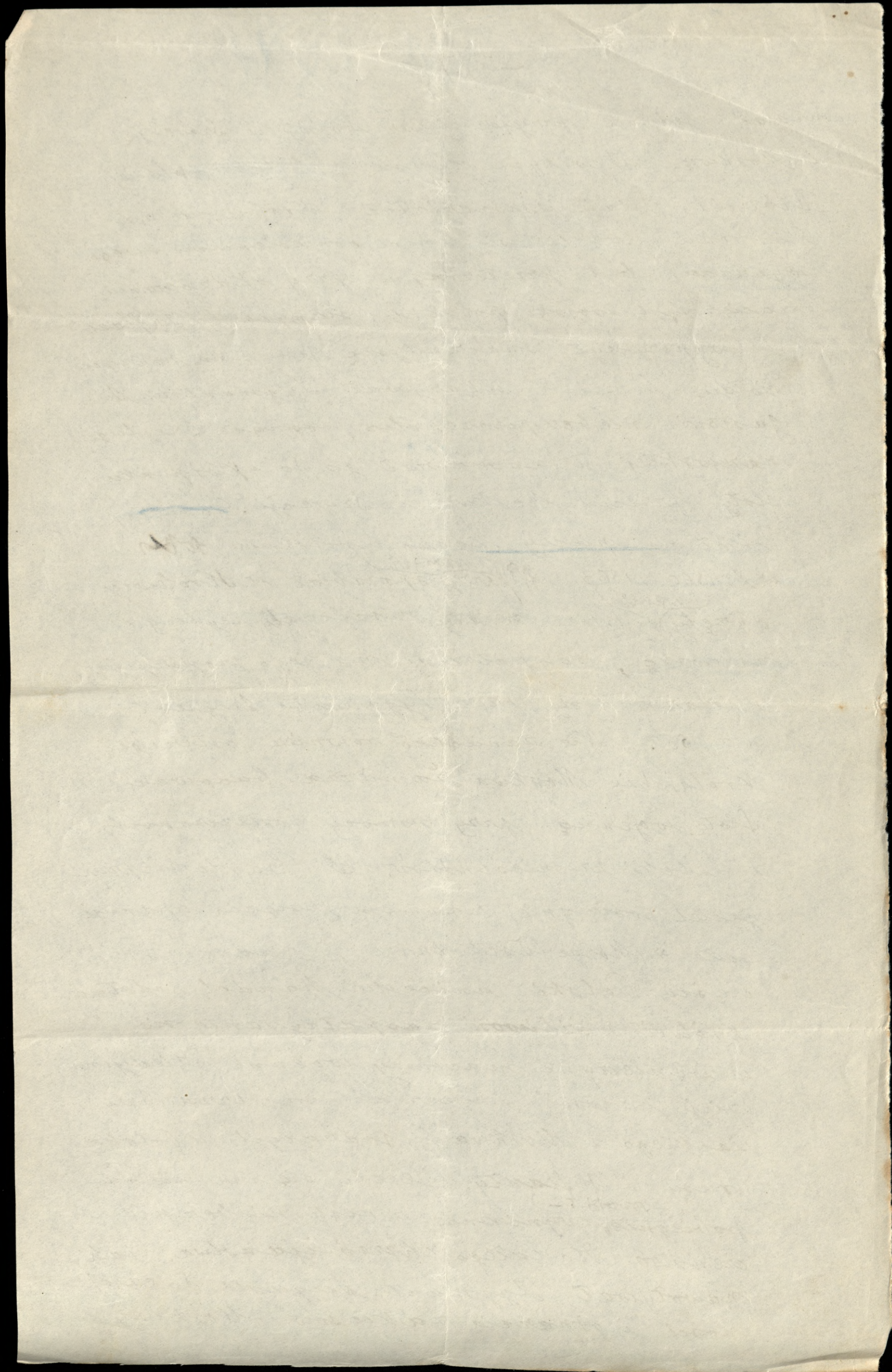
Moskwa, zdawna rykająca na nią, ruciła się w pocz. 1558 na podbój i dotarła wreszcie do upragnionego ~~portu~~ Bałtyku przez zdobycie portu Narwy w maju. Odtąd rozwija się t. zw. żegluga narewska, zapewniająca carowi Iwanowi bezpośrednią styczność z kupcem zachodnim i nabywanie wyrobów przemysłu, a przedewszystkiem broni wszelkiego rodzaju. Nie mógł Zygmun August porwolic Moskwie na zagarnięcie Inflant i usadowienie się w portach nadbałtyckich. Układami z 30. VIII i 15. IX 1559 r. przyjął cały kraj w opiekę, układem z 28. XI 1561 ~~który~~ przyłączył do Polski i Litwy. W konsekwencji

- ~~MM~~

(8)

musiać jednak przyjąć ciężar wojny ze Szwecją
i Moskwą. W tym okresie ~~polityki polskiej~~
Albrecht stale współdziałał z Królem, nie sro-
dził rad, ~~dzielił się z nim doniesieniami swego~~
~~wywiadu~~, był prełożonym przy skarowaniu
cięższych wojsk polskich, stanych do Inflant
i wyporyczył znaczniejszą sumę na pokrycie
wzrostu. Wówczas ukazywał Zygmuntowi Au-
gustowi niebezpieczeństwo, rosnące z regluzi
narewskiej i namawiał go do ekwipunku
floty przeciw Moskwie i Szwecji. ~~Co więcej~~
~~miał na pieczy kapersów polskich~~ ~~MM~~
w l. 1560-1563 ~~MM~~ ^{Sam teri} przy sposobie w Królewcu
^(matencell) okręty, które ~~mały~~ zwalczaty regluzę
~~narewską~~, rozpatrzone na jego propozycje
w piślarne listy przez Zygmunta Augusta
w r. 1560. Nie zaniedbał również ostrzec
Króla, że Moskwa zamierza budować
flotę wojenną przy pomocy dostarczonych
z Lubeki remiślników. ~~MM~~ Gdy to nie przy-
jacieł osiągnie, zdaniem księcia opanuje
całe » Morze Wschodnie « i nadmorskie
części Polski, unicestwi handel i odetnie
Królowi możliwość rozpatrywania się
w różniery i machiny wojenne. Kiedyin-
dziej donosił o związkach mistrza Krey-
ziackiego z Moskwą, godzących u Polone,
Prusy i Inflanty. Jeżeli się im nie za-
pobiegnie, ^{- do woli -} wyniknie z nich niebezpie-
czeństwo dla całego chrześcijaństwa. Tak
nawoływał Zygmunta Augusta do czyn-
ności i odparcia rakusów Moskwy

ten sam Albrecht, który przed hołdem Kra-
 kowskim widział w swym przymierzu z pań-
 stwem carów walną ostoję w walce z Polską
~~Metamorfozy~~ i troszczył się o dojście koalicji
 habsbursko-moskiewskiej na rzubę państwa Ja-
 giellonów. Nic lepiej nie wzmystawia głębo-
 kości metamorfozy księcia por. 1525, jak
 jego rola w sprawie inflanckiej w l. 1556-1563.
 A była to rola wybitnie czynna na przedniej-
 szym stanowisku w służbie polskiej racji
 stanu, odpowiadającej jego własnym
 planom. Albrecht torował drogę bałtyckiej
 polityce Polski. Z jego imieniem łączą
 się silnie pierwsze próby tworzenia floty
 Kaperskiej przez Zygmunta Augusta w l.
 1560-1563 przeciw Moskwie i Szwecji.

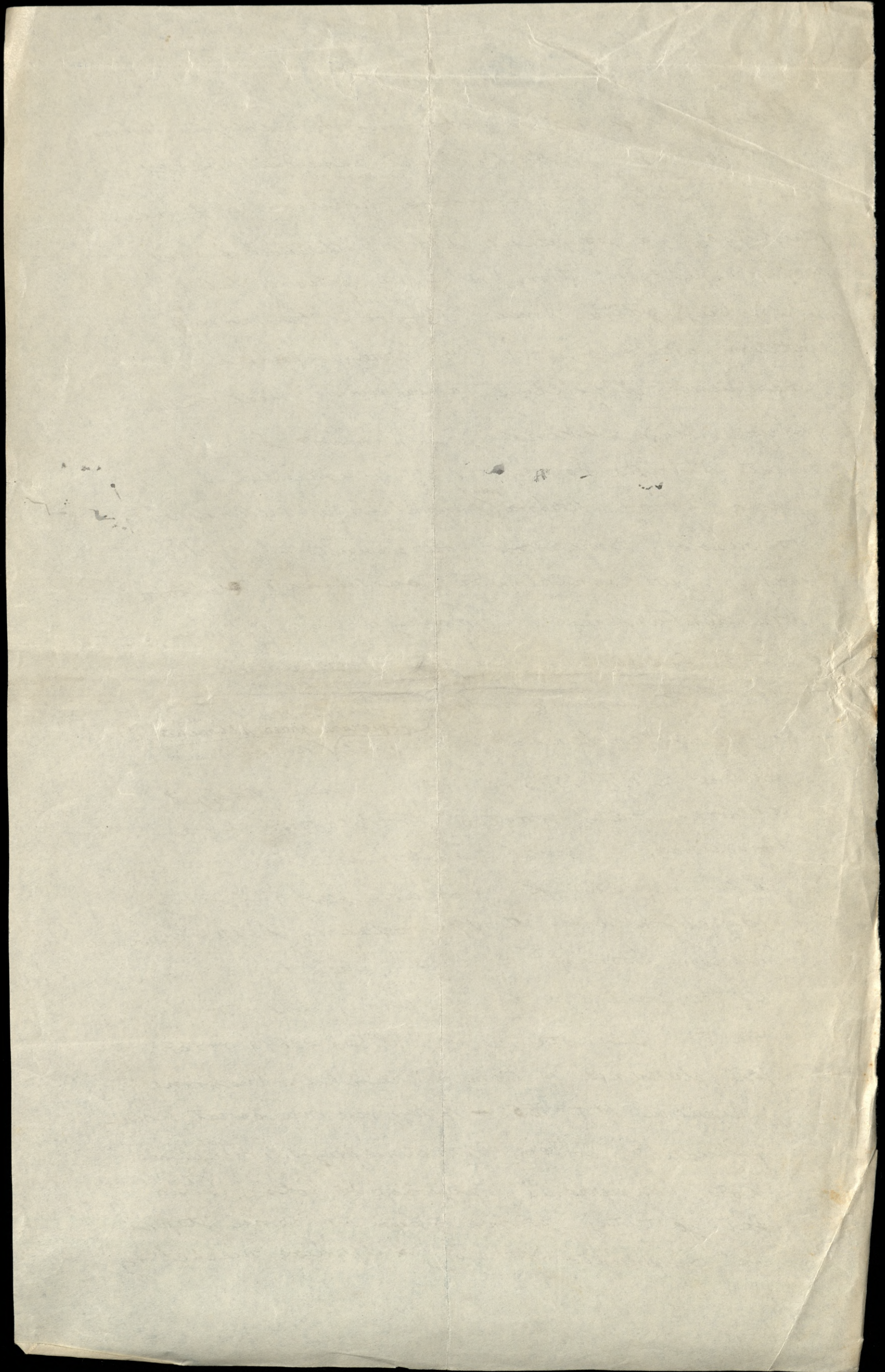
Jakkolwiek wiele uczynił dla propa-
 gandy spraw inflanckiej na dworze
 polskim, nie rebrał trwałych owoców
 ani dla siebie ani dla bliższej rodziny.

Gdy zmarł brat Wilhelm 4. II 1563 r.,
 arcybiskupstwo ryskie uległo sekula-
 ryzacji i jak reszta Inflant przeszedł
 do rządu ustanowionego przez
 Zygmunta Augusta administratorem.

Nie rzucał księże na stałe osadzić
 Hohenzollernów w Inflantach, ale
 nie mało przyrzucił się do uniesz-
 kodliwienia swego tam wroga, za-
 komu, a podrinie ułatwił sukcesy
 gószindziej - w Polsce.

Ныкыыс литератураты;
проблем 21. xi 34

Albrecht dążył systematycznie do zdobycia takiego wpływu w Polsce, któryby mógł zapewnić warunki głosu w polityce zagranicznej, rozszerzenie lenna pruskiego na wszystkie Hohenzollernów i w dalszej perspektywie tron królewski własnej lub elektorskiej gęłexi Somu. Program ten na wyjątkiem ostatniego punktu przeprowadzić z powodzeniem. W polityce zagranicznej miał znaczny udział, linji elektorskiej wspomógł ~~on~~ u Zygmunta Augusta do wejścia w pruskie lenno. Jedną z dróg, która ^{mu} umożliwiła sukces, była rozbudowa związków rodzinnych z Jagiellonami. Jwi małżeństwo Joachima II elektora brandenburskiego z Jadwigą, córką Zygmunta I doszło do skutku na jego pośrednictwem. Odtąd nie ustają zabiegi Hohenzollernów o prawo do lenna w Prusach, ^(popierane przez Albrechta i) uwienczone aktem z 4. III 1563 r., który miał ~~niebylegalnie~~ odebrać całą wartość traktatowi Krakowskiemu. Książę występował nie tylko jako pośrednik małżeństw między Jagiellonkami a pp. rodziną i spokrewnionemi Somami z Pruszy, ale także sam się zgłosił po rękę jednej z siostr Zygmunta Augusta i w l. 1548-1549 rozwijał starania w tym kierunku. Radosne ^{z kim?} wydarzenie w r. 1553 - przyjscie na świat syna - pobudzało do tem skretniejszych wysiłków na rozszerzenia wpływów w Polsce. Posiadai je tutaj w mniejszym znacznie stopniu za Zygmunta Starego na sprawę niechętniej

~~mu Bony i idących z nią senatorów, w większym~~
~~na następny, z którym pozostawał na poufalszej~~
stopie, niż z wyjem, nieraz go odwiedzał i na-
wet gościł u siebie w Królewcu od 12. IX - 16. IX

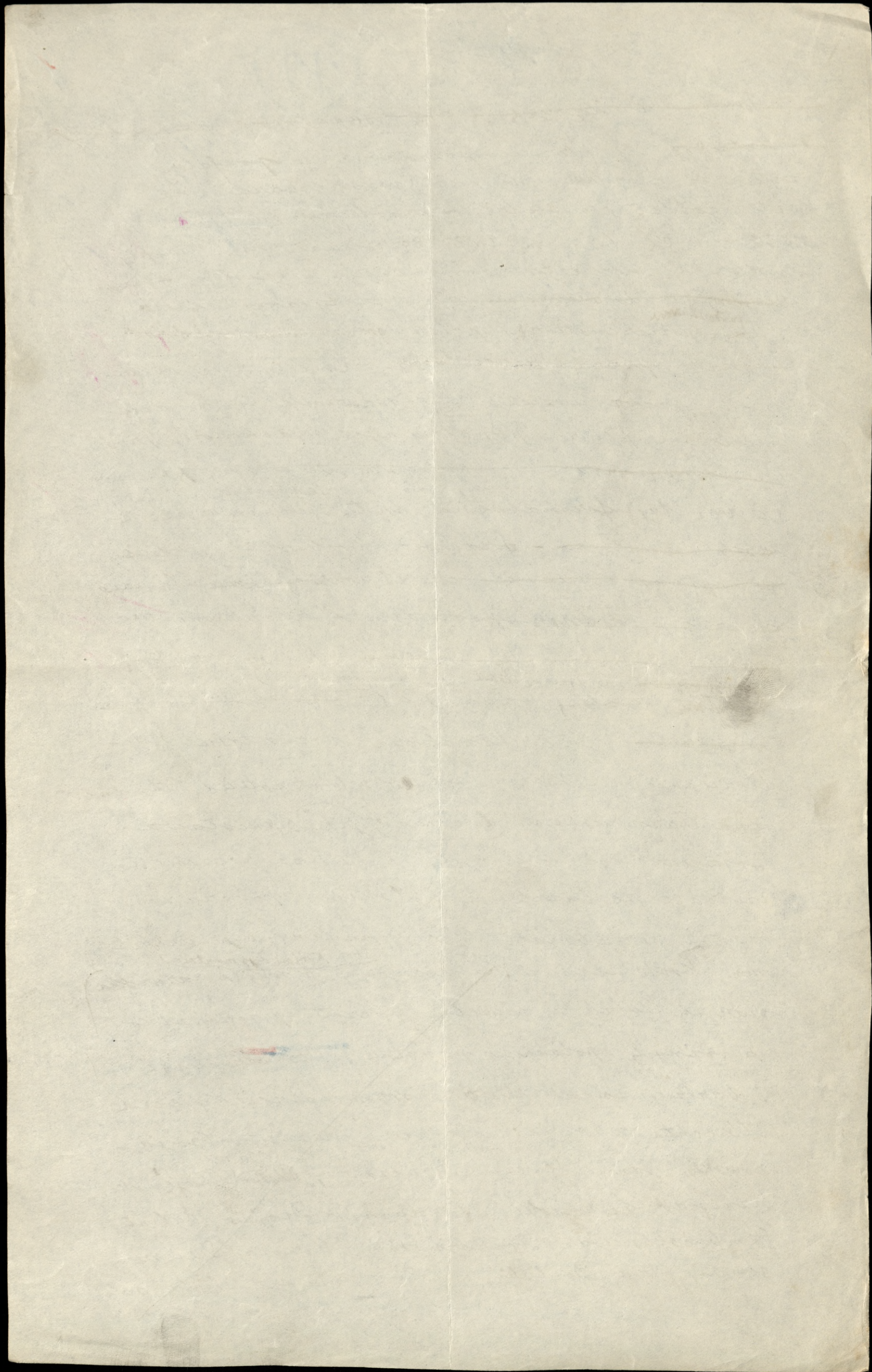
1552 r. Z biegiem lat rozszerzały się i krępiły
mniemania Albrechta z Zygmuntem Augustem, ~~z przed-~~
~~niejowymi działaczami na politycznej niwie~~
i ze społeczeństwem polskiego, ~~o jego najświet-~~
~~lejszych przedstawicieli.~~ Chociaż nie stry-
mał prawa udziału i głosowania w senacie
mimo cierpliwie ponawianych zachodów i prośb
u Zygmunta i Zygmunta Augusta, przecież
i bez tej formalności był ^{faktycznie} ~~jednym z~~ ^{najwybitniejszych}
~~wybitnych senatorów - doradców królewskich, które~~
~~go pytano o zdanie, poraż warniejsza licząc~~
~~się z jego ~~opinią~~ poglądem i kładziono na~~

~~szale w momencie decyzji. Miewał Książę~~
~~(wspierawczyca), u Krakowie (także) ^{przejawiał}~~
~~wpływu, oddanych (i zaprzyjanych) senatorów~~
~~senatorów jak kanclerza Krzysztofa Szy-~~
~~dłowieckiego, z którym był w »braterstwie«, hetmana~~
Jana Tarnowskiego, (dworzanin^{em} jak) Stanisława
Bojanowskiego i innych. Nie raz wertował za-

czył go ze światem polskim, pouczra wy-
mownie przebogata korespondencja w archi-
wum Królewieckim. ^(obok Królów Zygmuntoów) ~~znajdujemy w niej i narwiska~~
~~szarych lubri i świetny poczet prodowników~~
~~na różnych polach w państwie. ~~Oto warniejsi~~~~

~~i bardziej umani ~~Albrecht~~ korespondencji Księcia~~
~~Albrechta z Polski: Piotr Barry, Stanisław Boja-~~
~~nowski, Jan i Seweryn Bonerowie, ^(Jan) ~~Chojński,~~~~
~~Stanisław Likowski, ^(u) ~~Wst Ludwik Decjusz, Walenty~~~~
~~Dembiński, Jan Drohojowski, Mikołaj Dzierz-~~
~~gowski, Jan Dulski, Piotr Gamrat, Piotr Go-~~

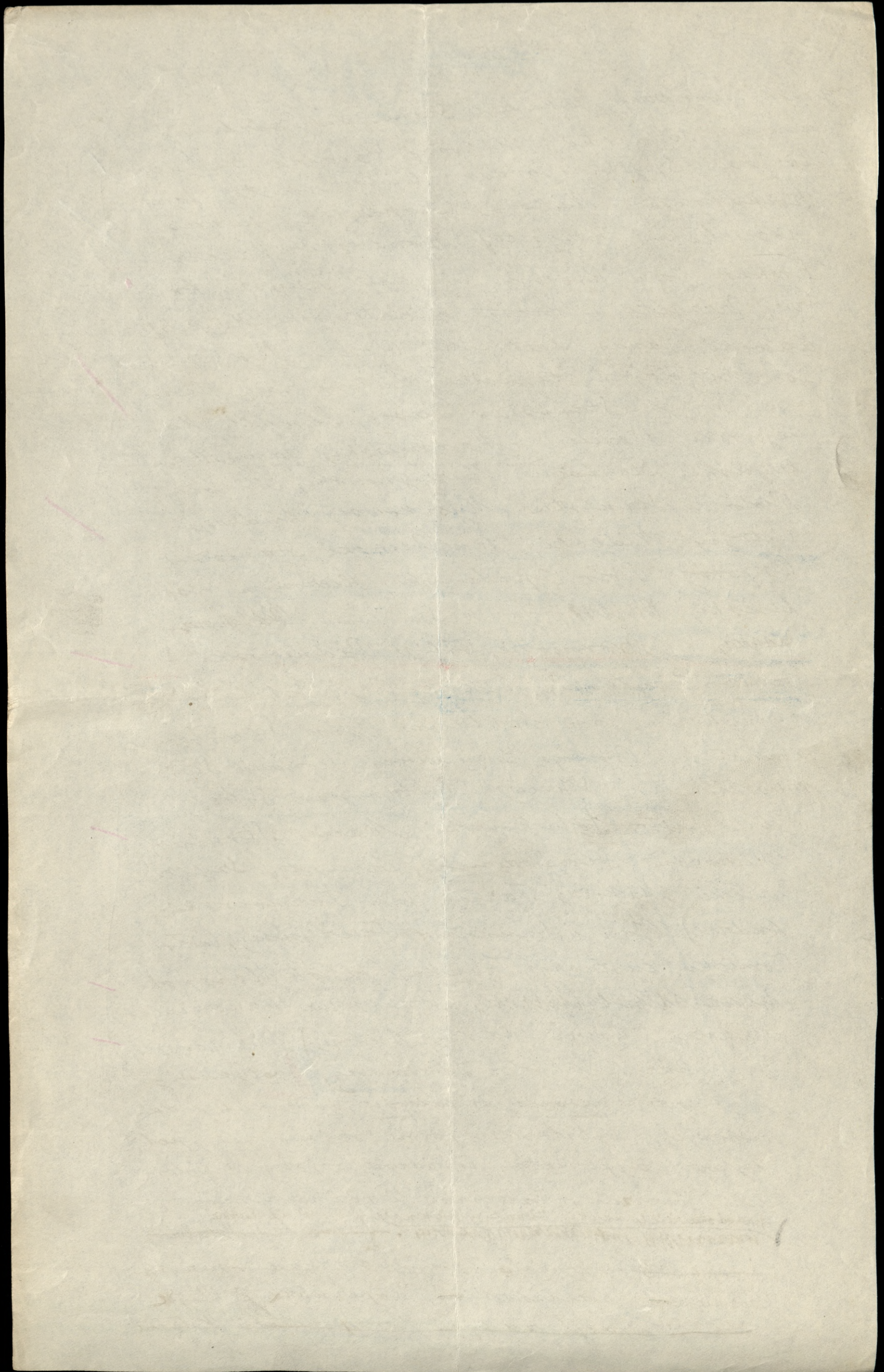
to bym
umie
nie
zabym

ryniski, Andrzej, Lukasz i Stanisław Górkowie,
 Lukasz Górnicki, Mikołaj Grabia, Stanisław
 Horjusz, Spytek Jordan, Piotr Kmita, Jan
 Kochanowski, Mikołaj Kopernik, Janusz
 Kościelecki, Krzysztof Konarski, Marcin
 Kromer, Jan Krotoski, Wojciech Krzyski, An-
 dzej Krzycki, Marcin Kwiatkowski, Krzysztof
 Lasocki, Janusz Latański, Rafał Leszczyński,
 Jan, Mikołaj i Stanisław Lutomiński, Hiero-
 nim, Jan i Stanisław Łaszy, Samuel Ma-
 ciejowski, Wojciech Marszewski, Jan Ma-
 czejowski, Stanisław Murzynowski, Mikołaj,
 Piotr i Stanisław Myszkowski, Andrzej
 Patrycy Nidecki, Jan Ociecki, Stanisław
 Ostroróg, Piotr Opaliński, Hieronim Osso-
 liniński, ~~Jan i Stanisław~~
~~Wawrzyniec~~ Ostrorogowie, Filip Radniewski,
 Jakób Przytuński, Mikołaj Rej, Jakób Se-
 cychnowski, Jan Seklucjan, Jan Sieniński,
 Mikołaj i Prokop Sieniawscy, Leonard Sio-
 brewski, Jan Sturzewski, Stanisław Sobek,
 Jan Dymitr Solikowski, Maciej Strubiec,
 Hieronim Szadraniec, Krzysztof Szydło-
 wiecki, Mikołaj Tarcio, Jan Tarnowski,
 Andrzej Jan i Stanisław Tęczyński, Piotr
 Tomicki, Eustachy Trepka, Jakób Uchański,
~~Mikołaj~~ Stanisław Warszewicki,
 Mikołaj i Paweł Wolscy, Andrzej Zebrydowski,
 Jan, Marcin i Piotr Zborowski

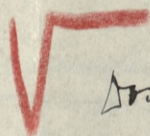
u siebie
ratymac

~~spotykamy~~
~~nie~~ w tem gronie senatorów śreccich i du-
 chownych, wybitnych posłów sejmowych, poli-
 tyków, dyplomatów, dowódców wojsk, urzędni-
 ków, szwarczan, katolików i różnowierców,
 przedstawicieli nauki i literatury pięknej, ^{w il. linie} wśród tej ostatniej
 grupy ~~było~~ ^{były} także wiele innych starców narwijska
 Górnickiego, Kochanowskiego, Kopernika i Reja
~~sta~~ ~~ilustracji~~ ~~na~~ ~~się~~ ~~gu~~ ~~korespondencji~~ ~~księcia~~

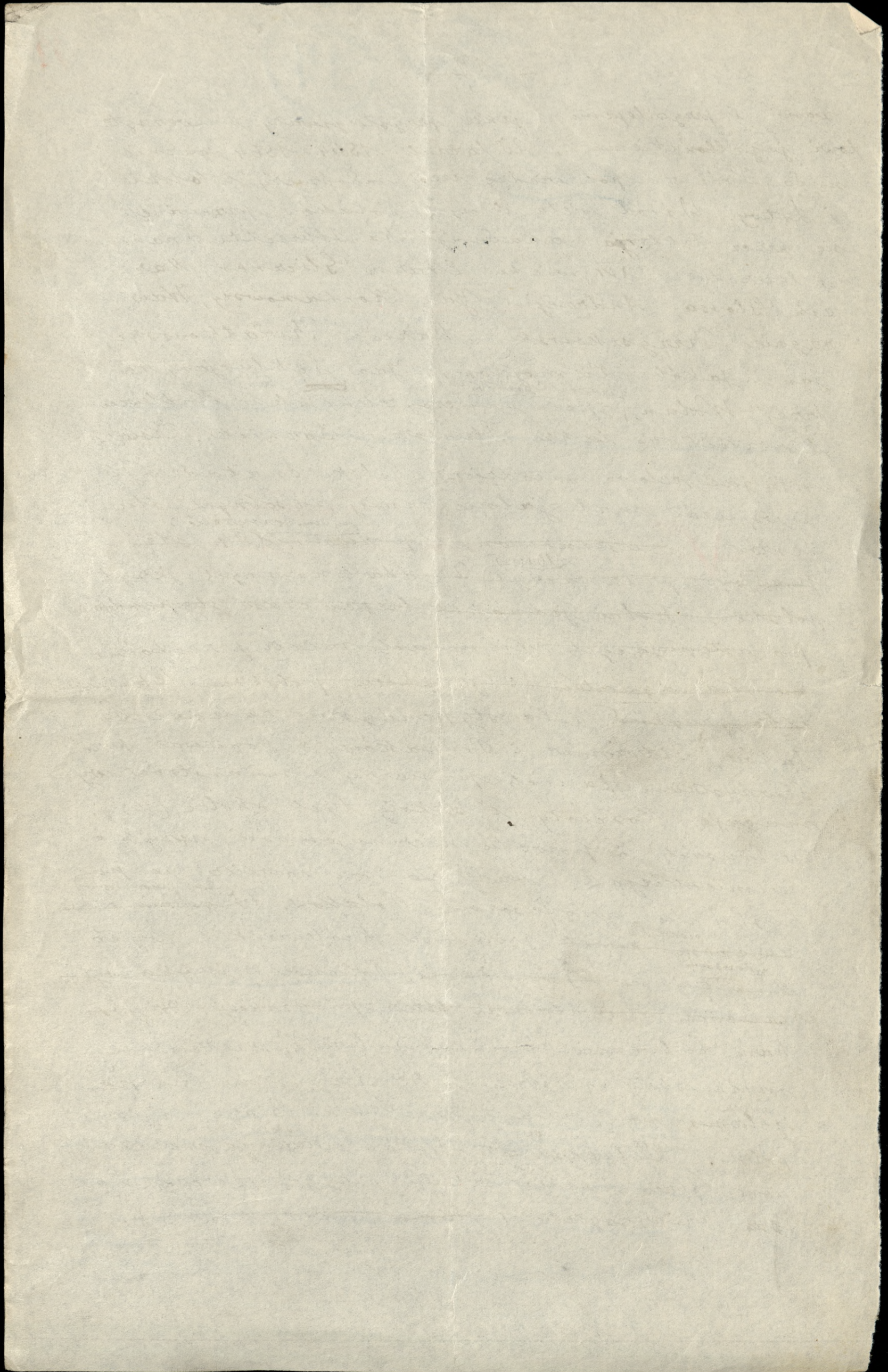

w Polsce. ~~Uczył się on za szczególną przychylną~~
~~pościę u wodzów stronictwa reform.~~ ^{Opisywał} ~~(Cierne grono~~
~~czwolenników i klientów miał w różnowierczym~~
~~obozie polskim, ~~ogstępując od trwania refor-~~~~
~~macji jako opiekun jej wyznawców. U niego~~
~~szukali schronienia i chleba pierwsi polscy gło-~~
~~siciele nowinek religijnych - Wawrzyniec Discordia~~
~~z Przasnysza, Andrzej ^(Kosd) Dominikanin z Cornania,~~
~~Marcin Glossa z Krakowa i Jan Seklucjan.~~
~~Sprawie reformacji, ale także i oświaty w Polsce~~
~~zastąpił się Albrecht szczególnie przez ^{założenie} (uniwersytet~~
~~w Królowcu. ^{Chciał w nim wydoskonalić duchownych, uczonych i urzędników, przede wszystkim}~~
~~Zakładał go z myślą o kultural ^{niem dla Prus,}~~
~~sem podniesieniu) ^{(swojego} i sędziwa przez dostarczenie~~
~~Duchownych i nauczycieli gminom polskim~~
~~pruskim i litewskim, nie mniej też z chęcią tra-~~
~~całkowicie niedorobioną, ^{przeżyłszy} ~~która~~
~~nie była ^{ambicje} ~~ambicje, by~~
~~uczelnia stała się ogniskiem wychowawczym~~
~~i kształcącym ^{także} dla młodzieży z Polski i innych~~
~~Krajów. ^{W wydanej 20. VII 1544 proklamacji}~~
~~uniwersytetowi głosił, że dla użytku~~
~~publicznego Prus i ościennych narodów, ~~nie~~~~
~~sprowadzić uczonych meistrów, którzy będą~~
~~wykładać gramatykę łacińską, greckie i heb-~~
~~rajskie ~~teksty.~~~~ Uniwersytet, otwarty wro-
~~zycie 17. VIII 1544 r. nie posiadał ^{zram} ~~jednak~~
~~kwycrajnych przywilejów od papieża ^{ani} ~~lub ce-~~~~
~~sarza, ~~nie~~ ^{(właściwie dla uprawnionych do} ~~powszechnego uznania nadawania~~~~
~~wanych stopni akademickich. Albrecht przed-~~
~~siębrał ^{Nie mogąc uzyskać tego} ~~w tej sprawie krotki w Rzymie bez~~~~
~~skutku. ^{A.} ~~Wobec tego~~ ~~prosił~~ ~~(Zygmunta Augusta)~~
~~o odpowiedni dokument. Król aktem z 28. III~~
~~1560 zatwierdził ~~secretnie~~ i obdarzył pra-~~~~~~~~~~

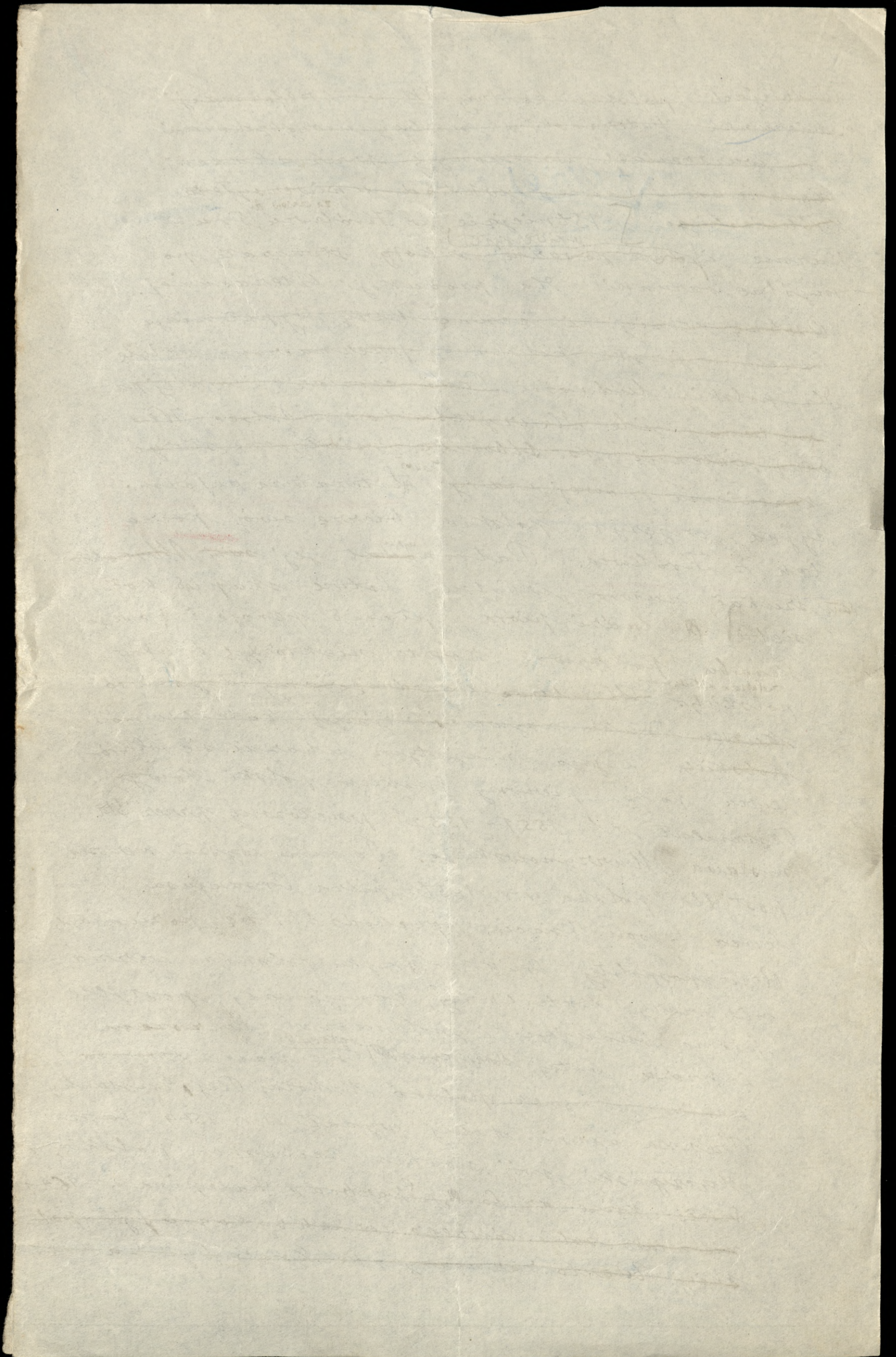
Prosi wspomiec, ze byl mecenasem
Yana Kochanowskiego. Wtenczas
Wawolanski byl ^{jego} na Prone
~~1555~~ v latach 1555-1556, a
na drodze do Italji na stopnia
otrzymal poharim rany
w skatuly Krzyca.

wami i przywilejami, jakie przystęgiwały uniwersyte-
 towi ^{Krakow} jagiellońskiemu. W latach 1544-1564 garnie
 się do Królowca po wiedzę cesi miodziczy z Polski
 i Litwy. Wśród wielu innych Polaków przewinęli
 się przez lektoria akademji ks. Albrechta znani
 w literaturze XVI wieku Erasm Glicner, Mar-
 cin Glossa, Andrzej i Jan Kochanowscy, Waw-
 rzynek Krzyszkowski, Marcin Kwiatkowski,
 Jan i Jakób Niemojewscy, Jan Seklucjan, An-
 dzej Wolan, ^{Wawrzyniec} ~~poza uniwersytetem, ale w Królowcu~~
~~konta się także Stanisław Sarnicki.~~ Książe
 sięgał celowo miodziczy z Polski do akademji
 i wspierał materialnie mniej zasobnych stu-
 dentów. ^(przy uniwersytecie) ~~W ustanowionych pierwotnie 24 sty-~~
~~pendjów ^{Albrecht} przeznaczyst) 7 dla znających język~~
~~polski. Wolne jednak z biegiem czasu stypendja~~
~~po ustępujących Niemcach miały przechodzić~~
~~na kandydatów z językiem polskim, litewskim~~
~~albo pruskim. Na stypendystów nalecał Po-~~
~~laków, Litwinów i Prusaków, » ponieważ prze-~~
~~sewrystkiem takich pastery i ministrów wy-~~
~~magają kościoły i szkoły tych szkole (t. j.~~
~~w Prusach) z powodu nierozumienia języka~~
~~niemieckiego. Zalecało mu również na po-~~
~~ryskaniu profesorów Polaków. W ^{7 jakże wśród} gronie stwie-~~
~~rającem ^{pianskich} sekret profesorów królewskich, było~~
~~2 ^{z Litwinów} pochodzenia, Polaków z języka, wyka-~~
~~zania i działalności ~~Altera~~ pisarskiej: Dr. Abra-~~
~~ham Culcensis (Kulawa, Kulwiec), przedtem kie-~~
~~rownik szkoły w Wilnie i Dr. Stanisław Rapa-~~
~~gelanus, ^{Łowicz} który ~~razem~~ przekładał Biblię na język~~
~~polski; ~~Wawrzyniec~~ Dr. Abraham stał na ciele rzo-~~
~~zonej przez ^{ow} księcia szkoły przygotowawczej do~~
~~Altera uniwersytetu (schola particularis).~~

W dziejach polskiej kultury XVII w. i reformacji
 o kierunku luteranckim należą uwzględnić
 przy wartościach wnoszonych przez akademie
 pograniczne ~~we wschodniej~~ ^{Kraków} ~~część~~ ^{instytut} ~~uniwersytetu~~
 królewskiego. ^{za czasów H.} ~~istniejące~~ ^{uniwersytet} w Królewcu / Bru-
 Karnie i ~~inne~~ ^{inne} ~~poza~~ ^{inne} ~~skąd~~ ^{inne} ~~stwarzały~~ ^{inne} no-
 myślnie warunki dla produkcji literackiej.

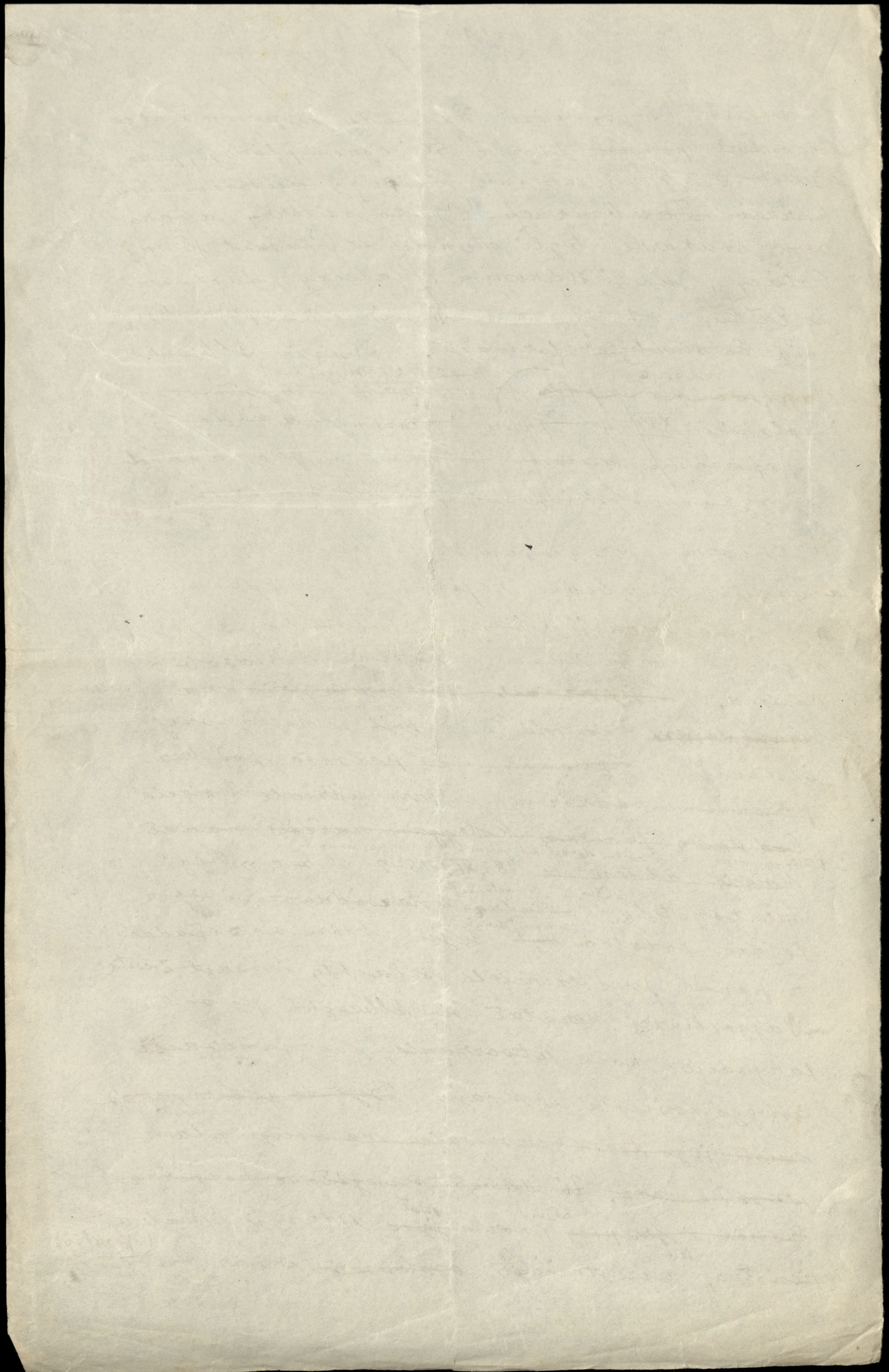
~~Osobną w niej i cenną kartę wypełniają~~
~~druk w języku polskim, przeznaczony nie tyle~~
~~dla polskiej ludności Prus, Szwajcarii i Niemiec pa-~~
~~niętańskich, ile dla czytelników w Polsce. We-~~
~~dczą intencji ks. Albrechta miały one służyć~~
~~rozewienniu nowej wiary.~~ ^{Jakob} ~~Literatura reforma-~~
~~cyjna w języku polskim bierze swój począt-~~
~~tek z Królewca. Patronem jej sam Albrecht~~
~~sam szukał autorów w Polsce i Litwie, skupiał koło~~
~~siebie ludzi pióra, płacił pensje i z własnego~~
~~skarbu pokrywał koszty niektórych druków~~
~~polских.~~ ^{zobacz katechizmów} ~~Albrechtowi prawdziwym~~
~~skutkiem druku najwcześniejszych katechizmów~~
~~polских. Z jego inicjatywy ukazał się w Kró-~~
~~lewcu po raz pierwszy drukiem polski Nowy~~
~~Testament w l. 1551-1552, przetłumaczony przez Sta-~~
~~nisława Murzynowskiego. Po nim wyszła pierwsza~~
~~postylla polska w r. 1556 pióra Orsacjusza. Z Kró-~~
~~lewca z woli księcia rozchodziły się po ziemiach~~
~~Przezniespolitej druki w języku polskim: wyzna-~~
~~nia wiary, katechizmy, kancjonały, postylle,~~
~~pisma budujące i polemiczne, wierszem~~
~~i prozą. Tutaj ~~skazał~~ ^{ogłaszał} swe prace z ~~prze-~~
~~wzięciem na rynek polski Mikołaj Rej, Eustachy~~
~~Trepka i inni, tutaj wydał w r. 1564 Jan~~
~~Maczyński swój słownik łacińsko-polski,~~
~~Szicło, które aż do ~~skarbu~~ ^{skarbu} ~~Halopina~~ z r. 1627~~
~~nie miało sobie równego w leksykonografii pol-~~
~~skiej. ~~Warto~~ ~~przypomnieć~~ ~~te~~ ~~prace~~ ~~te~~ ~~prace~~~~~~

~~Aktem wysokości nakładu wspomnianego słownika ponad 500 egzemplarzy, prze-
 widziana przez pomysł, między autorem i dru-
 karzem Daubmanem. Jako autor^{owi}, a zara-
 rem drukarze byli czynni w Prusach Śwaj-
 Polacy, Jan i Hieronim Maleccy, duchowni
 w Ełku; ~~wprowadzili~~ ~~nie~~ ~~podobnie~~ ~~przez~~ ~~księ-
 cia~~ ~~do~~ ~~stwierdzenia~~ ~~reformacji~~. Książę Albrecht
~~zaprowadził~~ ~~na~~ ~~trójpałcie~~ ~~w~~ ~~szesnastym~~ ~~wyświadczenia~~
 polskiej XVI w. przez założenie Akademii,
 popieranie autorów Polaków i propagandę
 języka polskiego w piśmiennictwie.~~

to zakazywać

W Księstwie przeprowadził Albrecht po seku-
 laryzacji niezbędne reformy w dziedzinie
 administracji kraju. Centralnym jej
 organem była rada książęca, z 4 osób
 złożona. ~~W jej ramach sporządzano~~ ~~władza~~ ~~zawieszana~~
~~kontrola~~ ~~zarazem~~ ~~do~~ kontroli i decyzji w najwyższej
 instancji. Zadania swe pełniła pod bez-
 pośrednim nadzorem i przy udziale księcia.
 Podstawę prawną Kolegium radców nadał
 książę aktem z 18. XI. 1542 (tzw. »Regi-
 mentsnotel«). ~~Władza~~ ~~ustawodawcza~~ ~~i~~ ~~uchwa-
 lająca~~ ~~podatków~~ ~~była~~ ~~sejm~~, który się składał
 z panów, przedstawicieli szlachty i miast. Zresztą
 w Hajgorliwiej krętał się Albrecht po seku-
 laryzacji koło utworzenia i organizacji
 nowego kościoła w kraju. ~~Był to główny przed-
 miot jego trosk, usuwający na drugi plan~~
~~wszystko inne~~. Wydawał ~~szeregowe~~ ~~porząd-
 zenia~~ ~~i~~ ~~przepisy~~, ~~normujące~~ ~~liturgję~~ ~~i~~ ~~nabo-
 żeństwa~~, ~~uczęstniczyć~~ ~~osobnie~~ ~~w~~ ~~wizytacjach~~,
~~(parafij)~~

do tej

Książę interesował się niemiernie teologią,
~~przysłuchiwał się~~ ^{śluchał jej} wykładom ~~z teologii~~
 na uniwersytecie, nie uchylał się od wy-
~~noszenia~~ ~~jego~~ ~~udziadu~~ w dyspu^{ta}cyach religijnej,
 pisywał rozmyślenia religijne, parafrazy
 psalmów i modlitwy. Do r. 1550 reali-
 zował reformację w duchu Lutra, później
^{niewco odmienniej} według nauki Andrzeja Osiandra, któ-
 rej stał się gorącym zwolennikiem.

Lece gminy broniły się przed ^{odchylem od} ~~deformacją~~
^{od} ~~mają~~ luteranizmu, a najmocniej
 uniwersytet opierał się osiandryz-
 mowi. Ta wojna teologiczna podko-
 pywała autorytet Księcia i była ród-
 dem niepokojów w kraju. Największe

atoli poruszenie powstało w ostat-
 nich latach życia Księcia z powodu
~~zmian w składzie rady, sprzecznym~~
~~z ustawą z r. 1542.~~ ^{Podczas działań wojennych} ~~Na~~ wyprawie przeciw

Księciu Frykowi brunszwickiemu we wrześniu
 1563 r. napadł Albrecht poważnie na
 zdrowie i nie odryskad ^{od} ~~z~~ ~~sił~~ ~~już~~ ~~więcej~~

pełni sił. Niedołębnego starca
 spanowało kilku obcych lubri, ni-
 czem z Prusami nie związany, ~~Do~~
~~więdry~~ ~~nimi~~ ~~wodzie~~ ^{zobacz} awanturnik

Dawid Skalich. On to właściwie rzą-
 dził Księstwem przez kilka lat,
 z wielką dla kraju szkodą, ^{or} ~~Do~~ dopiero

interwencja Zygmunta Augusta, na
 usilne prośby stanów podjęta, przywró-
 ciła ~~ład~~. ~~Przej~~ ~~z~~ ~~nowych~~ ~~radców~~

Księcia ~~Alb~~ dali głowę pod miecz
 (28 X 1566). ^{Na} ~~ofiarę~~ ^{teje} ~~intensencji~~ ^{padła} ~~w~~ ~~znacznej~~ ~~mierze~~ ~~wywalczona~~ ~~przez~~ ~~kt.~~
 samodzielnosci Księstwa.

[Faint, illegible handwriting, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

19 Wysłana wówczas do Prus przez Zygmunta Augusta Komisja w celu uspokojenia usmie-
rzenia wasni między Księciem a sta-
nami doprowadziła do ugody, rozsze-
wiającej kompetencje Króla poza ra-
my traktatu Krakowskiego. W akcie
ugody 12.4.X. 1566 r., natwierdzonym przez
Komisarzy polskich 5.X. zastreżono, że
w wypadku złamania jej postanowień
poddani mają prawo uciec się do Króla
Polski o pomoc. Innym postanowieniem
tego aktu zabroniono księciu zawierania sojuszów bez zezwolenia Króla, Korony i Stanów Prus.
- i zaobowiązał pryncipalnie pruskiego pryncipal ten zakon bez oporu. ~~Wzrost do 20 w 1568 na ranku w 50
pięć jednego dnia 20 dni w 1568 w 1568 w 1568~~

~~28. X 1566 r. Albrecht zenił się dwukrotnie,
z pierwszego małżeństwa, zawartego w r. 1526
z Dorotą, córką Króla duńskiego Fryderyka I
dozrekał się tylko córki Anny Zofji, która wydała
~~poślubił~~ w r. 1555^{2a} (Yanaxxi Albrechtaxxi),
księcia meklemburskiego. Po zgonie Doroty
(11. IV 1547 r.) dobiegający już 60 lat wieku
książę ~~z~~ pojął na żonę 18. II 1550 r. Annę
Marię, córkę księcia branszwickiego Eryka
Starszego i Elżbiety siostry Joachima II
elektora brandenburskiego, ^{Anna umarła jednego dnia z mężem, ohańcując 1} z tego związku
^{syna króla} urodził się (29. IV 1553 r.) Albrecht Fryde-
ryk, ^(ur.) jedyny syn i następca w Prusach.~~

~~Książę Albrecht zmarł 20 marca 1568 roku
na zamku w Tapiewie w Prusach - w jednym
dniu z żoną. Zwłoki złożono w kościele ka-
teedralnym w Kilewcu.~~

Stosunek Książę do Polski po układzie Kra-
kowskim opierał się na dobre pojętym
interesie własnym. Albrecht, przed hołdem
» gorzy wrogi Polski od wszystkich pogan i nie-
wiernych «, od Moskwy, Turków i Tatarów, por.
1525 był wiernym i pożytecznym doradcą
Korony i pomocnikiem w realizacji poro-
zań politycznych, ~~unikający ich i nieprzyjemny.~~
Oddawał także Polsce usługi w dziedzinie kul-
turalnej. Urciwił dochował przynęgi, w któ-
rej się zobowiązał, że jako wierny i pos-
tuszny lennik będzie strzegł dobra ~~państwa~~
pana swego przyrodzonego i Polskiej, a odwracał
od nich szkodę.

to

komuś
dyba
rejji

[Faint, illegible handwriting on aged, yellowed paper. The text is mirrored across the page, suggesting bleed-through from the reverse side. The paper is heavily creased and shows signs of significant wear and discoloration.]

MS

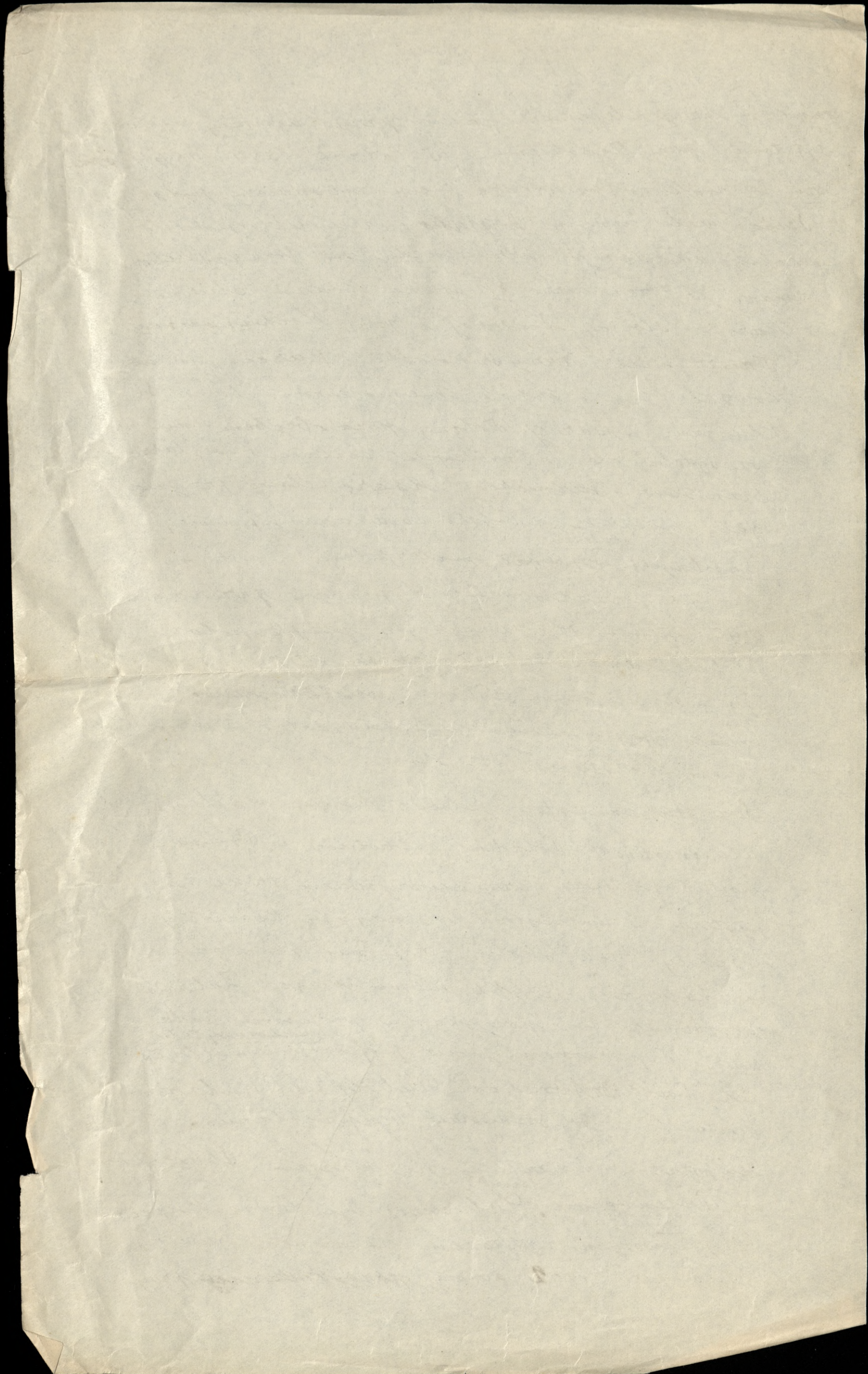
16

W przedach ^{ksi. Albrechta} jego swa morina wyrórnici skresy: pierwszy
mniej więcej do roku 1550, najbardziej czynny i pędny,
Drugi po tej dacie - prasy zmierchu owocnej pracy
i postępującego zaniku samodzielnosci na rzecz
stoczenia, wypełnione nadmiernie jałowem spo-
rami teologicznymi z uszczerbkiem dla normal-
nego biegu spraw w kraju. Albrecht, głęboko prze-
jęty misją reformatora na polu kościelnym, nie
umiał powstrzymać się od czynnego udziału w wasni
po stronie Osiandra i jego zwolenników - przeciw
uniwersytetowi i społeczeństwu. Był wszakże
pod tym względem tylko dzieckiem epoki walk
religijnych. Oprócz ulubionej teologii stanowiła
sztuka wojskowa przedmiot jego zainteresowań.
Człomadził literaturę z tego zakresu, studiował
i napisał po niemiecku, gdyż łacina znat
słabo, » na rozkazanie a ku podobaniu » Zygmunta
Augusta, jak sam zaznacza, » Księgi o ryckich
wzrach a sprawach wojennych » ukończone w r.
1555 i dedykowane królowi. Na polecenie
Zygmunta Augusta przetłumaczył je ~~Albr.~~ Maciej
Strubier na język polski. Był księciem Al-
brecht przyjacielem ksiąg, nabywał je za po-
średnictwem uczonych humanistów i przetłumaczył
swie biblioteki na zamku, prywatną w dalszym
i otwartą w r. 1540 publiczną. W księżnicy
uniwersyteckiej w Kłodzku dochowały się dzieła
stwierające do podręcznego wzytku księcia, t. zw.
» srebrna biblioteka « w kosztownych oprawkach.
Zbierał materiały do dziejów Prus i zarzą-
dził napisanie ich kroniki. Utrzymywał
szeroko rozgłaszane i rywe stosunki ze swia-
tem intelektualnym i z wybitnymi umysłami
wówczas Europy. Dla nich i dla uczęcej
~~Wieloletni~~ się młodzieży był skarbcem jego dawne otwarte.

[Faint, illegible handwriting throughout the page, likely bleed-through from the reverse side.]

Interesował się ^{bardzo} ~~historiografią~~ teologią, zgłębiał ją,
przystępując do wykładów teologicznych
na uniwersytecie i nie uchylał się od czynnego
udziału w dyspucie religijnej. Do r. 1550
realizował reformację w kraju w duchu
luteraniskim, później według nauki An-
dreja Osiandra. Ten drugi okres riac-
jonalności Kościoła nazywano se-
formacją luteranizmu. Lecz gminy bro-
niły się przed osiandryzmem, najmoc-
niej zaś uniwersytet. ~~W tym czasie~~
~~teologiczny~~ ~~wzrost~~ ~~reformacji~~ ~~luteranizmu~~

N

1572 do lipca

(Sejm, obrona)
układy z Gdańskiem

~~Władysław~~
~~Władysław~~
~~Władysław~~

» *Dominium maris* «

= *oficialnyy bogat' dognuvaya*

Argyria.

(ora 2 iuzyst
terevkac - 1270-
vostreda kina, n.p.
v karepn. 2 fytosymkay
1972.)

~~Handwritten scribble~~

~~Handwritten scribble~~

~~Handwritten scribble~~

*juv' stane
i, vovstano*

5a

Jenno mocniej paciscie ta mi wspomnana Albrecht
z obu Zygmuntaui: ma tle spraw baskijskich.

Ksiazki wierz naturalnego wroga w pewnym
inflacckim i rakowie, kasrachoval go
pocz swego brata Wilhelma, którego
pobad sadić ma arcybiskupowie
pyshorem w r. 1540 - z pomocz Pals.

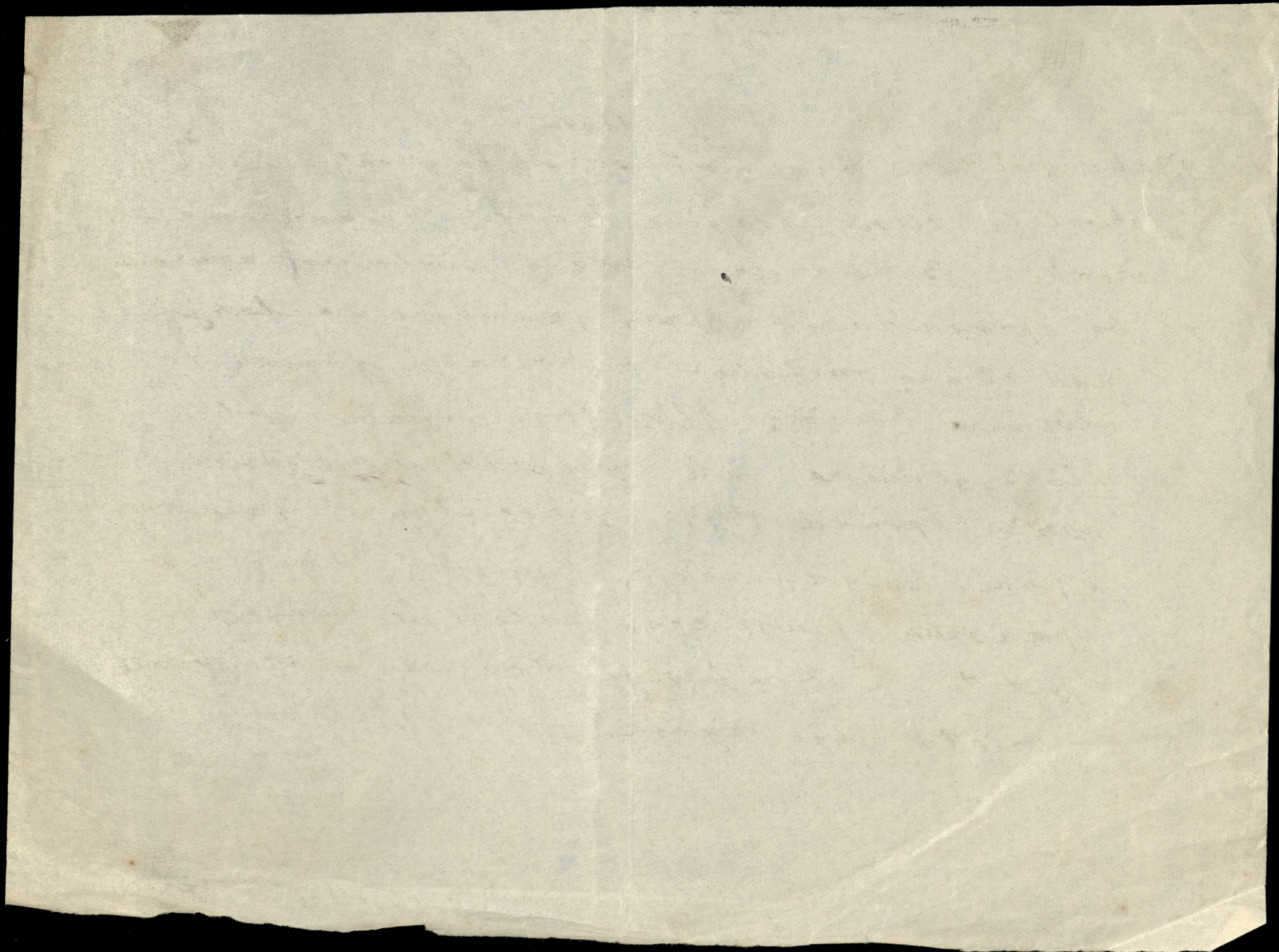
223

planami

Jako polityk ogarniał szerokie horyzonty, niż na to
pozwalały ciasne granice lenna i ograniczone
środki. Było to jego siłą i słabością zarazem,
bo sprowadzało - przy przewadze fantazji
nad zimną rachubą - z twardego gruntu re-
alizmu. Książę Albrecht nie miał w sobie
nic z geniusza, ale wyrastał w karzonym
warcie ponad typ przeciętny księcia owej
epoki. Organizacja Księstwa, kolebki
państwa pruskiego, założenie uniwer-
sytetu i Krajowego Kościoła - oto trwałe
dzielo jego życia. —

Dr. Stanisław Godzian

Bibliografija vrezgolova: Lohmeyer K., Albrecht-
Bibliographie (przy wielu tegori autorach) Herzog Albrecht,
^{Dankig!}
~~1890~~ 1890); Uermke E., Bibliographie
der Geschichte von Ost- und Westpreussen,
Königsberg, 1933, str. 140-153; Monografiji P.A.
brak rupanje. Niema tez wyzerpujacej biografii.

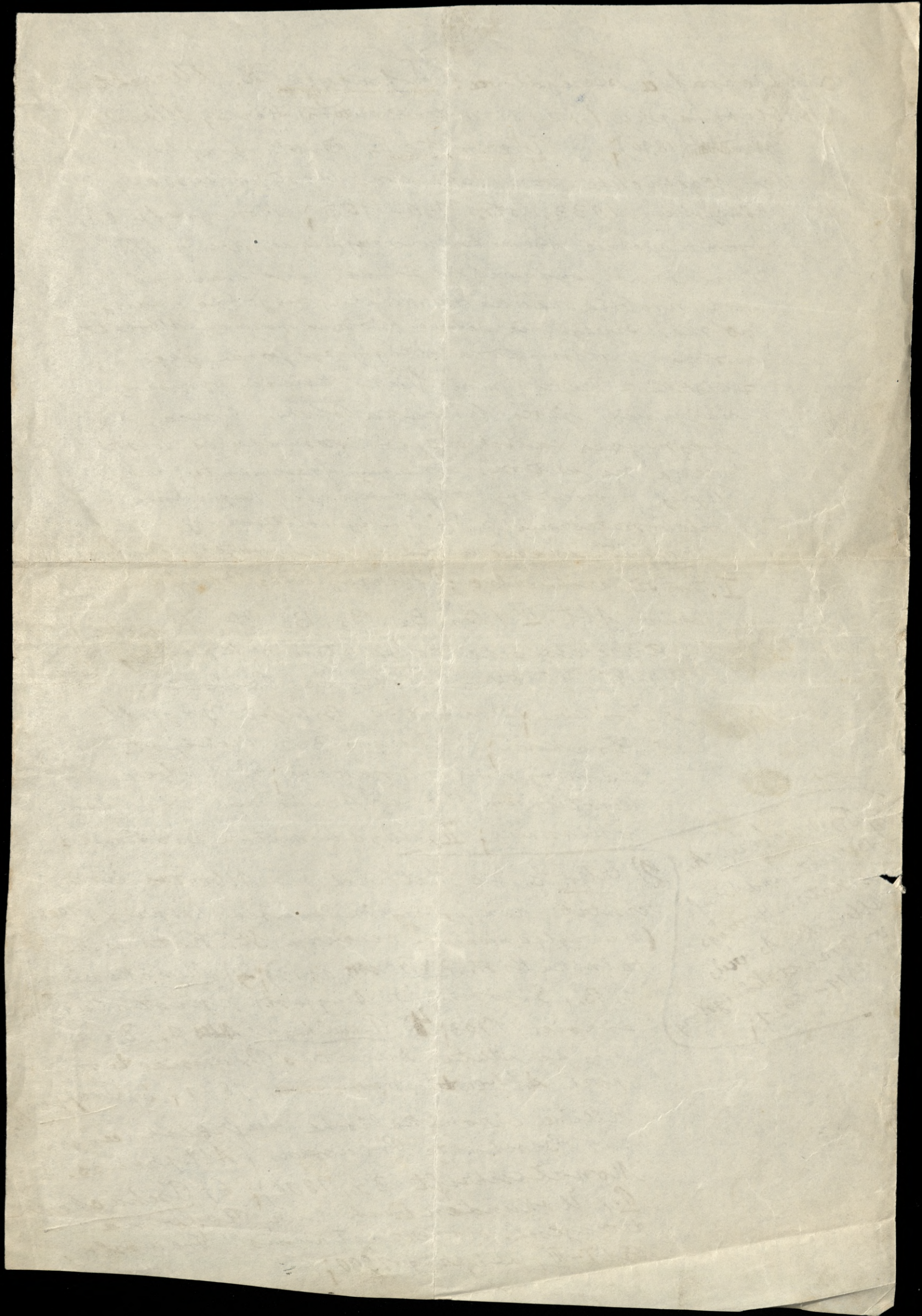
W prakrecie wydawnictw źródeł i opracowań
wiele robiła nauka niemiecka, niejedno i nauka
polska. Szczególnie dobrze rzdiano pornać Albrechta-
mistra i reformatora religijnego, oraz jego
związki z Preszą, mniej ^{już} jako księcia w Prusach,
najmniej jako lennika Polski. Praca,
obejmująca całokształt stosunku do Polski
oreka na autora. Znany fragmenty, naj-
lepiej z sriedriny reformacji, rupanje
niedostatecznie z sriedriny politycznej.

Artykuł oparłem na nast. materiałach:

- I. Źródła archiwalne: 1) Herzogliches Briefar-
chiv Abt. IV (B₁, B₂, B₃, B₄, H, H₁, H₂)
i Ostpreussische Foliauten r kpsy 42,
44-46, 48-57 r Archiwum Państwa.
w Królewcu; 2) Rkp. 58 Bibliot. Jagiell.
w Krakowie; 3) Rkp. 302 Bibliot.
Cracovyskiej w Krakowie; 4) Liber
legationum 17 w Archiwum Gdównem
w Warmawie; II. Wydawnictwa źródoe:

Berrenberger A.,
Berichte und Briefe
des Rats... Herzogs
Albrecht... Asvans
v. Brandt, Königsberg
1911-1921;

- 1) Erlor G., Die Matrikel der Albertus-Uni-
versität Königsberg in Preussen, Leipzig, 1908-1912
(z uwzględnieniem recenzji St. Kota w Kwar-
talniku Hist. XXVI ~~1912~~, 1912); 2) Menckenius
J. B., Sigismundi Augusti epistolae,
Lipsiae, 1703; 3) Pawinski A., De re-
bus ac statu Ducatus Prussiae tem-
pore Alberti, ~~1879~~, 1879; 4) Joepen M.,
Kleine chronikalische Aufzeichnungen
zur Geschichte Preussens (Altpreuss.
Monatsschrift 33, 1896); 5) Tschackert
C., Urkundenbuch zur Reforma-
tionsgesch. des Herzogthums Preussen,
Bd I-III, Leipzig 1890;

III. Opracowania: ~~1~~ Arnt F., Die Oberräte in Preussen (Altpreuss. Monatschr. 49); ~~2~~ Barycz H., Jan Maczynski (Reformacja w Polsce, III 1924); ~~3~~ Bock Fr. S., Grundriss von dem... Leben des... Herrn Albrecht des Ältern, Königsberg, 1745; ~~4~~ Bodniak St., Pierwsi strawnicy morza, Lieszyn, 1932; ~~5~~ Brückner A., Z polsko-litewskich dziejów wyznaniowych (Reformacja w Polsce, II, 1922); ~~6~~ Dembiński Bron., Ostatni mistrz zakonu niem., Kraków, 1925;

Droysen J.G.,
Geschichte der
preuss. Politik,
T. II, Leipzig,
1859;

~~7~~ Fischer R., Achatius v. Lehmen, ~~1877~~ (Zeitschrift des westpreuss. Geschichtsvereins, 36, 1897); ~~8~~ Gallub H., Die beiden Buchdrucker und Erzpriester Maletius, Königsberg, 1929; ~~9~~ Glabicki O., Dwaj ostatni Jagiellonowie (Hist. polit. Polski cz. II) Kraków; ~~10~~ Kargel P., Kurbrandenburg und Polen 1548-1563 (Forschungen zur brandenburg. und preuss. Geschichte, XI, 1898); ~~11~~ Karwowski St., Wcielenie Inflant do Litwy i Polski, ~~Warszawa~~ 1873; ~~12~~ Kot St., Publikacja nowych uniwersytetów. Królewice i Zamosi. Kraków, 1929; ~~13~~ Lohmeyer K., Herzog Albrecht v. Preussen, Danzig, 1890; ~~14~~ Tenrie, Aus der Jugendzeit des Herzogs Albrecht (Altpreuss. Monatschr. 35, 1898); ~~15~~ Tenrie, Der Geburtstag des Herzogs Albrecht (tamże, 27, 1890); ~~16~~ Sierputowski T., Kartki z dziejów stosunków polsko-pruskich w 16 wieku, ~~Warszawa~~, 1902; ~~17~~ Ischackert P., Herzog Albrecht als angeblich bedeutender geistlicher Liederdichter (Altpreuss. Monatschr. 46, 1909); ~~18~~ Tenrie, Herzog Albrecht als reformatorische Persönlichkeit, Halle, 1894; ~~19~~ Vetulani A., Lenno-pruskie, Kraków, 1930; ~~20~~ Voigt J., Des Herren Albrecht Kriegstudien und Kriegsanstalten (Neue Preuss. Provinzialblätter 3 F., Bd. IV 1859); ~~21~~ Warminski J., An-drej Samuel i Jan Seklucjan, ~~Warszawa~~, 1906; ~~22~~ Watschke Th., Geschichte der Reformation in Polen, Leipzig, 1911; ~~23~~ Tenrie, Herzog Albrecht und die preuss. Chroniken

(Altpreuss. Mo-
natschr. 49, 1912)
Staniškin Bechnis

